ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ

(ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ)

ਕਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਨੇ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ

ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਇਨ ਮੈਕਐਂਡਰਿਊ

ਜੇਮਜ਼ ਲੋਰੀਮਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ
ਟੋਰਾਂਟੋ, 1989

Table of Contents

ਅਧਿਆਇ 1
ਅਧਿਆਇ 3
ਅਧਿਆਇ 4
ਅਧਿਆਇ 5
ਅਧਿਆਇ 6
ਅਧਿਆਇ 7
ਅਧਿਆਇ 8
ਅਧਿਆਇ 9
ਅਧਿਆਇ 10

SOFT TARGET

How the Indian Intelligence Service Penetrated Canada

Zuhair Kashmeri and Brian McAndrew

James Lorimer & Company, Publishers
Toronto, 1989

ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਐਲਫ੍ਰੇਡ ਵਿਲਫ੍ਰੇਡ ਡੇਵਿਸ, ਜਾਂ "ਐਲਫੀ ਦ ਗਨਮੈਨ", ਜੋ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਗੁਪਤ ਸੇਵਾ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ - ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।

--ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ

ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਹਿਊ ਬੀਮ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮੇਰੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

--ਬ੍ਰਾਇਨ ਮੈਕਐਂਡਰਿਊ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ

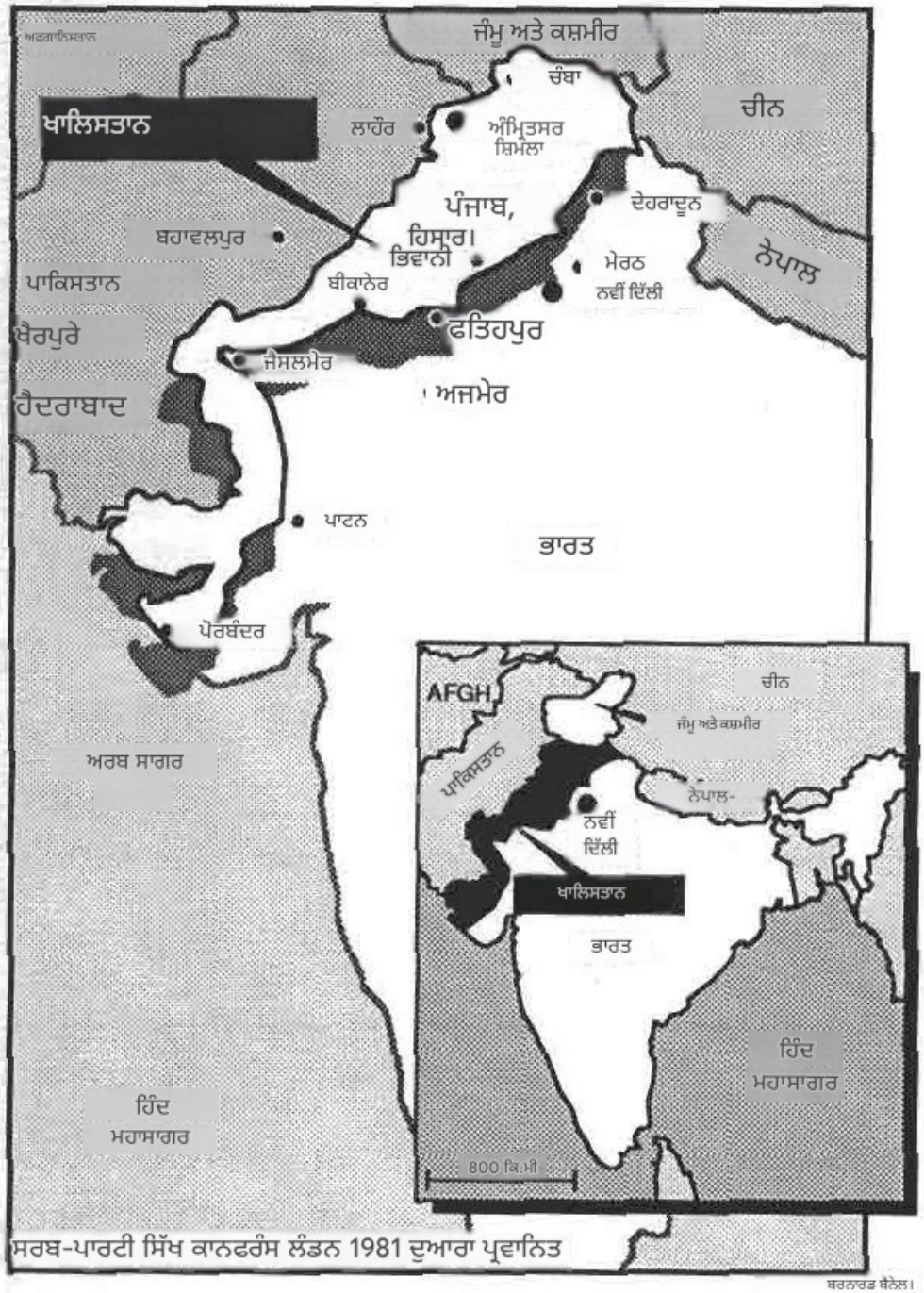
ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਚੰਬਾ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ
ਲਾਹੌਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਸ਼ਿਮਲਾ
ਚੀਨ
ਪੰਜਾਬ,
ਹਿਸਾਰ।
ਭਿਵਾਨੀ
ਦੇਹਰਾਦੂਨ
ਬਹਾਵਲਪੁਰ
ਮੇਰਠ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਨੇਪਾਲ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਬੀਕਾਨੇਰ
ਖੈਰਪੁਰੇ
ਫਤਿਹਪੁਰ
ਜੈਸਲਮੇਰ
ਹੈਦਰਾਬਾਦ
ਅਜਮੇਰ
ਪਾਟਨ
ਭਾਰਤ
ਪੋਰਬੰਦਰ
AFGH.
ਚੀਨ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਨੇਪਾਲ
ਅਰਬ ਸਾਗਰ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ
ਭਾਰਤ
ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ
ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ
800 ਕਿ.ਮੀ
ਸਰਬ-ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲੰਡਨ 1981 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ
ਬਰਨਾਰਡ ਬੈਨੇਲ।

ਮੁਖਬੰਧ

"ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ" ਇੱਕ ਜਾਸੂਸੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਗਲਪ ਜਾਸੂਸੀ ਥ੍ਰਿਲਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਸੂਸੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ, ਡਰਾਮਾ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ - ਸਿੱਖਾਂ - ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਗਿਆ? ਜਵਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ (CSIS) ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੂਰਵਗਾਮੀ, ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟੇਡ ਪੁਲਿਸ (RCMP) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ, ਸੋਵੀਅਤ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੋਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਸਿਹਰਾ ਲਈ, CSIS ਆਖਰਕਾਰ ਜੂਨ 1985 ਵਿੱਚ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਗ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 329 ਲੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ, ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟਾਂ ਤੱਕ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਚਿੰਗ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਸੂਸਾਂ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

vi ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਦੋਂ ਜਾਸੂਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। CSIS ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਾਸੂਸੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਸੀ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੀ। ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈਂਡ ਗਿਬਸਨ ਕਈ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰਾਗਾਂ ਨੇ ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈਂਡ ਗਿਬਸਨ ਨਾਮ ਛਲਨਾਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਛੁਪਾਈ ਨਾ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭੇਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੁੱਸ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ - ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਲੁਕਾਈ ਗਈ ਹੈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ।

ਲੇਖਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ: ਗੋਲ ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਸ਼ਮਿਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰੀਨ; ਸਰਵਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ; ਨੈਨਸੀ ਮੈਕਐਂਡਰਿਊ ਅਤੇ ਕੈਲੀ; ਸੰਪਾਦਕ ਕਰਟਿਸ ਫਾਹੀ; ਫੈਲੀਸ ਆਇਨਹੋਰਨ; ਸੈਦ ਜ਼ਫਰ; ਪੀਟਰ ਸਨੋਡਨ; ਡੇਵਿਡ ਆਲਟਮੈਨ; ਲੈਸਲੀ ਟੇਲਰ; ਵਾਰਨ ਬਾਰਟਨ; ਗੈਰੀ ਮੈਕਔਲਿਫ਼; ਰੈਂਡੀ ਰੇ; ਹਾਰੂਨ ਸਿੱਦੀਕੀ; ਅਤੇ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ।

ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ

ਬ੍ਰਾਇਨ ਮੈਕਐਂਡਰਿਊ

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਫਰਵਰੀ 1989

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਇਨਕਲਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ 1480 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਤਲਵੰਡੀ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ - ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਨਕ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਰਸਮ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਗੇ ਦੀ ਰਸਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਰਸਮ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਸਦੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਬਾਗ਼ੀ ਸੋਚ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, / ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਜੋ ਮੈਂ ਉਹੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, / ਅਤੇ ਤੀਜੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, / ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। / ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੋਗੇ, ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ?"

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਡੁੱਬਿਆ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਦਸ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰਿਬੇਕ 'ਤੇ ਵਾਇਲਨ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਕੁਫ਼ਰ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਰਹੱਸਵਾਦ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੋਇਆ, ਨਾਨਕ ਦਾ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਇੱਕ ਨਾਮਹੀਣ, ਨਿਰਾਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

viii ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਨਾਨਕ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਚਨਤਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਸਖ਼ਤ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਸਵਾਗਤ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ (ਪੁਜਾਰੀ), ਸ਼ਤਰੀ (ਯੋਧਾ), ਵੈਸ਼ (ਵਪਾਰੀ, ਵਪਾਰੀ) ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ (ਅਛੂਤ) ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਹਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਬਣਾਏ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ, ਜਿਸਦੀ ਅੱਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਥੀਸਿਸ ਵਿੱਚ, ਬੀਟ ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ ਨੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵਰਗਹੀਣ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ: "ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੁੱਟ ਸੀ.... ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸੰਗਤ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੰਗਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਸਿੱਖ ਚੇਲੇ ਭਰਾ-ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਸਨ.... ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਫ਼ਤ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰਸੋਈ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਅਤੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਕੋਈ ਭੇਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।" ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਈਚਾਰਕ ਰਸੋਈ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ।

ਨਾਨਕ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਬੁੱਧੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਹਿਰ ਹਰਦੁਆਰ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲੈਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਨਾਨਕ ਨੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਪਾਣੀ ਸੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਤਸੁਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ: "ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਾਗਲ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਖੇਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ

ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੜੇ ਪੁਰਖੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਪਾਣੀ ਉਸਨੇ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਖੇਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।"

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ix

ਗੁਰਮੁਖੀ (ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਸ਼ਾ) ਵਿੱਚ "ਸਿੱਖ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਸਿੱਖ" ਜਾਂ "ਚੇਲਾ" ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਪਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਰੱਬ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ"। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਨੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ (1469-1539) ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਯੋਧਾ ਸੰਤ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ (1675-1706) ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਅਰਜੁਨ (1581-1606) ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੈਟੀਕਨ ਜਾਂ ਮੱਕਾ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਮੁਸਲਿਮ ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜੇ ਇਹ ਨਾਨਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤਾਕਤਾਂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। 29 ਮਾਰਚ, 1699 ਨੂੰ, ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੱਖ ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ, ਗੁਰੂ ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਵਾਂਗ ਟਪਕਦਾ ਹੋਇਆ ਉਭਰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ (ਪਿਆਰੇ ਪੰਜ) ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੰਡੇ, ਜਾਂ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਿਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਰੇਕ ਨੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਰਸਮ ਜਿਸਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇ ਸਿੱਖ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੰਜ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਅੱਖਰ K: ਕੱਚਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਹੈ - ਸਦੀਵੀ

ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ; ਕਿਰਪਾਨ, ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਖੰਜਰ, ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ; ਕੇਸ, ਜਾਂ ਅਣਕੱਟੇ ਹੋਏ ਵਾਲ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਿੰਦੂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ; ਕੰਗਾ, ਜਾਂ ਕੰਘੀ, ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ; ਅਤੇ ਕੜਾ, ਜਾਂ ਧਾਤ ਦਾ ਕੰਗਣ, ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੰਧਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕ।
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤਿਮ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਹ ਪੰਜ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਣਗੇ ਅਤੇ ਮਰਦ "ਸਿੰਘ" (ਸ਼ੇਰ) ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ "ਕੌਰ" (ਸ਼ੇਰਨੀ) ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਾਮ ਧਾਰਨ ਕਰਨਗੇ।

x ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰਹੱਸਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਜੋੜਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਸਿਰਫ਼ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ: ਕਿਉਂਕਿ, ਕੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਵੀ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਵੀ?" ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ - ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ: "ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਆਮ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫਗਾਨ ਹੇਠਾਂ ਆਏ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ!" ਉਸਦੇ ਸਿੱਖ "ਸੰਤ ਪੁਰਸ਼" ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਉਹ "ਮਰਦ ਸੰਤ" ਵੀ ਹੋਣਗੇ।
ਗੋਬਿੰਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਜਾਂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਸਿੱਖ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਦਸ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ।
ਇੱਕ ਗੱਲ ਜੋ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਉਹ ਸੀ ਇੱਕ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪਜਾਊ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਨ - ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਦਰਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਵਰਗੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹਮਲਾਵਰ ਵਸਦੇ ਸਨ ਅਤੇ

ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਹਲਕੇ ਰੰਗ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

1799 ਤੱਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਮਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ, ਨੇ ਪੱਛਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜਸਵਾਰੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੇ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰਣਜੀਤ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜ ਵਧਿਆ। ਉਸਦਾ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਤਿੱਬਤ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੱਕ,

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ xi

ਜਿਸਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੋਹ-ਏ-ਨੂਰ ਹੀਰਾ ਵਾਪਸ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਪਰ 1839 ਵਿੱਚ, ਰਣਜੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੂੰ ਕੋਹ-ਏ-ਨੂਰ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੇ "ਪਹਾੜੀ ਰੌਸ਼ਨੀ" ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੱਕ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ "ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਖਿਡੌਣੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ... ਸਿੱਖ ਮਾਤਭੂਮੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।"

ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਧਰਮ ਵੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ (ਆਰੀਅਨ ਸੋਸਾਇਟੀ) ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ, ਪਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਦਯਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਖੰਡੀ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ, ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ

ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਰਗੇ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ।

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋਏ। 1881 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਜਾਤੀਵਾਦ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰਸੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਮ ਪਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। "ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਾਹਿਤ ਖਰੀਦਣ, ਜਾਂ ਵੇਸਵਾ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰਾ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਸੀ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ। ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਔਰਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮਹੰਤ, ਜਾਂ ਪੁਜਾਰੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਦੇ ਸਨ।" ਮਹੰਤ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਪਤਨਸ਼ੀਲ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ।

ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਮੰਦਰ) ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਜ SGPC (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Xii ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

1920 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ 175 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਫਿਰ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਕਾਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਅਮਰ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿੰਸਕ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਨਕਾਣਾ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 110 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਲੱਕੜਾਂ ਨਾਲ ਢੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਕਾਰਨ 1925 ਦਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣਿਆ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਮਹੰਤਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਜੋਂ ਲੈ ਲਈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਭਾਰਤ ਫੌਜ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਿੱਖ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਬਣਾਈ ਅਤੇ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੇ, ਦੋਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੱਖ 1900 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਇਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਿੰਸਕ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗ਼ਦਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਬੱਬਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੇੜੇ ਆਈ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। 1944 ਵਿੱਚ, ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ: "ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਚਮਕ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਣ।" ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਹਿੰਸਕ ਪਿਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਸਿੱਖ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਡਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ [ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ] ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਸ ਪਲ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ।"

ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਐਮ.ਜੇ. ਅਕਬਰ ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ: "ਇਹ ਵਧੀਆ ਲੱਗਿਆ ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਜਿਆ, ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਚਮਕ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੀ।" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਨਵੇਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 44 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ 38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਨਹਿਰੀ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਿਆ [ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ]।" ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਾਨਕ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਨੂੰ ਵੀ ਲੰਡਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਗਏ ਸਨ।

ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵਾਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 1966 ਵਿੱਚ, ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇੱਕ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਦਮਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਏ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਿੰਦੂ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਸਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਸਧਾਰਨ ਸੀ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ,

ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਹਿੰਦੂ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹੱਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਸੀ: ਵਿਵਸਥਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜਣਾ। ਉਹ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਜੰਗੀ ਨਾਅਰੇ ਨਾਲ ਉੱਠਣਗੇ:

"ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ -।"

1

ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਲਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇਲਾਕੇ, ਗੇਰਾਰਡ ਸਟਰੀਟ ਈਸਟ 'ਤੇ ਗਲੇਨ ਰੋਡਸ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਚਰਚ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸੌ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਭਰੀ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨ ਭੀੜ ਭਰ ਗਈ। ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ, ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਸਨੈਕਸ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦੀਆਂ ਜੀਵੰਤ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ, ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਚੁੱਪੀ ਪਾ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਗੋਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਲੋਇਡ ਐਕਸਵਰਥੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ, ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਚੁੱਪੀ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ।

ਗੁੜ੍ਹਾ ਹਾਲ ਠੰਢਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਮਲੇ। ਇਹ 21 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਸੀ, ਅਤੇ ਪਤਝੜ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਠੰਢੀ ਸਰਦੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਐਕਸ-ਵਰਥੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਭੀੜ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਬੁਰੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਕਾਰਨ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਦੇਵੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ ਸਨ। "ਸ਼ਰਮ, ਸ਼ਰਮ!" ਭੀੜ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਚੀਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ,

2 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਝੂਠਾ, ਝੂਠਾ" ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹਾਲ ਭਰ ਗਿਆ।

ਐਕਸਵਰਥੀ ਨੇ ਕਮਰ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। "ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਭੜਕਾਊ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

ਨਿਰਮਲ ਢੀਂਸਾ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰਿਫਿਊਜੀ ਏਡ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਫ਼ੋਨ ਫੜਿਆ: "ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੋਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਗੋਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ," ਉਹ ਚੀਕਿਆ। "ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਰੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਗੂੰਜ ਉੱਠੀ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਗੋਰੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਵੀਅਤਨਾਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਪੰਝੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਸਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗੋਰਿਆਂ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੋਹਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੱਸਿਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ, ਇੱਕ ਵਧਦੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ, ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਕਸਵਰਥੀ ਨੇ ਉਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖੇ ਸਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ, "ਸ਼ੁੱਧ ਧਰਤੀ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਟਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਐਕਸਵਰਥੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਛੱਡਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ [ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ] ਕੀ ਹੋਇਆ - ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਤਾ ਦੇਖੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ... ਸਾਨੂੰ ਹੁਣੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 3

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਢਿੰਸਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦੇ ਰਹੇ, ਐਕਸਵਰਥੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ... ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ... ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਰਹਾਂ।"
ਮਾਮਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਹਿਲੂ ਸਮੂਹਿਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਰਥਨ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ।
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਭੇਜੇ। ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਖ਼ਤ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ੱਕੀ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਇਸਨੇ ਹਰ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਨੇਤਾ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜੋ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਗਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਾਲ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਸੀ।

ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਚਲਾਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਚੌਹਾਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਏ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਲਈ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਅਦਾਇਗੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਵੱਲ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਦਮ ਓਨੇ ਹੀ ਭੋਲੇ ਸਨ ਜਿੰਨੇ ਉਹ ਵਿਅਰਥ ਸਨ, ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

4 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਫਿਰ ਹਾਰ ਗਿਆ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੌਹਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜੇ - ਇਸ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ - ਅਤੇ ਸਫਲ ਰਹੇ। 1969 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਪਰ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ-ਸਕੱਤਰ ਬਣ ਗਏ।

ਉਸ ਸਮੇਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 56 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਵਿਆਪਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ 1966 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਖੋਹ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਲੇ ਕੋਰਬੁਜ਼ੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ।

ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ, ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਸੱਤਰ-ਚੌਤਾ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਫੇਰੂਮਾਨ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰ ਰਹੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: "ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"
ਚੌਹਾਨ, ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਜਨਰਲ-ਸਕੱਤਰ ਸੀ, 1970 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪਤਨੀ, ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਲੀਨਿਕ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਫੇਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸੰਸਕਰਣ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਭਾਰਤ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਲੂਕ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਨੇਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 5

ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਮੰਦਿਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਗੁਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਤੀਜੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਗੱਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਫੇਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੌਹਾਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅੱਧੇ ਪੰਨੇ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਾਲ

ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਚੌਹਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ-ਨਿਰਵਾਸ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਂਗ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ 1972 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪੇਪ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਉਸਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ, ਸਗੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਮਨੋਰਥ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ।
ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਦੋ ਕੁੱਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸੁਸਤ ਸੀ, ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਭੌਂਕਦਾ ਹੋਇਆ ਕਤੂਰਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਤੂਰੇ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵੱਡੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸਦੀ ਭੌਂਕ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। "ਮੈਂ ਕਤੂਰਾ ਹਾਂ," ਡਾ. ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਪੇਪ ਮੰਦਰ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ। "ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਣਾਓਗੇ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ-ਤਾਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਗੇ।"

6 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਚੌਹਾਨ ਜੁਲਾਈ 1977 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੇਡੀਓ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 1980 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ। ਉਸਨੇ ਚੌਹਾਨ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ, ਪਰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਉਸ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਭੱਜਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਆਖਰੀ ਨਿਕਾਸ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਸਥਾਈ ਜਲਾਵਤਨੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

ਲੰਡਨ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਏਸ਼ੀਆ, ਯੂਰਪ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਾਊਥਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ "ਲਿਟਲ ਇੰਡੀਆ" ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹਾਊਸ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਇੱਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਘਰ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ-ਤਾਨੀ ਡਾਕ ਟਿਕਟ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾਲਰਾਂ ਵਰਗਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਬੋਮੈਨਵਿਲ, ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਘਰ - ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਚਾਲ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਕਵਰੇਜ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ।

ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਚੌਹਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਦਸੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ। ਚੌਹਾਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਜੌਨ ਐੱਫ. ਕੈਨੇਡੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਸਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਚਿੱਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿੱਖ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਮਹਿੰਗੇ ਥ੍ਰੀ-ਪੀਸ ਸੂਟ ਪਹਿਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਘੱਟ ਦਿਆਲੂ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ, ਉਹ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਰਲ ਗਏ ਜੋ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ, ਜੇਐਫਕੇ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹਨ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਪੇ ਬਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚੀ। ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਲ ਤੋਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੌਹਾਨ ਟੋਰਾਂਟੋ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਾਲਟਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਨ-ਟੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (ਸੀਬੀਆਈ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ) ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਜੇਐਫਕੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰੱਖਿਆ। ਇਸਨੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੁੱਝੇ ਰੱਖਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਸੀ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਨਿਗਰਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣ ਜਾਣਗੇ।

8 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਮਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਉਹ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਰੁਕਣਗੇ।
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਬਕਵਾਸ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸੀ: "ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ "ਨਿਰਆਧਾਰ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ" ਦੱਸਿਆ।
ਚੌਹਾਨ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਹੱਸਮਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹੀ ਨਿਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਚੌਹਾਨ ਆਪਣੀ ਡਾਇਗਨੌਸਟਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬਚਪਨ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਸਨ, ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਸੀ।
ਚੌਹਾਨ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਚੌਹਾਨ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ

ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦੇਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਵੱਲ ਵਧੇ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਲਾਬਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ, ਉਦੋਂ ਵੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਾਇਜ਼ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਲਈ, ਇਹ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਦੂਜੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 9

ਅਤੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1981 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ (ਨਿਆਂ) ਮੰਤਰੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਦੀ ਸੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਛੋਟੇ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਕੋਰਟਰੂਮ ਦੀ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਬੇਚੈਨ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਰਟਰੂਮ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ 18 ਮਾਰਚ, 1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਜੌਨ ਓਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਸਮਰਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪੱਥਰੀਲੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ।

ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵਿੱਚ ਕਵੀਨ ਸਟਰੀਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਵਿਅਸਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਿਤ ਹੈ। 160 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਲ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਲਾਅਨ ਅਤੇ ਬਾਗ਼ ਇਸਦੇ ਉੱਚੇ, ਕਾਲੇ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਅੰਦਰ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਸ਼ਾਂਤ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 1982 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਫੋਮ ਕੱਪਾਂ ਤੋਂ ਕੌਫੀ ਪੀਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤੀ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਮਰਾ ਨੇ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਹੁਦਾ ਜੋ ਵੱਕਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਦੌਲਤ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਰਾ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਸੱਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਉਸ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਓਸਲਰ ਦੇ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਓਸਲਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਰਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੰਦਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਮਰਾ ਲਈ, ਇਹ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਕਾਰਕੁਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। 1975 ਵਿੱਚ ਪੇਪ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਜਸਪਾਲ, ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ, ਪਰ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਸਨ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਓਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ, ਸਮਰਾ ਨੇ ਇੱਕ .357 ਮੈਗਨਮ ਹੈਂਡਗਨ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗੁਫਾ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਸੁਣੇ - ਉਹ ਪਟਾਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ - ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਇੰਨੀ ਅਜੀਬ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲ ਜਾਵੇ।

ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਦੇ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮਰਾ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਆਸਕਰ ਫੋਂਸੇਕਾ ਅਤੇ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨ। ਫੋਂਸੇਕਾ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਡੇਵਿਡ ਫਿਲਪ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸਮਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਲਈ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਹੋਰ ਕੰਮ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਫੋਂਸੇਕਾ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ, "ਕੁਲਦੀਪ, ਗੋਲੀ

ਨਾ ਚਲਾਓ। ਗੋਲੀ ਨਾ ਚਲਾਓ..." ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ, "ਕੁਲਦੀਪ, ਗੋਲੀ ਨਾ ਚਲਾਓ। ਗੋਲੀ ਨਾ ਚਲਾਓ..." ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕਵੰਜਾ ਸਾਲਾ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਹੈਂਡਗਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਪੰਨੂ ਦੀ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

12 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਪਾਪ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਤੱਤਲਾ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੰਦਿਰ ਰਿਕਾਰਡ ਬੁੱਕ ਕੱਢਣ ਲਈ ਝੁਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੋਢੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਉਹ ਕਮਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਿ ਸਮਰਾ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਓਸਲਰ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚੇ ਮੰਚ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੋਤਾਖੋਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਕੁਝ ਹੀ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਪੇਟ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਅ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਅੱਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਘੁੰਮਦੇ ਹਾਲਵੇਅ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਉਤਰਿਆ ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕਰਦਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਲੇਨਵੇਅ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਰਟਹਾਊਸ ਅਤੇ ਨਾਥਨ ਫਿਲ-ਲਿਪਸ ਸਕੁਏਅਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮਰਾ ਯਾਤਰੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਕਾਰ ਕਵੀਨ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗੀ ਅਤੇ ਕੋਰਟਹਾਊਸ 'ਤੇ ਡਿੱਗੇ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ।
ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ .357 ਮੈਗਨਮ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋ ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ "ਬਿੱਲਾ" ਜਾਂ "ਦ ਕੈਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ

ਅਤੇ ਸਮਰਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਖ਼ਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਦ ਕੈਟ ਵੀ ਉਹ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜੋ ਸਮਰਾ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਕੱਲੇ ਕੈਟ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਦੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਗੇ।
ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਟ ਨੇ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਨਗਰ, ਈਟੋਬੀਕੋਕ ਵਿੱਚ ਵਿਲੋਰਿਜ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਮਰਾ ਦੇ ਲੁਕਣ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਪਰ ਭਗੌੜਾ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਮਰਾ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦਾ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 13

ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ, ਸਮਰਾ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੋਂ, ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਉਡਾਣ 'ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗਿਆ ਪਰ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ੀ ਨਾਮ ਨਾਲ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਕੀਤੀ। ਕਾਲ ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਦੇ ਇੱਕ ਫੋਨ ਬੂਥ ਤੋਂ ਟਰੇਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਰਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰਜੈਂਟ ਜਮਾਲ ਖਾਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਟੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।
ਖਾਨ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਸੀ ਜੋ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯਮਬੱਧ ਸੀ। ਉਹ ਉਸੇ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਰਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਰਥ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਨ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ।

ਸਮਰਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦੀ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋ ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਲੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ 101 ਡਾਲਮੇਸ਼ੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਸੀ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਸਮਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ। ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ ਬੂਥ 'ਤੇ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚੱਲੇ, ਇੱਕ ਵੈਨ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਬੂਥ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਸਮਰਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਜਗ੍ਹਾ ਬਦਲੀ।

14 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਦੋਂ ਕਸਟਮ ਅਫ਼ਸਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਸਮਰਾ ਘਰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ।
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸਮਰਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਸਮਰਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਯੂਬਾ ਕਾਉਂਟੀ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਯੂਬਾ ਕਾਉਂਟੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਫਾਰਮ ਇਲਾਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਮੀਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ

ਸਨ। ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਇਸ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1499 ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ, ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ੈਰਿਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੋਗੇ।"

1983 ਵਿੱਚ ਸਮਰਾ ਫਿਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਉੱਡ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਮਾਰੂਥਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੁਬਈ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਖਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਢੋਆ-ਢੋਆ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਛੋਟੀਆਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ - ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 1960 ਅਤੇ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਰਸਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਪਤ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਗੁਪਤ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਢੋਆ-ਢੋਆ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸੋਨਾ, ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਰੇਡੀਓ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸ਼ੇਵਰ, ਜੀਨਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਪਤਕਾਰ ਸਮਾਨ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ।

ਚੋਟੀ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਮਸਤਾਨ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਉਤਪਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਦੇ ਕੋਂਕਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਚਾਨਕ ਉਭਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੱਜ, ਜਾਂ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਲਈ

ਮੱਕਾ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਾਮੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਫਿਰ "ਹਾਜੀ ਮਸਤਾਨ" ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਜੀ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਕਾਂਗਰਸ (ਇੰਦਰਾ) ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਢੋਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਮਰਾ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਸਮਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ 17 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਇੱਕ ਭਗੌੜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਮਰਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਹੋਮੀਸਾਈਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਡੇਵਿਡ ਬੂਥਬੀ ਨੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, "ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਗਲੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਈਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਸਮਰਾ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ 1970 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ, ਹਮਲਾਵਰ ਸਖ਼ਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਕੋਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ। ਸਮਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਲਜ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਆਏ ਸਨ, ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਧਾਰਕ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ,

16 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ। ਸਿਰਫ਼ ਬੰਬਈ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀਆਂ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕੁਝ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਸਮਰਾ ਇਟੋਬੀਕੋਕ ਦੇ ਕਿਪਲਿੰਗ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰਜ਼ ਗਲਾਸ ਲਿਮਟਿਡ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਰਕਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਸੱਜਾ ਅੰਗੂਠਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਲ-ਪੁਆਇੰਟ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ।

ਸਮਰਾ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਭੰਗ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਨਸਲੀ ਝਗੜੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਬੇਰਹਿਮ "ਪਾਕੀ ਕੁੱਟਮਾਰ" ਆਮ ਸਨ: ਭਾਰਤੀ-ਉਦਾਰ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਬਵੇਅ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਗੈਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ ਸਾੜੀ ਪਹਿਨੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਾਅਨੇ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ।

ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡਿਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ (EIDC) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਥੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। EIDC ਇੱਕ ਚੌਕਸੀ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਧ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਮਰਾ ਦੇ ਘਰ ਨਸਲੀ ਟਕਰਾਅ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਹੌਟਲਾਈਨ ਸੀ। ਸਮੂਹ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਓਨਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ RCMP ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਇਆ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਮਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਖ਼ਤ, ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈਂਡਗਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਠੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 1980 ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੇਰਾਰਡ ਸਟਰੀਟ ਈਸਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਨਾਪਸੰਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸਮਰਾ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫਰੀਕਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮੀਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਕਾਚ ਵਿਸਕੀ ਪੀਣਾ ਉਸਦੀ ਆਦਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ, ਟੋਰਨ-ਟੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਰਾਹੀਂ, ਉਹ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਤਾਵਾਸ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਸਟਾਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਲਈ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਨ ਵਜੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਕਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਕਾਚ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਕਈ ਦੌਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਸਮਰਾ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਮੰਦਿਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮਰਾ ਦੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਲਈ ਇਸ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਕਰਸ਼ਣ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੌਨ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਉਹ ਮੰਦਿਰ ਜਿੱਥੇ 1972 ਵਿੱਚ ਜਲਾਵਤਨ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਤਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਸਨ, ਉਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਰਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ

ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਧੜੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਸਮਰਾ ਨੂੰ 1975 ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸਕੱਤਰ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 1977 ਅਤੇ 1978 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਗਿਆ। 1982 ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਹੀ ਦੋਸਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। 1987 ਤੱਕ,

18 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਦੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਪੇਪ ਟੈਂਪਲ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪੱਖੀ ਲਾਬੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਰਾ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਉਸਦੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡਿਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੱਖੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਮਰਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1981 ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਚੌਹਾਨ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜਲਾਵਤਨ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਲੂਰ ਸਟਰੀਟ ਵੈਸਟ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਲੇਜ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ (RAW) ਸਮੇਤ ਕਈ ਖੁਫੀਆ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ।
ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ, ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਜਲਾਵਤਨੀ ਸਰਕਾਰ, ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਚਿੱਤਰਹੀਣ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਰਾ ਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਇੱਕ ਰਾਅ ਦਾ ਮੁਖਬਰ ਸੀ। "ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਹੈ," ਸਮਰਾ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਿਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਖੁਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।"
ਚੌਹਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਰਾ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣ

ਸਕੇ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਰਾ ਨੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰਿਫਿਊਜੀ ਏਡ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਸਮਰਾ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸੀ, ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।
ਫਿਰ ਵੀ, ਡਾਕਟਰ ਸਮਰਾ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਦਸੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਉਪਨਗਰੀਏ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਕੰਮ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਸੀਬਤ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮਰਾ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਕਿ ਉਹ ਆਖਰੀ ਅੱਖਰ ਤੱਕ ਖਾਲਸਾ, "ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ" ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: "ਉਸਦਾ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਅੰਗੂਠਾ, ਉਸਦੇ ਅੰਗੂਠੇ 'ਤੇ ਉਹ ਦਾਗ, ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਹਥੇਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਸਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਮਰਾ ਦੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਨੇਰਾ ਪੱਖ ਹੈ।"
ਸਮਰਾ ਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਈ ਪੱਖ ਸਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਰਾ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ।
ਜਦੋਂ ਸਮਰਾ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਪਤਾ ਲੱਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ 1981 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਨਵੀ ਧਰਤੀਵ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੰਵਲ ਨੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਲੇਖ ਛਾਪਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਈ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਣ। "ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ," ਕੰਵਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਜਾਸੂਸ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤਿੱਬਤ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਰਥਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। "ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ," ਇੱਕ ਸਿੱਖ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਨੇ ਕਿਹਾ।

20 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਿਸਨੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਤੇ ਬਲੂਰ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਆਹ-ਲੁਵਾਲੀਆ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। "'ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੋ," ਸਿੱਖ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੈ।" " ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਿੱਖ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਦ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸਨੂੰ 1984 ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿੱਤੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਸਿੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕੋਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਾਗਤਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਲਈ $50,000 ਤੱਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗੀ, ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1986 ਵਿੱਚ ਢਹਿ ਗਿਆ, ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਰਵੱਈਏ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੇਸਮੈਂਟ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਭਿਆ। ਉਹ ਔਰਤ ਉਸਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ, ਇੱਕ ਫਿਨ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 21

(ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪੋਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।) 1985 ਵਿੱਚ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਿੱਜੀ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਮਰਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ ਉਸ ਵੱਲ ਮੁੜੀ। ਇੱਕ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਵਜੋਂ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸੀ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਲਈ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ: "ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀਆਂ [ਖੁਫੀਆ) ਫਾਈਲਾਂ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ [ਪੁਲਿਸ] ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ 'ਕੁੱਤੀ ਅਤੇ ਵੇਸ਼ਵਾ' ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਪੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਮੂਰਖ ਸਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹਿੰਸਕ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੂਰਖ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਭਰਦਾ ਸੀ।"

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਮਰਾ ਦੇ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਆਦਮੀ ਹੁਣ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 1984 ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਘਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਾ ਦੇ ਭੱਜਣ ਲਈ ਫੰਡ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

22 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਿਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਮਸਤਾਨ - ਨਾਮਵਰ ਤਸਕਰ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਮਰਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਪਤ ਕਿਸ਼ਤੀ ਰਸਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਉਹ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਬਾਰੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਯਾਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਮਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਾਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਸਮਰਾ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 25,000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੇਟਰਾਇਟ ਤੋਂ ਦੋ ਹਿੱਟ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਆਂ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦਾਅ $100,000 ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸੁਰਾਗ ਸੁੱਕ ਗਏ।

1982 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ, ਜਾਸੂਸ ਵੇਨ ਓਲਡਹੈਮ ਨੇ ਇੱਕ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਿਉਂ ਅਸਫਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"ਅਸੀਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਵਜੋਂ ਅਲਹੁਵਾਲੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰੇ।

ਸਮਰਾ ਦੇ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਸਮੇਤ, ਸੈਂਕੜੇ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਟੈਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਗ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਆਉਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸੀ।
ਸਮਰਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਖਰਕਾਰ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ, ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 23

ਜਿਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸੰਘੀ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਹਾ।
ਸਮੱਸਿਆ: ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਅਖੀਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਭਾਰਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤ ਪਏ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਲਈ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ਾਂ - ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਹੱਤਿਆ - ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਦੋਹਰੇ ਕਤਲ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਦੋਹਰੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੌਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ।
ਜਨਵਰੀ 1987 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਮਰਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸੰਘੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਾ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਨਾਹ ਕਿਉਂ ਛੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਕਸ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲੇ। 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਅਤੀਤ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਖਪਾਤ ਘੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦ ਬਣ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ

ਮਿਹਨਤੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ, 1982 ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘੜੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਗਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਣਪਛਾਤੇ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸਮਰਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਇਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ।

24 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਸ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਦ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਸੀ, 1984 ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਰਦਨਾਕ ਸਬਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

3

29 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਸ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਓ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਓ ਫਾਰ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਦੋਹਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਫਰੰਟ ਡੈਸਕ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨਸਲੀ ਸੰਬੰਧ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਮ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਰਥ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਾਸੂਸ ਅਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਫਰੰਟ ਲਾਬੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕਾਰਪੋਰਲ ਡੇਵਿਡ ਕਰੈਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਫੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਲਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਕਾਰਪੋਰਲ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਮਿਲੀਮੀਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਯੋਂਗ ਅਤੇ ਬਲੂਰ ਦੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਟਾਵਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਕ ਟਕਰਾਅ ਦੌਰਾਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਭੜਕਾਊ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

26 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਵੀ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਜਿੱਥੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਮੈਟਰੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ, ਮੈਟਰੋ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਨਸਲੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਖੁਫੀਆ ਫਾਈਲਾਂ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ।
ਪਰ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਵਧਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਡੀਨ ਆਡਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਸਲੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਟਾਫ ਸਾਰਜੈਂਟ ਸਨ। ਆਡਲੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਫੋਰਸ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ "ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰੇ।" ਆਡਲੀ ਦਾ ਸਹੀ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ ਅਤੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ 'ਤੇ। ਜਦੋਂ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਾਖਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਐਤਵਾਰ-ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 27

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਟੋਰਾਂਟੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਨ। (ਇਹ ਮੰਦਰ 1975 ਵਿੱਚ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੇਪ ਮੰਦਰ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਦੇ ਕਾਤਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਧੜੇ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੇਪ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਧੇਰੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾਲੂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਟਕਰਾਅ ਬਾਰੇ ਗੂੰਜ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਛੱਡਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਜੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉੱਚੇ ਕੰਡੋਮੀਨੀਅਮ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ BMW ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਬਲੂਰ ਅਤੇ ਯੋਂਗ ਵਿਖੇ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਸਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਿੰਸਕ ਵਿਸਫੋਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਮੈਟਰੋ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਾਖਾ ਨਸਲੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਸਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ।

28 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਂਤਾ ਕਲਾਜ਼ ਪਰੇਡ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰੇਡ ਰੂਟ ਨੂੰ ਜਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਭੀੜ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਲੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰੂਜ਼ਰ ਦੇ ਪਾਸੇ ਝੁਕ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਦਫ਼ਤਰ ਟਾਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਕੁਝ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕੁਝ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਚਿਹਰੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਸਨ।

ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਾਲੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭੇਜਣੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਵਫ਼ਦ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਸਨ, ਫੁੱਟਪਾਥ ਤੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣੀ ਦੂਰੀ

ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਾਹਰ ਵਾਪਸ ਆਏ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮ ਝਟਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇਟ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ, ਸਮਰਾ ਦੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡਿਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੌਂਸਲੇਟ ਤੋਂ ਹਟ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਨੇ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ, ਸੱਠ ਸਾਲਾ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਟਕਰਾਅ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਗਿਆ, ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਚਾਨਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 29

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਜ਼ ਪਰੇਡ ਛੱਡ ਕੇ ਯੋਂਗ/ਬਲੂਰ ਸਬਵੇਅ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਵੱਲ ਵਧੇ ਤਾਂ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭੀੜ ਹੋ ਗਈ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਟਿਮ ਹਾਰਪਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ: "ਘਬਰਾਹਟ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਉਸ ਸਪਲਿਟ-ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਭੱਜਣਾ ਹੈ.... ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ [ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ] ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਘਬਰਾਹਟ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਡਰਾਉਣਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ।"
ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਭੀੜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਰੰਤ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ, ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਕਰੂਜ਼ਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਵਾਲਵਰ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭੱਜ ਰਹੀ ਭੀੜ 'ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਸ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੂਟਕੋਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮੋਢੇ ਵਾਲੇ ਹੋਲਸਟਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ .38-ਕੈਲੀਬਰ ਰਿਵਾਲਵਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਹ ਬੈਂਸ ਵੱਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਿਆ, ਜੋ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ

ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਗੋਦੀ ਵੱਟਦੇ ਹੋਏ, ਦੌੜ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਧੱਕਦੇ ਹੋਏ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਬੈਂਸ ਨੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਦੇ ਹੋਲਸਟਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਜੀ। ਬੈਂਸ ਨੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਪਰ ਗੋਲੀ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਈ। ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਦੇ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ 19 ਸਾਲਾ ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਬੰਦੂਕ ਵੀ ਸੀ। ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਵੇਂ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। ਗੋਲੀ ਉਸਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜ ਇੰਚ ਦਾ ਇੱਕ ਖੰਭ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਚੀ ਟਾਂਕੇ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਯੋਂਗ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਬੈਂਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਲਟਨ ਦੇ ਚੌਂਤੀ ਸਾਲਾ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀਰਾਈ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀਰਾਈ, ਇੱਕੀ ਸਾਲਾ, ਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਪੈਂਤੀ ਸਾਲਾ ਬਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜੋ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਦੇ ਹੋਲਸਟਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ। ਤਿੰਨੋਂ ਆਦਮੀ, ਪਾਪੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਆਪਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

30 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੀ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੈਂਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਅਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਲਈ ਨੌਂ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਰਹੇ, "ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੇਤਰਤੀਬ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ? ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ।" ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਨ, ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਕਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਰਦਾਨਾ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦਾ) ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਧਮਕੀ ਆਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੈਂਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਦੂਜੇ ਪੱਖ" ਨੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਧੜਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਨਗੇ।

"ਦੂਜਾ ਪੱਖ" ਭਾਰਤ-ਪੱਖੀ ਪੇਪ ਟੈਂਪਲ ਗਰੁੱਪ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਬਾਈਵੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ, ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਥੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ: ਜਵਾਬੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸਥਾਨਕ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਭੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪੂਰੀ-ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਹੀਂ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨਸਲੀ ਸੰਬੰਧ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ

ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਗੜਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਕਦਮ ਵਧਦੇ ਗਏ। ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਸਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭਾਰਤ ਪੱਖੀ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਖੁਦ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ, ਪੁਲਿਸ ਪੱਖੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਟਰੋ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁਫੀਆ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੱਕ, ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਨੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਤਨ ਆਉਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਬਾਅ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

32 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਗਿਆਨਵਾਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਏਗਾ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਇੱਕ ਫ੍ਰੀਲਾਂਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਗਏ। ਸੋਢੀ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ

ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਢੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੇ ਅਤੇ ਹਰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਸੋਢੀ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਫੋਟੋ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸੋਢੀ ਨੇ ਆਹ-ਲੁਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇ-ਫੋਨ ਤੋਂ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਸੋਢੀ ਨੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸੀਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਸੀ। "ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ!' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਆਓ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਉੱਪਰ ਆਓ।" "
ਉਸ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਅਦ, ਸੋਢੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਪੀ.ਐਨ. ਸੋਨੀ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਜਾਨ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਰ੍ਹਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੋਨੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸੋਢੀ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ [ਪਤਾ] ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਦਵਿੰਦਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਫੋਟੋਆਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਕਿਉਂ ਸੀ?" ਸੋਢੀ ਨੇ ਫਿਲਮ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਫੋਟੋਆਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ।
ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਲੋਡੇਲ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕੌਂਸਲਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੇਟ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਰਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਐਕਸ-ਪੈਨਸਿਵ ਚਿਵਾਸ ਰੀਗਲ ਸਕਾਚ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤੋਹਫ਼ਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। "ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਵਿੰਦਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਸਿਰਫ਼ ਉਸਨੂੰ।

"ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਾਗਲ ਸੀ," ਸੋਢੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਲਹੁਵਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਿਆ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ, ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੋਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਯੌਰਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਭਰ ਦਿੱਤੇ। ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੇ ਯੌਰਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਨੇਰੀ ਵੈਨ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਾਈਫਲ ਲਗਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਣਾਉਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਕਹਾਣੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਘੜਤ ਸੀ - ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਭਿਆਨਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਨਫ਼ਰਤ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਪੇਪ ਅਤੇ ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੁੱਸੇ ਭਰੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ, ਪੇਪ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲੜਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਬਲੂਰ ਅਤੇ ਯੋਂਗ ਪਹੁੰਚੀਆਂ।

ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰਲ ਕਰੈਬ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਯੌਰਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ "ਸੱਚੀ ਧਮਕੀ" ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੇ ਕਾਰਪੋਰਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ "ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਜਦੋਂ ਕਰੈਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਓਟਾਵਾ ਸਥਿਤ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨੂੰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਥਿਤ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਓ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੁਲਾਏਗੀ। ਇਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸੰਪਰਕ ਸੀ।

ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਫੋਰਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਸੀ।

ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੇ ਨਸਲੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ-ਵਿਨਾਸ਼, ਵਿਰੋਧੀ-ਜਾਸੂਸੀ, ਵਿਰੋਧੀ-ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਹਰੇਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਟ ਓਲਸਨ, ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਏਜੰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਓਲਸਨ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ 1983 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿੰਸਾ ਕਿਵੇਂ ਭੜਕਾਈ।

ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦਾ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕੀ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਸੀ।

ਓਲਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀਟੋ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ RCMP ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ CSIS ਨੂੰ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲੂਰ/ਯੋਂਗ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੋਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ, ਯੂਐਸ ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਏਜੰਸੀ (CIA) ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (MI-5) ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰਜ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪੂਰਬੀ ਬਲਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। RCMP ਇੱਕ ਬੰਦ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੋਰੇ ਮਰਦ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੰਨਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਪਾਰਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸਾਲ (1982) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੋ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ

ਹਿੰਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ, ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੀ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈਆਂ।

36 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਸਿੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਟੋਰਨ-ਟੂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਟ੍ਰੈਵਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਅਰਲਾਈਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਕਿੰਗ ਲਗਭਗ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ 24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਛੋਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 1982 ਦੇ ਲੰਡਨ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੌਂਪੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।
ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੁਫੀਆ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਉੱਭਰਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।
ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ 1982 ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਥਾਨਕ ਕੌਂਸਲੇਟ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੀਡੀਆ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਦਮਨ ਜਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਬਲੂਰ ਅਤੇ ਯੋਂਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਰਮ-ਦਿਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ

ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਹਮਦਰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ।

4

1983 ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਸਾਲ ਸੀ। ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਕਤਲੇਆਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਸਮੂਹ ਬਣ ਗਏ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗੀਆਂ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਮੰਦਰ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੂਜਾ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਮਰਦ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਧਰਮ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਮਰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ। ਮਰਦ ਸਿੱਖ ਅਕਸਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਦਿਰ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਮੁੜੇ, ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਮੰਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਚ ਵਜੋਂ। ਵਧੇਰੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਪੱਛਮੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਗਏ।

ਸਿਰਫ਼ ਮੰਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ, ਸਿਰਫ਼ ਝੂਠੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

38 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਯਕੀਨਨ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ 'ਰਿਫਿਊਜ਼ਨਿਕਾਂ' ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ। ਕਾਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਦੇ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 1983 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ। ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵੈਲਸਲੀ ਅਤੇ ਜਾਰਵਿਸ ਗਲੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਵੀਨਜ਼ ਪਾਰਕ, ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਬਹੁ-ਰੰਗੀ ਪੱਗਾਂ ਦੀ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਉੱਥੇ, ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਅਟੱਲ ਦੌਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਪਰੇਡ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ: ਲੰਘਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਰੇਡ ਰੂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਅਪਮਾਨ। "ਉਹ ਡਾਇਪਰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉਤਾਰੋ," ਕਾਰਲਟਨ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਬਾਲਕੋਨੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਚੀਕ ਆਈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਬਾਲਕੋਨੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਂਡਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ। 1982 ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1983 ਦੀ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਲਗਭਗ ਸੌ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ।

ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ, ਬੈਨ/ਗ੍ਰੇਵਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਵੇਨਿਊ ਕਾਉਂਟੀ ਕੋਰਟਹਾਊਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਟਲ ਡਿਟੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜੱਜ ਹਿਊਗ ਲੌਕ ਨੇ 19 ਮਈ, 1983 ਨੂੰ

ਬੁਲੇਟਪਰੂਫ ਵੈਸਟ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 39

ਵੀਹ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਾਪਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਫਿਰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਪਰੇਡਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੈਟਲ ਡਿਟੈਕਟਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।
ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਰਾਏ ਮੈਕਮੁਰਟਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਕਮੁਰਟਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ ਪੈਂਹਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਂਗ। ਮੈਕਮੁਰਟਰੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ "ਗਰਮ-ਮਹਾਂਮਾਰਾਂ" ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੁਕਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਿੱਖ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ - ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਔਜ਼ਾਰ ਸੀ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ।
ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1947 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੱਤ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

40 साफट टारगेट-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਭਿੰਡਰਾਂ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ "ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ" ਨਾਮ ਅਪਣਾਇਆ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਰਸਮੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਹੁਨਰ ਕਮਾਲ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ।
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਸੰਤਾਂ (ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਨੂੰ "ਇੱਕ ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 1977 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਸੰਪਰਦਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ।
ਉਸੇ ਸਾਲ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਈ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ, ਜਿਸਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ, ਨੇ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ: ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ, ਕਦੇ ਵੀ ਵਾਲ ਨਾ ਕੱਟਣਾ, ਅਤੇ ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਪਰ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੇਮ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਖੁਦ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ।

1980 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ। ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੰਗੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਾਰ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੀ ਅੱਗ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀ। ਪਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਗਈ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅੱਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਨੇ ਗੂੰਜਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਮਾਂਡਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਵਧਿਆ, ਉਸਨੇ 1982 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ।
5 ਜੂਨ, 1984 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਤੋਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਫੋਰਸ ਨੇ "ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ" ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੀ: ਗੁਰੂ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ, ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਧਾਰਮਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

42 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਹ ਕਤਲੇਆਮ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।
ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹੀ ਸਾਲਾ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਘੰਟੇਵਾਰ ਰੇਡੀਓ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਚੌਥੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਕਾਲੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਇੱਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਲੂਰ ਅਤੇ ਯੋਂਗ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਲਈ ਸਬਵੇਅ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਾਈਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਹੰਗਾਮਾ ਕੀਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਜਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਗਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਤਬਾਹੀ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ।

ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੋਰਟਰੇਟ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਲਦੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਰੇਡੀਓ ਰਿਪੋਰਟਰ, ਡਾਨਾ ਲੇਵਿਸ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਲਿਸ ਮਾਨੀਟਰ 'ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਲ ਚੁੱਕੀ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੌਂਸਲੇਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੈਣੀ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੌਂਸਲੇਟ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਪਰਾਧ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ, ਕੂਟਨੀਤਕ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਸਬੀਰ ਸੈਣੀ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਲੇਖਕ ਐਮ.ਜੇ. ਅਕਬਰ ਨੇ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ: "ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਆ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖ ਰਾਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬੰਗਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਹਿੰਗੀ ਸਕਾਚ ਪੀ ਰਹੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਝਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੱਕ, ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਡਰ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਖਵਾਦ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 43

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ; ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਉਹ ਹੀਰੋ ਬਣ ਗਏ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਜੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।"

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋ ਧਰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੋਗ ਅਤੇ ਬਲੂਰ ਦੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦਫਤਰ ਟਾਵਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਪਿੱਟਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, "ਇੰਦਰਾ ਕੁੱਤੀ, ਇੰਦਰਾ ਕੁੱਤੀ।" ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਚੀਕਿਆ, "ਖੂਨ ਕਾ ਬਦਲਾ, ਖੂਨ ਸੇ ਲੇਂਗੇ," ਭਾਵ "ਖੂਨ ਵਹਾਉਣ ਦਾ ਬਦਲਾ ਖੂਨ ਲੈਣ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 30,000 ਡਾਲਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹੱਤਿਆ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵੱਲੋਂ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬ੍ਰੌਡਕਾਸਟਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਬੀਬੀਸੀ) ਦੀ ਵਰਲਡ ਸਰਵਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਲਾਵਤਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 1984 ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮੈਡੀਸਨ ਸਕੁਏਅਰ ਗਾਰਡਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲਾਬੀ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ (WSO) ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ $1 ਤੋਂ $2 ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜਿਮ ਕੋਰਮਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸਨ, ਨੂੰ WSO ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਮੂਹ ਨੇ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲਾਬਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਇਸਨੇ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ WSO ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਮਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਠਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। WSO ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

WSO ਆਪਣੀ ਤੁਰੰਤ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਇਸਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਮੇਜਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਹੀਰੋ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋੜ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਤ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਭੁੱਲਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਗੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਇੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ, ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨਾਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਥਾਮਸ "ਟਿਪ" ਓ'ਨੀਲ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਡੈਨੀਅਲ ਗ੍ਰਾਹਮ, ਡਿਫੈਂਸ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਫਰੰਟੀਅਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇਹ ਲਾਬੀ ਗਰੁੱਪ ਜਿਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਨਾਲਡ ਰੀਗਨ ਨੂੰ ਰਣਨੀਤਕ ਰੱਖਿਆ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਟਾਰ ਵਾਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ

ਰਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਡੀਸਨ ਸਕੁਏਅਰ ਗਾਰਡਨ ਵਿਖੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਭੁੱਲਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਢਿੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 45

ਭਾਰਤ, ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਫੋਟ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। 1982 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੂਟਨੀਤਕ ਕਵਰ ਹੇਠ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਸ਼ੂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ: "ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਸਮੂਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਅ ਅਤੇ ਆਈਬੀ [ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ] ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਟੋਰਨ-ਟੂ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਲੰਡਨ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਬੌਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੂਟਨੀਤਕ ਕਵਰ ਹੇਠ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।" ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ WSO ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ WSO ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰੇਗਾ।
WSO ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਧੜੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਕੱਟੜ ਨੇਤਾ ਜੋ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਬੀ.ਸੀ. ਪੈਰੋਕਾਰ, ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ, ਨੇ WSO ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੈਡੀਸਨ ਸਕੁਏਅਰ ਗਾਰਡਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਮਰੀਕੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਣਚਾਹੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕੀ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਗੜੀ ਨੂੰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ।
ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹਰ ਹਰਕਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਅਤੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਸਨ।

46 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਏਜੰਟ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੁਫੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਪਰਮਾਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੋਹਰਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚਾਲ ਉਦੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ WSO ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।
ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ISYF) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (AISSF) ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਸੀ, ਜੋ 1944 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇੱਕ ਯੁਵਾ ਵਿੰਗ ਵਜੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੱਧ ਦੌਰਾਨ AISSF ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ, AISSF ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਮੂਹ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸੰਗਠਨ ਸਕੱਤਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ

ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ।
ਘੁੰਮਣ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਦੋ ਭਤੀਜਿਆਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ - ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ। ਰੋਡੇ ISYF ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਦੁਬਈ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਘੁੰਮਣ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ।
31 ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਣ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਤਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਿਆਨਕ ਦੰਗੇ ਭੜਕਾਏ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਸਿੱਖ ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਉਸ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਓਡੀਸੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਦੁਬਈ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਪਰ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉੱਥੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਰਾਚੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ

ਲਿਆ ਗਿਆ। ਰੋਡੇ ਦੀਆਂ ਟ੍ਰਾਂਸਵਰਲਡ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਜੋ ਘੁੰਮਣ ਵਾਂਗ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ।
ਮਨੀਲਾ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸਟਾਪ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ।
ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਰੋਡੇ ਉਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੋਡੇ ਦੇ 24 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਫਿਲੀਪੀਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਉਡਾਣ PR-741 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਨੀਲਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਫਿਲੀਪੀਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟੈਲੀਐਕਸ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: "ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।"
ਫਿਲੀਪੀਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੀਲਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਫੋਰਟ ਬੋਨੀਫਾਸੀਓ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਚ 1988 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਰੋਡੇ ਦੇ ਸਫ਼ਰੀ ਸਾਥੀ ਮੋਹਨ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੀਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਘੁੰਮਣ ਨਾਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਘੁੰਮਣ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਘੁੰਮਣ ਵਾਂਗ, ਮੋਹਨ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਾਮ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

48 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ISYF ਦਾ ਆਗੂ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸੀ, ਜੋ ਰੋਡੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਡਰ ਤੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਘੁੰਮਣ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ISYF ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਹਰ ਸਟਾਪ 'ਤੇ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰੋਡੇ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸ਼ੱਕ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰਹੱਸਮਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। "ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਚਲਾ ਗਿਆ.... ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਈਏ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੂਨੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨ ਲੱਗੇ।

ਘੁੰਮਣ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਨੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਸਹਿ-ਲੇਖਕ ਸੀ। 1985 ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ, ਜੈਕਬ ਨੇ ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਭਾਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਸੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਨਾਗਰਾ। ਘੁੰਮਣ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ,

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜੈਕਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿੱਚ AISSF ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ।

ਜੇਕਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ISYF ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ISYF ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਈ 1985 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਸਿੱਖਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ISYF ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ-ਸੰਪਰਕ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ, ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ, ਪਰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟੇਪਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮਾੜੀ ਸੀ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਨ ਨੇ ਕਈ ਨਕਲੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਟੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕੈਮਰੇ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਥਿਤ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਸਿੰਘ, ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕੈਸੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਲੋਸੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ 'ਦ ਸਿੱਖਸ ਇਨ ਦੇਅਰ ਹੋਮਲੈਂਡ - ਇੰਡੀਆ', ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੀ.ਕੇ. ਫੈਬੀਅਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੰਡੇ ਸੁੱਟੇ ਸਨ, ਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਪੈਸਾ (ਅੱਧਾ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

50 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਸਨੇ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਬਚਾਅ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ।
1984 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਸਾਲ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ, ਜੋ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਸੂਸੀ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਨ: ਪਹਿਲੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਸਕ ਵਿਸਫੋਟ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; ਅਤੇ ਦੂਜੀ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਏਗਾ। ਭਾਰਤ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਸੇਵਾ ਨੇ ਦੋ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1984 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। 1985 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤੱਤ ਜੋੜਿਆ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਭਾਈਵਾਲ ਲਈ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 51

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ।

1984 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੀ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ - ਨੈਤਿਕ, ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਉਤੇਜਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਠੋਰ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲਾਬਿੰਗ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਜਮਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਟੋਰੀ ਐਮਪੀ ਲੋਰਨ ਗ੍ਰੀਨਵੇਅ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀਬੂ-ਚਿਲ-ਕੋਟਿਨ ਰਾਈਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਹੈ, ਨੇ 13 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ: "ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਪੀਕਰ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ ਗਈ ਸੀ.... ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਚਿੰਤਤ ਹਨ।"

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੈਨੇਟਰ ਜੈਸੀ ਹੈਲਮਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸੂਖਮਤਾ ਦਿਖਾਈ: "ਉਪਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਧਾਰਮਿਕ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ, ਦੋਵੇਂ ਮੁਸਲਿਮ ਦੇਸ਼।

ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਤਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੱਲ ਨਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੇਗੀ।"

ਹੈਲਮਜ਼ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ [ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ] ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ [ਰਾਜੀਵ] ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਨਾ ਝੁਕਣ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ.... ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਤੀਹ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ: "ਜੇ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਈ, ਕਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜ ਦੇਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ.... ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਜਨਤਕ ਸਟੈਂਡ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਜਾਣਗੇ। ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਉਹ ਹੈ ਅੱਤਵਾਦ।"

ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦਾ ਹੱਲ ਸਿੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਝਿਜਕਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਭੜਕਾਊ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ, 1982 ਵਿੱਚ ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ,

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਨ, ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੇਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਸੈਡੇਟ ਕੈਨੇਡਾ ਕੋਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ।

54 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਮੀਡੀਆ ਇਸਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ।
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ 1985 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਘਾਤਕ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ, ਬਹੁਤ ਗੁਪਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥੋਂ-ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਖ਼ਤ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਘੁਰ ਉੱਤੇ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਗੂੰਜਦੀ ਸੀ।
ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਹਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇੰਨੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਕੈਂਪ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਰਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਅਫਵਾਹ ਅਤੇ ਡਰ ਨੂੰ ਰਹੱਸਮਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ।
ਦਰਅਸਲ, ਬੀ.ਸੀ. ਕੈਂਪ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ "ਸਿਰਜਣਾ" ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦਾ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਆਗੂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।
ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਜਿੰਨਾ ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੈਨਕੂਵਰ-ਅਧਾਰਤ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾ, ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ, ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਨੇ ਆਪਣੇ 15 ਸਤੰਬਰ, 1985 ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 55

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਫਰਵਰੀ, 1982 ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਜੋਹਾਨ ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ, ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕ, ਜੋ ਰੋਡੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਾਥੀ ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ 1,250 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.... ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।"
ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਦੀ ਮਿੱਥ ਨੂੰ 1985 ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਅਸੈਸੀਨੇਸ਼ਨ: ਹੂ ਕਿਲਡ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ? ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ "ਐਡੀਟਰਜ਼ ਆਫ਼ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ" ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ "ਸੋਵੀਅਤ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।" ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ: "ਇਸ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ (ਮੂਲ) ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਜੋਹਾਨ ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ,

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਬ੍ਰਿਗੇਡ, ਅਰਮੀਨੀਆਈ ਆਸਾਲਾ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ.... ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟ੍ਰੇਨਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਮਰਸੇਨਰੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਫੈਸਿਲਿਟੀਜ਼ ਹੈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠਾ ਸੀ।"
ਇਹਨਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ ਲਿੰਡਨ ਲਾਰੂਚੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ, ਯਹੂਦੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ-ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਮ-ਯੁੱਧ ਹੈ। ਲਾਰੂਚੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਲਾਰੂਚੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੰਥ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

56 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਕੈਂਪ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਵਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ "ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ" (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਸਨ, ਕੈਂਪ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲਿੰਗ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ।
ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, CSIS ਏਜੰਟ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈੱਡ ਗਿਬਸਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਹੋਰ ਜਾਅਲੀ ਲੀਡ ਸੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲੇ CSIS ਏਜੰਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। RCMP ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਰਵਿਸ (NCIS) ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰਲ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿੰਗ ਹੈ, ਨੇ ਕੌੜਾ ਵਿਅੰਗ ਕੀਤਾ: "ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋਹਾਨ ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦੇਵਾਂਗਾ!" (ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਮੇਲ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਤੋਂ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਵੈਂਡਰਹੂਫ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।)

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਫੈਂਟਮ ਕੈਂਪ ਦੀ ਭਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਉਸ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੜਾਕਿਆਂ ਲਈ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। 1984 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੀਐਨ ਟਾਵਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਫਰੰਟ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੋਟ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਨਿਆਗਰਾ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਨੋਨਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਫਲ-ਬੇਲਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਡੀਲਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 57

ਫਰੈੱਡ ਗਿਬਸਨ ਨੂੰ ਉਹ ਨੋਟ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਚਿਹਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ GOI ਕੈਪਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਓਟਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਭਾਈਵਾਲ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। RCMP ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੁੜਵਾਂ ਜਾਂਚਾਂ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਨੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਾਈਫਲਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ

ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡੀਲਰ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੰਦੂਕਾਂ ਪਾਰਸਲ ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।
ਜੇਕਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ, ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਝੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ CSIS ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਈਆਂ। ਗਿਬਸਨ ਅਤੇ ਓਲਸਨ ਨੂੰ ਉਹ ਨੋਟ ਯਾਦ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਨ ਜੋ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ: ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕੌਂਸਲੇਟ, ਵਪਾਰਕ ਦਫਤਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਘਰ, ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ।
1985 ਦੀ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਬਰਾ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ।
ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਉਡਾਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ-ਡੌਨ ਵਿੱਚ ਰਿਫਿਊਲਿੰਗ ਸਟਾਪ ਸੀ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਵੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 19 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਉਡਾਣ 182 ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ-ਦਿਨ ਪੀਅਰਸਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਟਰਮੀਨਲ 2 ਗੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਤੱਕ,

58 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸੱਜੇ ਵਿੰਗ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨੀਲੇ-ਪੀਲੇ ਕਰੂਜ਼ਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਰੂਜ਼ਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਐਪਰਨ 'ਤੇ ਗਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਚੈੱਕ-ਇਨ

ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਗਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਲੋਡਿੰਗ ਬ੍ਰਿਜ ਤੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੰਦਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਲੰਘ ਗਈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂਚਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੈਂਪਰ ਭਾੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿੱਚ, ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਫਰੈਂਕ ਕੈਂਪਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀਅਤਨਾਮੀ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ 1987 ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮੰਦ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਜੋ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਤਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਚਲੇ ਗਏ।

ਡੋਲੋਮਾਈਟ, ਅਲਾਬਾਮਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਕੈਂਪਰ ਨੂੰ ਜੂਨ 1985 ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਕੈਂਪਰ ਨੇ ਸੰਘੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ। ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (ਐਫਬੀਆਈ) ਨੇ ਮਈ 1985 ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਿਰਕ ਅਤੇ ਚਾਰ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹੈ, ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਊ ਓਰਲੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਬਿਰਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਕੈਂਪਰ ਐਫਬੀਆਈ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਡ-ਡਲੇਮੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਈ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲੀ। ਕੈਂਪਰ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਇਹ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਾਂਗ ਦੱਬ ਗਿਆ.... ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ.... ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਸੀ... ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ [ਨਹੀਂ] ਸੀ.... ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।"

ਸਵੈ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਂਪਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਉਸਨੇ 23 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ 329 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ 'ਤੇ ਤੁਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖ਼ਤਰਾ ਅਸਲ ਸੀ, ਕੈਂਪਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਮਨਘੜਤ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ?

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦਾ ਮੁਖਬਰ ਸੀ, ਪਾਲ ਬੇਸੋ, ਜੋ ਕਿ 27 ਸਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੇਵੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਮਾਹਰ ਸੀ। ਬੇਸੋ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਬੇਸੋ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਖੀ ਸੀ। ਬੇਸੋ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੁੱਧ ਡੋਲੋਮਾਈਟ ਪਲਾਸਟਿਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਬੇਸੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, "ਇੱਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਔਰਤ ਤੋਂ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਮੰਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, [ਉਸਦੀ] ਲੰਬੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਪੱਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੰਬਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ!" ਬੇਸੋ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਨਖੁਨ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ, ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਚੇ ਵੀ।
ਬੇਸੋ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ -

60 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ, ਬੇਸੋ ਨੇ 1986 ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨਾਲ ਨੱਬੇ ਮਿੰਟ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਬੇਸੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮਿਆ ਈਸਾਈ-ਸ਼ੀਅਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਗਰਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਗੂਰੀ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਡਰ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਜਾਂ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਨ।
ਬੇਸੋ ਨੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਬ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਆਈ ਸੀ; ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੋਰੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਰਾਊਨ ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਟਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਾਰਜ ਐਂ-ਜੈਲੋਮੈਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ, ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ, ਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਕੈਦੀ ਨੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਮੀਰਾਬੇਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਕੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਮੀਰਾਬੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ

ਇੱਕ ਬੰਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮੁਵੱਕਿਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਖਾਸ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਸੀ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸਲ ਸੀ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਧ ਰਹੇ ਲੀਡਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਇੱਕ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਸਮਝਿਆ। ਓਲਸਨ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ: "ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਸਮੀਖਿਆ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੂੰ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਦੂਤਾਵਾਸ, ਕੌਂਸਲੇਟ, ਮਾਲ ਵਪਾਰ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਿੰਦੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ.... ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ।"

ਅਖੀਰ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਮੁੱਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਥੱਕ ਗਏ। ਗਿਬਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ, ਵਿਨੋਨਾ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਪਰੋਂ-ਉੱਪਰੋਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤੀ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਡਰ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਬਘਿਆੜ ਨੂੰ ਰੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ [ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸਾ] ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।"

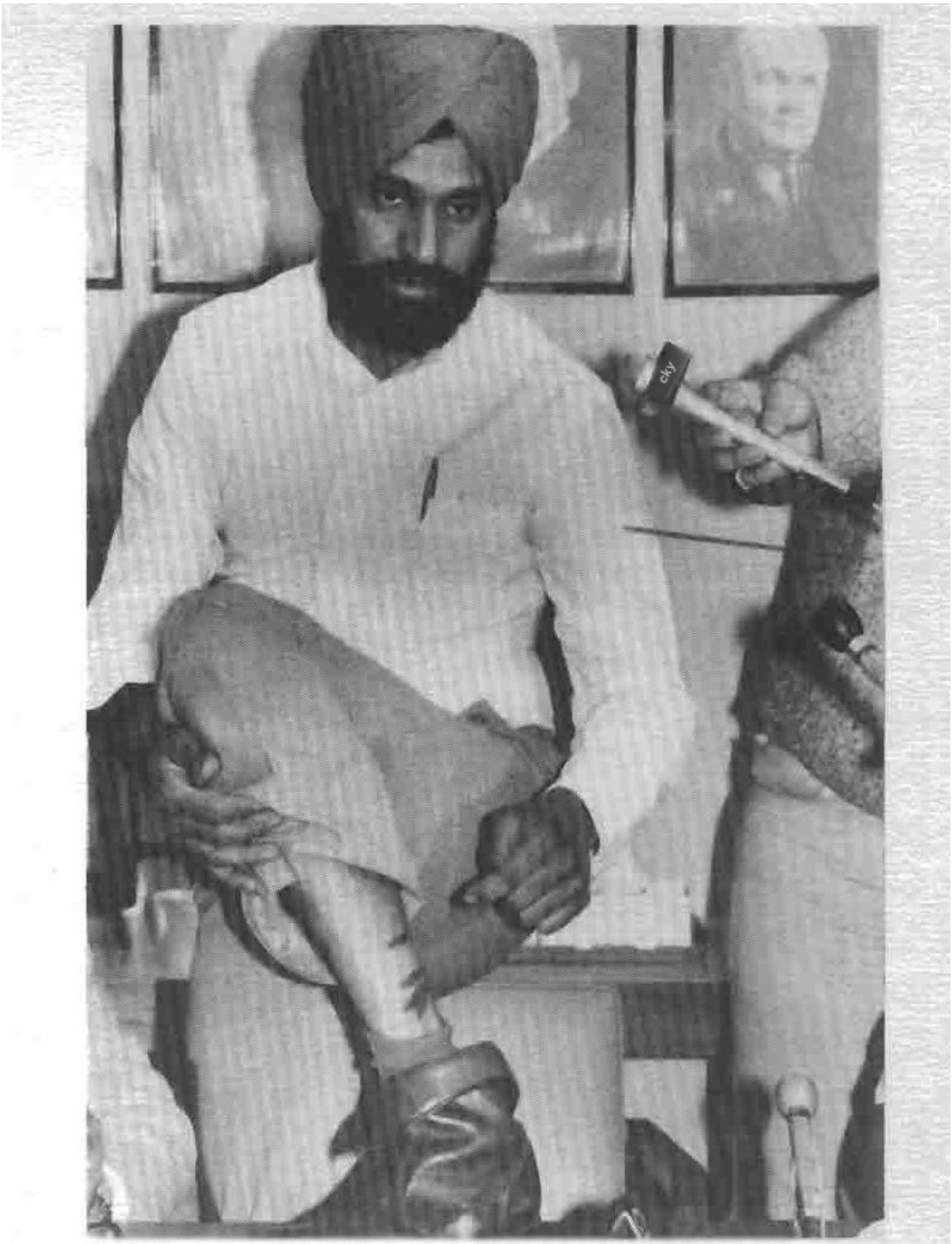

ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਕਤਲ ਦੇ ਸ਼ੁੱਕੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਨੇ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਟੈਂਪਲ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੈਂਟ ਉੱਤਾਰ ਕੇ ਸੱਟਾਂ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਜੁਲਾਈ 1980 ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਮਾਰਚ 1982 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੱਤਲਾ ਨੂੰ ਓਨਟਾਰੀਓ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

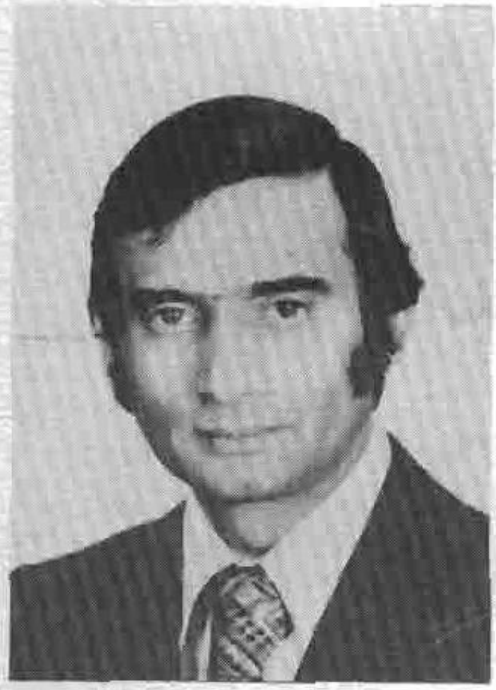

ਆਸਕਰ ਫੋਂਸੇਕਾ, - ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋ ਪੀੜਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ।

ਨਵੰਬਰ 1982 ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤਗਮੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਨਾਲ।

1 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਿੱਖ ਡੋਨਟਸ ਅਤੇ ਲੱਡੂ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਮਿਠਾਈ, ਵੰਡਦੇ ਹੋਏ।

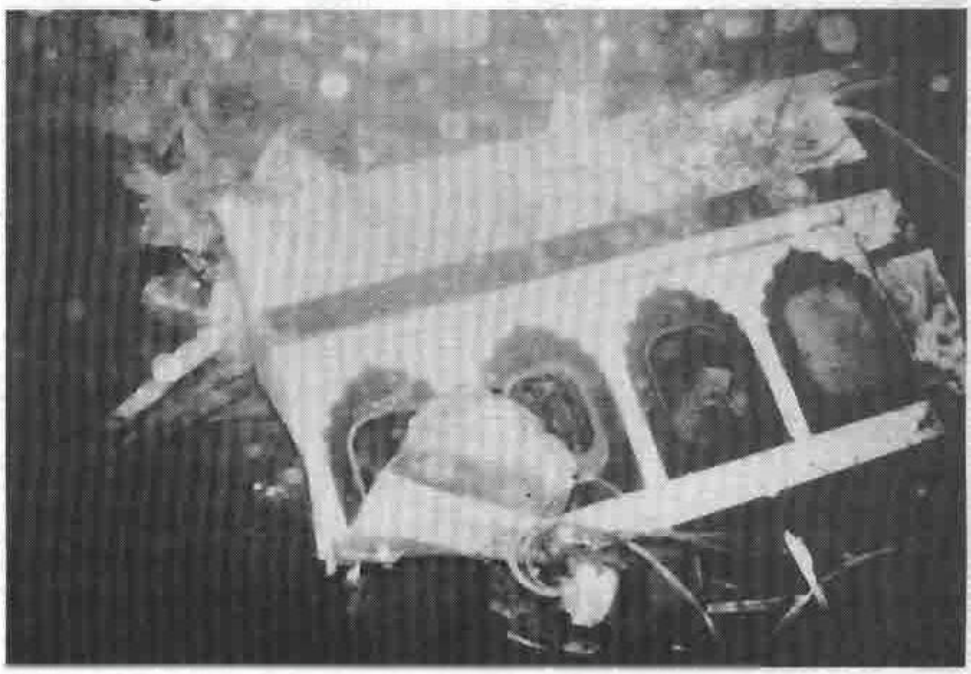

23 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਏ ਗਏ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੋਇੰਗ 747 ਦਾ ਫਿਊਜ਼ੀਲੇਜ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਤਲ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਟੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿੰਨੀ-ਪਣਡੁੱਬੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

ਹੌਲਬੋਲਾਈਨ ਨੇਵਲ ਬੇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਇਰਿਸ਼ ਸਿਪਾਹੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮਲਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਿਆ ਇੱਕ ਵਾਇਲਨ ਕੇਸ ਫੜੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਹ ਓਟਾਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

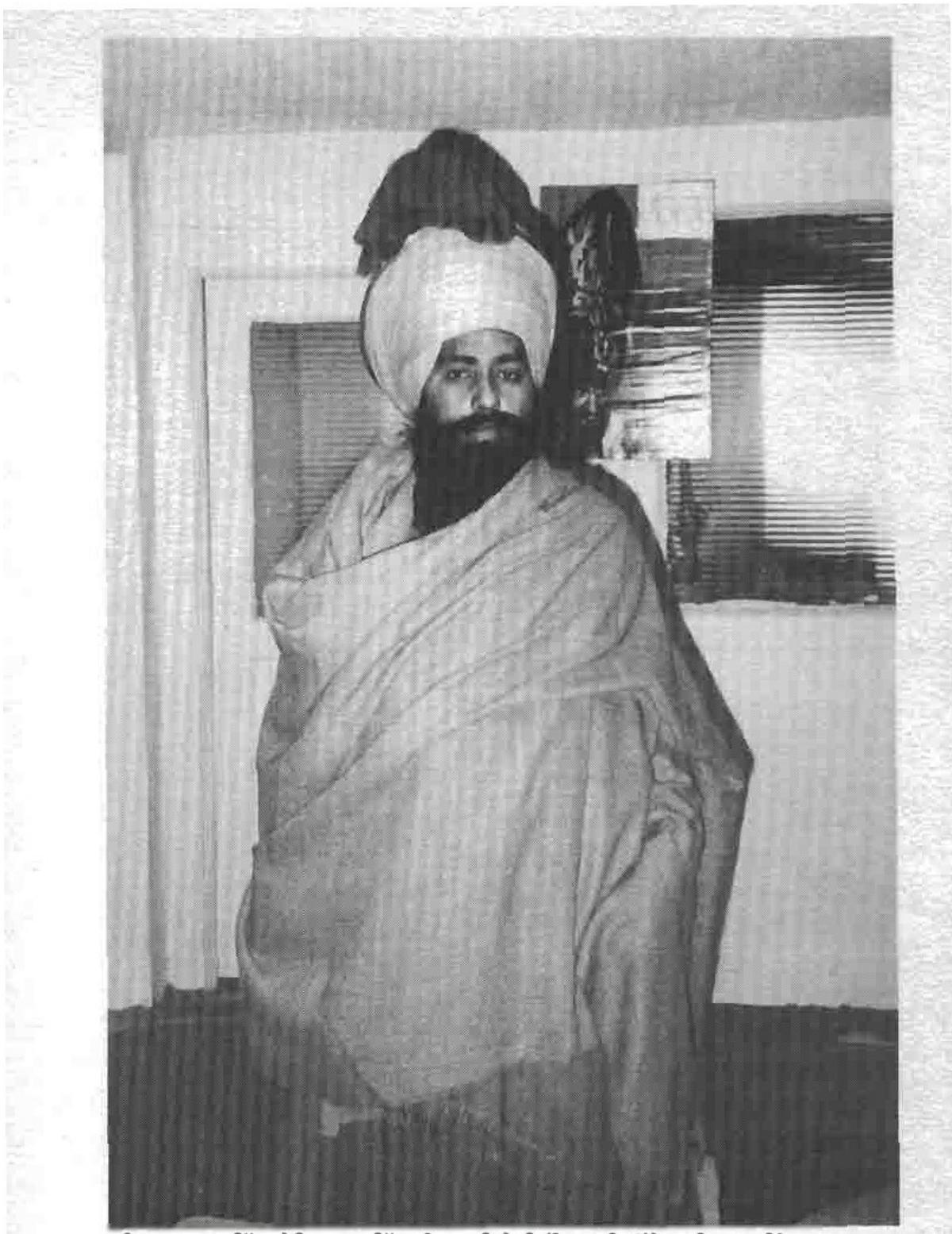

ਸਤੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਹੈਮਿਲਟਨ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿਉਂਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਲੇਖਕ ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਈ ਪੋਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

ਤਲਵਿੰਦਰ ਪਰਮਾਰ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਡੇਵਿਡ ਗਿਬਨਸ ਨਾਲ ਹੈਮਿਲਟਨ ਕੋਰਟਹਾਊਸ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੁਸੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ।

ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਜਿਸ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੇ 1982 ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕ੍ਰਿਸ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, 1979 ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ, ਨੂੰ ਫੜੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਚੈਪਲ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ CSIS ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਾਸੂਸੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹ-ਲੁਵਾਲੀਆ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਾਸੂਸ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਖੇਡ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ 1985 ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥ੍ਰੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਸੀ ਜੋ ਜਾਸੂਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਪੋਸਟਕਾਰਡ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1981 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

6

ਜਦੋਂ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਲੱਕੜ ਮਿੱਲ ਕਸਬੇ ਡੰਕਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਭੂਰੇ ਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਤਾਰੀਖ 4 ਜੂਨ, 1985 ਸੀ - ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਦੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਤੱਟ ਤੋਂ ਉਡਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ 19 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ।

ਰਿਆਤ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਡੰਕਨ ਮਕੈਨਿਕ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਸਮਰਪਿਤ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸੰਪਰਦਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਆਤ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬਾਰਾਂ-ਵੋਲਟ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਉਹ ਰਿਆਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਘਰੇਲੂ ਬੰਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਡੰਕਨ ਅਤੇ ਝੀਲ ਕਾਉਵਿਚਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੋਕੀਓ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਾਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਦੀ ਇੱਕ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਬ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਸੀ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤੀਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬਰਨਬੀ ਸਥਿਤ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਫੈਰੀ ਡੌਕ ਤੱਕ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਵਾਚਰ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ, ਲੈਰੀ ਲੋਅ ਅਤੇ ਲੀਨ ਮੈਕਐਡਮਜ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਨਾਇਮੋ ਤੱਕ ਫੈਰੀ-ਕ੍ਰਾਸਿੰਗ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਡੰਕਨ ਵਿੱਚ ਰਿਆਤ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਨਿਗਰਾਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਪਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੇ, ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ, ਪਤਲਾ, ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਜਿਸਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ ਸੀ। ਲੋਅ ਅਤੇ ਮੈਕਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਕੈਮਰਾ ਨਾਲ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਪਾਤਰ ਦੀ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਰੀ ਸਨੈਪਸ਼ਾਟ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਰਿਆਤ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ "ਆਈ ਰਿਆਤ" ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਡੰਕਨ ਆਟੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮਰੀਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਰੁਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਰਿਆਤ ਇੱਕ ਮਕੈਨਿਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਝੀਲ ਕਾਉਵਿਚਨ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।

ਜਦੋਂ ਤਿੰਨੋਂ ਹਿਲਕ੍ਰੈਸਟ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇੰਨੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਲੋਵੇ ਅਤੇ ਮੈਕਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਾਈਫਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਲੋਵੇ ਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਤ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ, ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਡੰਕਨ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਲੋਵੇ ਨੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਲ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਸ਼ੈੱਲ ਕੇਸਿੰਗ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਾਰ-ਮਾਰ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਣ।

ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਰ ਡੰਕਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਅ ਅਤੇ ਮੈਕਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਰਿਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ - ਨਿਗਰਾਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਪਰੇ। ਉਹ CSIS ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸੀਪੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਕਾਰ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ।

64 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੋ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।
19 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਟਿਕਟ ਏਜੰਟ, ਮਾਰਟੀਨ ਡੋਨਾਹੂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਦੱਸੀ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 22 ਜੂਨ ਲਈ ਦੋ ਉਡਾਣਾਂ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀਆਂ।
ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਹਿੰਦਰਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 003 ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਟੋਕੀਓ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 301 ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਕ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਬੁਕਿੰਗ ਜਸਵੰਦ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 086 ਲਈ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਡੋਰਵਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੋਰਵਲ ਤੋਂ, ਜਸਵੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 182 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਮੀਰਾਬੇਲ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਟਿਕਟ ਏਜੰਟ ਕੋਲ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਏਅਰਲਾਈਨ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੀ। ਡੋਨਾਹੂ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਫਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਫਲਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਕ ਜਾਣ ਲਈ ਉਹ ਫਲਾਈਟ 003 ਟੋਕੀਓ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫਲਾਈਟ ਸੀ। ਡੋਨਾਹੂ ਨੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਟਿਕਟ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਟਿਕਟ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਜਸਵੰਦ ਸਿੰਘ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ-ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਦੀ ਬੁਕਿੰਗ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਫਲਾਈਟ 60 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇੱਕ ਭਾਰੀ-ਤੌਰ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨਿਗਰਾਨ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਿਕਟ ਏਜੰਟ ਗੈਰਾਲਡ ਡੰਕਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲਾ, ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਦਸ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਦੋ ਸੌ ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕੱਸੀ ਹੋਈ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਾਲੀ, ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸਲੇਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਲੀਦਾਰ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਠੋਡੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਾਮ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ। ਹੁਣ, ਇੱਕ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੋਕੀਓ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਇੱਕ ਅਣ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਰ ਪਲਾਟ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਡੰਕਨ ਨੇ ਦੋ ਪੂਰੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ, ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਡੱਬਾ ਕੱਢਿਆ, ਜੋ ਅੱਧੇ ਵਿੱਚ ਮੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸੈਂਕੜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ। ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਉਂਗਲੀ 'ਤੇ ਹੀਰੇ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਵਾਲਾ ਉਸਦਾ ਹੱਥ, ਜਦੋਂ ਡੰਕਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਿਰਾਇਆ ਦੱਸਿਆ, ਤਾਂ ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਜੰਮ ਗਿਆ।

"ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ," ਡੰਕਨ ਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਲਈ ਸੰਮੋਹਨ ਅਧੀਨ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸੰਮੋਹਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਕੁਝ ਤੱਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਖੁਲਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ, ਜਿਸਨੇ ਪਲੇਡ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਬੇਜ ਵਿੰਡਬ੍ਰੇਕਰ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਬੈਂਕਾਕ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਟਿਕਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ $3,005 ਸੀ। ਆਦਮੀ ਨੇ ਨਕਦੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਬੁਰਾਰਡ ਅਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਸਤ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੁਰਾਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਟਿਕਟ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।
ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਕਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਥਿਤ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੰਭੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੌਹਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬੰਬਾਰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਲਈ ਇੱਕ ਗਲਤ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਉਸਦੀ ਡਾਇਰੀ, ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਿਤਾਬ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ।
ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰੌਸ ਸਟਰੀਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿੱਖ ਇਕੱਠ ਹੈ।

66 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ ਕਿ ਬੰਬਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਸਤਾ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ।
22 ਜੂਨ ਦੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਦੱਸੀ, ਨੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਟੈਂਡ-ਬਾਏ ਟਿਕਟ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਜ਼ੀਜ਼ ਪ੍ਰੇਮਜੀ, ਜਿਸਨੇ ਫੋਨ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਡਾਣ ਲੱਭਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੇਮਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਟੋਕੀਓ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟੋਰਨ-ਟੂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਡੋਲ ਸੀ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 'ਤੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ।

ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਦੀ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡ-ਬਾਈ ਟਿਕਟ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀਪੀ ਚੈੱਕ-ਇਨ ਕਲਰਕ ਜੈਨੀ ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੰਮ ਆਈ।

ਐਡਮਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ, 22 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਚੈੱਕ-ਇਨ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਰਮੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ 26 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਪ੍ਰੈਸ ਕਲਾਸ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਕਾਊਂਟਰ ਸੀ, ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਉੱਪਰ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਕਲਰਕਾਂ ਲਈ ਵਿਅਸਤ ਸੀ। ਚੈੱਕ-ਇਨ ਕਾਊਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਮਪ੍ਰੈਸ ਕਲਾਸ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਵੀ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਐਡਮਜ਼, ਬਾਕੀ ਕਲਰਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਬਰ ਸੀ।

ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਟਿਕਟ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਬੁਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਿਅਸਤ ਸਵੇਰ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। "ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚੈੱਕ-ਇਨ ਕਾਊਂਟਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਸਾਡੇ ਟਿਕਟ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਤੱਕ ਲਾਈਨਅੱਪ ਸਨ.... ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਿਅਸਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਲਾਈਨਅੱਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਤੀਹ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸਨ।"

ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਐਮਪ੍ਰੈਸ ਕਲਾਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਜੀਨੀ ਐਡਮ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬ੍ਰੀਫਕੇਸ ਸੀ। ਜ਼ਿੱਪਰ ਵਾਲਾ, ਨਰਮ-ਪਾਸੇ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਲਾਈਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਐਮ. ਸਿੰਘ ਹੇਠਾਂ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਸੂਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਟਿਕਟ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੋਰਡਿੰਗ ਪਾਸ ਦੇਣ ਦੇ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜੀ ਰਹੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਸਾਮਾਨ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਮੋਟੇ, ਕਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ YYZ ਕੋਡ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਟਿਕਟ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੂਟਕੇਸ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਦੁਆਲੇ ਲਪੇਟ ਲਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਮ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰੀ। ਉਸਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ, ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਝਿੜਕਿਆ। ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਉਦੋਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ "ਭਰਾ" ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਊਂਟਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁੜਿਆ। ਉਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ: "ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਬੈਗ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਫਲਾਈਟ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਂ, ਮੈਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਮੇਰੀ ਟਿਕਟ ਹੈ।' ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਹਾਡੀ ਟਿਕਟ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,' ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।'

"ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ (ਟੋਰਨ-ਟੂ ਵਿੱਚ) ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।' ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਰ ਮੈਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਫਲਾਈਟ 'ਤੇ

ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।' ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਏਅਰਲਾਈਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ..."

68 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

"ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।' ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੈਗ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਸਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।' ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਫਾਈਲ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ। ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਰੁਕੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।'
"ਅਤੇ ਲਾਈਨਅੱਪ ਇੰਨੇ ਵਿਅਸਤ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਤੂੰ ਪਾਗਲ ਹੋਵੇਂਗਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੇਰੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਜਿਵੇਂ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਲਾਈਨਅੱਪ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।
"[ਮੈਂ] ਕਿਹਾ, 'ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।' ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪੰਜ, ਛੇ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ...'
"ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ [XYZ ਬੈਗੇਜ ਕਲੇਮ] ਟੈਗ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਤੂੰ ਬੇਵਕੂਫ਼, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈਂ।"
ਜੈਨੀ ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਪੈਂਤੀ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਟਾਈ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ। "ਉਹ ਜ਼ੈਲਰ ਵਰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਪਲੇਡ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਪੋਲਕਾ ਡੌਟ ਟਾਈ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਕਦੇ...," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ। ਉਸਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ

ਉਸਦੇ "ਲੰਬੇ" ਵਾਲ ਸਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ। "ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਗੋਲ, ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਮਕਦਾਰ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ... ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਹੈ।"
ਐਮ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੀਅਰਸਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ "ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਵਧੀਆ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ" ਦੱਸਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ "ਰਵਾਇਤੀ ਦੋ-ਸੂਟਰ" ਸੀ।
ਜੀਨੀ ਐਡਮਜ਼ ਨੂੰ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਯਾਦ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿੱਪਰ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਯਕੀਨਨ ਸੱਤਰ ਪੌਂਡ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਬੈਗ ਬਰਗੰਡੀ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ।

ਇਸਨੂੰ ਐਕਸ-ਰੇ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਲਾਕਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੈਚ ਲਈ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਲਾਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਤਸਵੀਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਯਾਦ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੁੰਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਯਾਦ ਹੈ?' ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਬੰਦਾ?' [ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ] 'ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਬੰਦਾ ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ-ਟੋਕੀਓ ਗਿਆ ਸੀ....' ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?' ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਚੈੱਕ ਇਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਗਿਆ ਸੀ - ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ?" "

ਇਹ ਉਸ ਪਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਡਮਜ਼ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ ਬੰਬਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਡਮਜ਼ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਖਤ, ਉਸਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੋਡ ਨੰਬਰ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲਾ ਯਾਤਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘੇ।
ਸੀ.ਪੀ. ਏਅਰ ਦੀ ਉਡਾਣ 60, ਜੋ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਡੇਲਾਈਟ ਟਾਈਮ) ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਅਠਾਰਾਂ ਮਿੰਟ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਐਮ. ਸਿੰਘ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਸੀ.ਪੀ. ਏਅਰ ਦੀ ਉਡਾਣ 003, ਜੋ ਕਿ ਟੋਕੀਓ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1:15 ਵਜੇ (ਪੀ.ਡੀ.ਟੀ.) ਜਾਣੀ ਸੀ, ਸਤਾਰਾਂ ਮਿੰਟ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਐਲ. ਸਿੰਘ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਉਡਾਣਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਫਲਾਈਟ 60 ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਾਂ ਮਿੰਟ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਤਰੀ। ਫਲਾਈਟ 003 ਟੋਕੀਓ ਵਿੱਚ ਚੌਦਾਂ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਰੀ।
ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਲੈਸਟਰ ਬੀ. ਪੀਅਰਸਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ, ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਫਲਾਈਟ 60 ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਰਹੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛਾਂਟਿਆ ਅਤੇ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਟਕੇਸ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

70 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਪੱਛਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 21 ਹੋਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਫਲਾਈਟ 182 ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ 747 ਜੰਬੋ ਜੈੱਟ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਹੋਲਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।
ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਥਿਤ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੇ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ

ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲੋਡਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪੀਅਰਸਨ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਸੀ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਸਾਮਾਨ-ਛਾਂਟਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਰੇ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਨਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੰਪਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਗਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਢਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਖਾਸ ਦਿਨ, ਐਕਸ-ਰੇ ਮਸ਼ੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। (ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੁਰੰਮਤ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।)

ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਜਿੰਮੀ ਪੋਸਟ ਨੇ ਇੱਕ PD-4 ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਨਿਫਰ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬੈਗਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਖੀ, ਜੌਨ ਡਿਸੂਜ਼ਾ, ਨੂੰ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵਾਈਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਸੂਜ਼ਾ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਚਿਸ ਜਗਾਈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਨਿਫਰ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਇੰਚ ਦੂਰ ਫੜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਚੀਕਣ ਵਰਗੀ ਉੱਚੀ, ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲੀ। ਉਸਨੇ ਛੜੀ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਨਵੇਅਰ ਬੈਲਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਘਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇਮਸ ਫਰੈਡਰਿਕ ਪੋਸਟ ਨੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਬਰਨਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ.... ਮੇਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿਖਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ," ਉਸਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੋਸਟ ਨੇ PD-4 ਸਨਿਫ਼ਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਨਵੇਅਰ ਬੈਲਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਬੈਗ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਚਾਲੂ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬੀਪ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਟਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੰਘਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਨਿਫ਼ਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੀਪ ਕੀਤੀ। ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਗਾਰਡਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਗ ਮੈਰੂਨ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ, ਸੂਟਕੇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਗਾ ਹੀ ਜੀਨੀ ਐਡਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਮ. ਸਿੰਘ ਲਈ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਚੈੱਕ ਆਊਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

"ਪੋਸਟ ਇੱਕ ਬੈਗ ਦੇ ਜ਼ਿੱਪਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਬੀਪ ਵੱਜੀ," ਸਾਥੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਨਸੀਮ ਨਾਨਜੀ ਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਬੈਗ ਨਰਮ-ਪਾਸੇ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਪਰ ਇਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਮਜ਼ ਪੋਸਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜ਼ਿੱਪਰ ਦੇ ਤਾਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਬੀਪ ਘੱਟ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਪਰ ਬੀਪਰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਸੀਟੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਆਦਮੀ ਜੌਨ [ਡੀ'ਸੂਜ਼ਾ] ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁੰਘਣ ਵਾਲਾ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬੈਗ ਨੂੰ ਲੰਘਣ ਦਿੱਤਾ।"

19 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਪੀਅਰਸਨ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ PD-4 ਮਾਡਲ ਸਨਿਫਰ ਸ਼ੱਕੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸੀ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ, RCMP ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਨਿਫਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ RCMP ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਡਿਵਾਈਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। "ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕੰਟੇਨਰ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਨਿਫਰ ਦਾ ਸਿਰ ਬਾਰੂਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਇੰਚ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਨਿਫਰ ਨੂੰ C4 ਪਲਾਸਟਿਕ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ,"

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਹੀ ਸਨਿਫਰ ਸੀ ਜੋ 22 ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

72 ਸ਼ਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਫਲਾਈਟ 182 ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸੀ। ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਆ ਰਹੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਜਣ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਇੰਜਣ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੈਂਗਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਫਲਾਈਟ 182 ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਪੌਂਡ ਵਜੋਂ ਇੰਜਣ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤਿੰਨ ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਇੰਜਣ ਹੋਣ ਦਾ ਅਜੀਬ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਬੋਇੰਗ 747 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵਾਧੂ ਇੰਜਣ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।
ਇੰਜਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਗੋ ਹੋਲਡ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਜਣ ਦੇ ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ। ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਚੌੜੇ ਪੇਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਉਲਿੰਗ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਗੋ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਇਸਦੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ।
ਫਲਾਈਟ 182 ਆਖਰਕਾਰ ਪੀਅਰਸਨ ਤੋਂ ਰਾਤ 8:15 ਵਜੇ (ਪੂਰਬੀ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਮਿੰਟ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਮੀਰਾਬੇਲ ਵਿਖੇ ਫਲਾਈਟ 182 ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਨੇ ਮੀਰਾਬੇਲ ਵਿਖੇ ਸਵਾਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੂਟਕੇਸ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੈਗਾਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਯੰਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਲੋਹਾ ਸੀ। ਫਲਾਈਟ 182 ਦੇ ਮੀਰਾਬੇਲ ਵਿਖੇ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਐਰੋਡਾਇਨਾਮਿਕਸ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿਗੀ-

ਬੈਕਡ ਪੰਜਵੇਂ ਇੰਜਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਲਾਈਟ 182 ਨੇ ਰਾਤ 10:18 ਵਜੇ ਉਡਾਣ ਭਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।
ਸਵੇਰ ਦੀ ਧੁੱਪ ਫਲਾਈਟ 182 ਨੂੰ ਧੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਤੱਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਨਾਸ਼ਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ੈਨਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫਲਾਈਟ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।
ਫਲਾਈਟ 182 ਲੰਡਨ-ਡੇਂਨ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਰਿਫਿਊਲਿੰਗ ਸਟਾਪ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਦੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਈ। ਗ੍ਰੀਨਵਿਚ ਮੀਨ ਟਾਈਮ (ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 3:14 ਵਜੇ) ਸਵੇਰੇ 7:14 ਵਜੇ ਇੱਕ ਬੰਬ ਫਟਿਆ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 73

ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਡਾਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕਾਰਗੋ ਹੋਲਡ ਤੋਂ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਨੇ ਕੈਬਿਨ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ, ਸੀਟਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਤੋਂ ਫਟ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਤ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਉੱਡਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 31 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਚਾਪ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।
ਮਰੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਪੂਛ ਟੁੱਟ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਟਹਿਣੀ ਦੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਯਾਤਰੀ ਖਾਲੀ ਮੋਰੀ ਤੋਂ ਠੰਡੀ, ਪਤਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਦਇਆ ਨਾਲ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮੀਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਪਰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੋਸ਼ ਗੁਆ ਬੈਠੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਾਰਕ, ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਲੋਕ ਡੁੱਬ ਗਏ।
ਸ਼ੈਨਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਏਅਰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਦੇ ਰਾਡਾਰ ਸਕ੍ਰੀਨਾਂ 'ਤੇ ਫਲਾਈਟ 182 ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਹਰਾ ਹੀਰਾ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੋਂ 120 ਮੀਲ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸਾਰੇ 329 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕਾਰਗੋ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।"
ਫਲਾਈਟ 182 ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪੰਜਾਹ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ, ਟੋਕੀਓ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਾਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਆਵਾਜਾਈ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਬ ਫਟਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਮਾਨ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਫਲਾਈਟ 003 ਤੋਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 301 ਤੋਂ ਬੈਂਕਾਕ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਾਪਾਨੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਵਿਸਫੋਟਕ ਇੱਕ ਸੂਟਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਇੱਕ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

74 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਇੱਕ ਸੈਨਿਓ ਮਾਡਲ FMT 611k ਸੀ।
ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਨੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਡੰਕਨ, ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੂਲਵਰਥ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੈਨਿਓ ਮਾਡਲ FMT 611k ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਥਰਡ ਮੈਨ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ, ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਰਿਆਤ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਦੁਆਰਾ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਯੰਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਰਿਆਤ ਨੂੰ 6 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਡੰਕਨ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੰਮ ਤੋਂ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੂਲਵਰਥ ਸਟੋਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਰਸੀਦ ਰਾਹੀਂ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਰਿਆਤ ਨੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਜ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਫੋਟਕ ਯੰਤਰ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ, ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਟੇਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਪਰ ਰਿਆਤ ਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ।
ਰਿਆਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਾਰਪੋਰਲ ਡੱਗ ਹੈਂਡਰਸਨ ਅਤੇ ਗਲੇਨ ਰੌਕਵੈੱਲ, ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। "ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹੋ," ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।"
ਹੈਂਡਰਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਡੰਕਨ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਡਿਟੈਚਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਆਤ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਰੌਕਵੈਲ ਨੇ ਉਲਟ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।
"ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਰਿਆਤ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਬੈਠਾ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਗਿਣ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਹੁਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ," ਰੌਕਵੈੱਲ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਝੁਕ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਰਿਆਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਆਵੇਗਾ।

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਰਿਆਤ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੌਂਕਵੈਲ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਕੈਨਿਕ 'ਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ ਨਰੀਤਾ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

"ਇੰਦਰਜੀਤ, ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ," ਰੌਂਕਵੈੱਲ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। "... ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਸੀ।"

ਮੈਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ।"

ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਰੌਂਕਵੈੱਲ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਲਗਭਗ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਨਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਸਕਦਾ ਸੀ। "ਮੈਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਿਆਤ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖੇਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਰਿਆਤ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਕੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ।

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ [sic] ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ," ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ... ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ.... ਤੁਸੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

ਰਿਆਤ ਦੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਰੁਕਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲਿਆ: "ਮੈਂ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ।"

ਜਦੋਂ ਰਿਆਤ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹਾ, ਸਲੇਟੀ ਪਦਾਰਥ ਸੀ ਜੋ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਟਿਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਕਲੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਿਆ।

ਜਦੋਂ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿਸਤੌਲ ਚਲਾਉਣਾ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਦੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਪਦਾਰਥ, ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਿਆਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਟਿਕਸ ਸੁੱਟੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਲੇਟੀ ਜੈੱਲ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੈਗ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਡੰਕਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਵਾਸੀ, ਕੇਨ-ਨੇਥ ਸਲੇਡ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਖੂਹ ਡ੍ਰਿਲਰ, ਦੁਆਰਾ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਲੇਡ ਨੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਈ 1985 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਸਟਿਕਸ ਅਤੇ ਕਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਕੈਪਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਕੀ ਇਹ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਿਆਤ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਰਿਆਤ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਨਹੀਂ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਝਿਜਕਦੇ ਹੋਏ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਰਮਾਰ ਲਈ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਯੰਤਰ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਝਿਜਕਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਰਿਆਤ ਨੇ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਯੰਤਰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ

ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲ, ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਿਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਦੁਆਰਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਰਿਆਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਤੌਲੀਏ ਦੇ ਰੋਲ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਾਂਗ ਗੱਤੇ ਦੀ ਟਿਊਬਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਪ੍ਰਾਈਮਰ ਨਾਲ ਪੈਕ ਕੀਤਾ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 77

ਮੁੱਢਲੇ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਲਾਈਟ ਬਲਬ ਦੀ ਫਿਲਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਰੂਦ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਲਾਈਟ ਬਲਬ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੋਂ ਦੋ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਰਾਂ-ਵੋਲਟ ਬੈਟਰੀ ਤੱਕ ਚਲਾਇਆ ਜੋ ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੈਟਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਫਿਲਾਮੈਂਟ ਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੱਤੇ ਦੀ ਟਿਊਬ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਫਟਣ ਨਾਲ ਫਟ ਗਈ।
ਪਰਮਾਰ, ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ। "ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਠੀਕ ਹੈ," ਰਿਆਤ ਨੇ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ। "ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।' "ਇਹ ਉਹ ਇਕਬਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਾਰਪੋਰਲ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।
ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਰ ਵਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਆਤ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੋਏ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਘਾਹ, ਦਰੱਖਤ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਸੀ। ਵਿਸਫੋਟਕ ਸੁੰਘਣ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨੱਕ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ/ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਆਖਰੀ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮਾਊਂਟੀ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗੱਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਦੇਖਿਆ।

ਇਹ ਇੱਕ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਸ਼ੰਟ ਸੀ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ, ਸਖ਼ਤ ਗੱਤੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਜੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਕੈਪ 'ਤੇ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਕੋਲ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਆਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੌਰਾਨ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਕੈਪ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।
ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਰਿਆਤ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ: ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਨਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ।

78 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਿਆ। ਪਰਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਰਿਆਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ। ਉਸਨੂੰ $2,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮਾਰ ਦੀਆਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀਆਂ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਰਿਆਤ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ ਜੋ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਸਨ।
ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਆਤ ਇੱਕ ਪੋਰਟੇਬਲ ਸਟੀਰੀਓ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਘੇਟੋ ਬਲਾਸਟਰ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਸਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੈਰੀ ਵ੍ਹੀਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਆਤ 1 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਟੀਰੀਓ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਵ੍ਹੀਲਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਟੀਰੀਓ

ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਘੜੀ ਦੇ ਅਲਾਰਮ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਰਨਬੀ - ਵੈਨਕੂਵਰ ਉਪਨਗਰ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰ-ਮਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਆਟੋ ਮਰੀਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਟੋਰ ਦੇ ਕਲਰਕ, ਰੇਮੰਡ ਰਿਡਾਊਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਿਆਤ ਨੇ 22 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਬਾਰਾਂ-ਵੋਲਟ ਬੈਟਰੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਦੋ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।
ਰਿਆਤ 1986 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੰਕਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜੈਗੁਆਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ 5 ਫਰਵਰੀ, 1988 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਂਸਟੇਬੁਲਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਉਸਨੂੰ ਨਰੀਤਾ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਿਲੀਅਮ ਰੌਬਿਨਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ 1988 ਵਿੱਚ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ।

ਰਿਆਤ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਜਨਵਰੀ 1989 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ, ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਗੱਤੇ ਦੀਆਂ ਟਿਊਬਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਜੋ ਟੋਕੀਓ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਉਡਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੌਕਵੈਲ ਨੇ ਰਿਆਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇੰਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਡੰਕਨ ਮਕੈਨਿਕ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬੰਬ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਤੀਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਨਿਓ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਕ ਕੀਤਾ।

ਰਿਆਤ ਨੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੱਚੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਕਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਰਿਆਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।

ਰਿਆਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਥਰਡ ਮੈਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਨਾਲ ਫਲਾਈਟ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ। ਕੁਝ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੰਬਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਤੋਂ ਭਟਕਾਉਣ ਲਈ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬੰਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਵਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਆਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਧੋਖੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਬਚ ਨਿਕਲੇ।

ਨਵੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਲਈ ਰਿਆਤ ਦਾ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਇਦ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਸਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਹੈਂਡਰਸਨ ਅਤੇ ਰੌਕਵੈੱਲ ਨੇ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਝੂਠ ਖੋਜਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ, ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰਿਆਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੀ।

"ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ," ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਜੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

80 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ," ਰਿਆਤ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ।"

7

ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਰਹੇ ਜੰਗ-ਥੱਕੇ ਹੋਏ

ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਰਗੇ ਸਨ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਤਵਾਰ, 23 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਬੀਤ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਐਤਵਾਰ ਏਜੰਟ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈੱਡ ਗਿਬ-ਸਨ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੰਗਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੰਗਾਮਾ ਸੀ। ਏਜੰਟਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਅ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੁਖਾਂਤ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦਬਾਅ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਜਾਸੂਸੀ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਨ: ਕੀ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ? ਕੀ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਸੀ?

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। "ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਹੈ," ਓਲਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਸ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਖੁੰਝਾਇਆ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜੈੱਟ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਸਮਝਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭਾਰਤੀ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸੀ, ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ "ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ" ਲਈ ਸਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਓਲਸਨ ਨੇ "ਨਕਲੀ ਜਾਂ ਝੂਠੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ" ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ?

82 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਇੱਕ ਅਣਗਿਣਤ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ

ਚੱਲੀ, ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰਾਗ ਲੱਭਿਆ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਣਦੇਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਵੈਸਟ ਕੋਸਟ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਖੀ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਆਊਟ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਇਹ ਲੈਰੀ ਲੋਅ ਅਤੇ ਲੀਨ ਮੈਕ-ਐਡਮਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਡੰਕਨ ਵੁੱਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰ-ਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਏਜੰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਟਆਊਟ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਡੈਸਕ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਅ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਵਾਜ਼ ਉਸਨੇ ਸੁਣੀ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਈਫਲ ਵਾਂਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ, ਰਿਆਤ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਇੱਕ ਉਜਾੜ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਤੁਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰਾਈਫਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਭਿਆਸ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਮਾਸੂਮ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਸੀ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਫ਼ਤਰ ਓਟਾਵਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਲਈ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਇੱਕ CSIS ਏਜੰਟ RCMP ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਲਈ ਉਡਾਣ ਭਰੀ।

ਲੈਰੀ ਲੋਵ ਦੁਆਰਾ ਡੰਕਨ ਵੁੱਡਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ RCMP ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਟੀਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਸ਼ੰਟਸ ਲੱਭਣ ਨਾਲ ਪਰਮਾਰ, ਰਿਆਤ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ-ਮਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਤ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। RCMP ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਾਥੀਆਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਾਇਰਟੈਪਿੰਗ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ CSIS ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ - ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਮਾਉਂਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦਾ ਸੀ - ਦੋਵੇਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਪਾ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜੇ ਨੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇੱਕ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਰਿਆਤ ਦਾ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਰੀਤਾ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਆਰਸੀਐਮਪੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੱਖਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ "ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਵੁਲਫ" ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਮੈਮੋਜ਼ ਦੀ ਲੜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਹਰ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਸੰਘੀ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈੱਡ ਗਿਬਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਮਾਉਂਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੁਆਰਾ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੌਬਰਟ ਸਿਮੰਡਸ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਨਵਾਂ ਮੀਮੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਉਂਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੰਗਾਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕੂਟਨੀਤਕ

ਨੋਟਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹੀ ਦਬਾਅ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ "ਫੜਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ" ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

84 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨਵੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਤ 'ਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਕ੍ਰੀਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਬੱਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਡੰਕਨ ਕੋਰਟਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਕੇਸ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਨਰੀਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ।
ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਨਾਅਰੇ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਸਨ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣਾ ਆਦਮੀ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ - ਪਰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ? ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਨੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ 60 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ CSIS ਏਜੰਟ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। CSIS ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਸੀ। RCMP ਨਾਲੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, CSIS ਏਜੰਟ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਹਿਜ ਸਨ। ਜਦੋਂ RCMP ਜਾਂਚ ਮੁਰਦਾ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, CSIS ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਹੋਰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲੱਭਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਓਨੇ ਹੀ ਵਧਦੇ ਗਏ।
ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸੀ। ਪਰ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ CSIS ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ CSIS ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਟੇਡ ਫਿਨ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ ਹੱਲ ਲਈ ਦਬਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 85

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ।
ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਾਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਓਆਈ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ ਬਿਊਰੋ, ਸੀਬੀਆਈ-ਰਾਅ, ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ। ਜੀਓਆਈ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਸਨ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੰਨਾ ਯਕੀਨਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਵੈਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲੇਟਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਓ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਜਾਓ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।"

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਤ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ ਆਪਣੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੁਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਨਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ - ਨਿਊਜ਼ ਮੀਡੀਆ, ਜਿਸਨੇ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ।"
ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ, ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਦੇ ਲੇਖ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ "ਪੁਲਿਸ ਜੈੱਟਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬਾਂ ਲਈ ਦੋ ਭਗੌੜਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।" ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

86 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਸੀ, ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮੰਦ ਸਿੰਘ, ਦੋ ਭਗੌੜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਫਬੀਆਈ ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਪਿੱਛੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੀਪੀ ਏਅਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਯਾਤਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗੀ।
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ CSIS ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਲੇਖ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸੋਲਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ CP ਏਅਰ ਯਾਤਰੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਕੋਲ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਐਲ. ਸਿੰਘ ਸੂਚੀ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ,

ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ - ਜਦੋਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜਨਾਂ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਸਨ ਤਾਂ ਐਲ. ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ?

ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਗਲੋਬ ਲੇਖ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਰੋਤ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਬੰਬ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਜਾਪਾਨ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਬੇ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੰਬ ਨਾਲ ਭਰੇ ਬੈਗਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਪਰ ਖੁਦ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮਲਿਕ ਨੇ ਦੋਹਰੇ-ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿੱਤਰਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਲਗਭਗ ਸੰਪੂਰਨ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੀ।

ਮਲਿਕ ਲਗਾਤਾਰ ਗਲੋਬ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਛੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਰਖੀ ਸੀ "ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਸਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ"। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਸਿੱਖ ਜਗਦੇਵ ਨਿੱਝਰ ਸੀ, ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ, ਇੱਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੀ। ਕਹਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬੰਬ ਇੱਕ ਲਪੇਟੇ ਹੋਏ ਪਾਰਸਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੰਘਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਕਪਿਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 87

ਮਲਿਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿੱਝਰ ਇੱਕ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੀ; ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਭਰਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਜਲਾਵਤਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਹਿ-ਪਾਇਲਟ ਇੱਕ "ਕੱਟੜ ਵੱਖਵਾਦੀ" ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ ਕਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਨਿੱਜਰ

ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਹਿ-ਪਾਇਲਟ, ਐਸ.ਐਸ. ਬਿੰਦਰ, ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਰਾਇਲ ਯੌਰਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਅਮਲੇ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਆਦਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਦੋਸਤ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਕ-ਏਜ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਫਲਾਈਟ ਰੀ-ਕਾਰਡਰ, "ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ" ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਕਪਿਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਮਾਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਲਾਈਟ 182 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਲੜੀ ਵੀ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਖੁਫੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਲਿਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਲਈ ਫਲਾਈਟ 182 'ਤੇ ਸੀਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਦਾ ਦਿਲ ਬਦਲ ਗਿਆ ਜੋ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿਧਾਰਥ ਸਿੰਘ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਨ। ਉਹ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਉਡਾਣ 182 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਲਈ ਬ੍ਰਸੇਲਜ਼ ਗਏ।

ਫਲਾਈਟ 182 ਦੇ ਹੋਰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਕਾਰ ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਮਲਿਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਾਰਪੋਰਲ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਇੱਕ ਭਾਬੀ ਹੈ, ਨੇ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਟਿਕਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਗਈ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਫਲਾਈਟ 182 ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿੰਡਸਰ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਰਗ ਇਮਾਰਤ ਸੀ। 3 ਅਗਸਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਗਲੋਬ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ CSIS ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਮਲਿਕ ਨੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਕੇ ਵਿੰਡਸਰ ਇਕੱਠ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੇਰਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿੰਡਸਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਫਗਾਨ ਬਾਗੀ ਸਮੂਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦੇ

ਸਨ।) ਕਹਾਣੀ ਗਲਤ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਾਰੂਚੇ ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਲੇਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 89

ਵਿੰਡਸਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਮਲਿਕ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿੰਡਸਰ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਹੱਤਿਆ ਟੀਮ ਭਾਰਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲਾ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਮਲਿਕ ਨੇ ਗਲੋਬ 'ਤੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨੇਤਾ 'ਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। "ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ-ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ-ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ।
ਗਲੋਬ ਨੇ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿੰਡਸਰ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਮੁਖਬਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਵਿੰਡਸਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੱਗ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦਸਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਪਰ, ਜਿੱਥੇ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਸਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਗਲੋਬ ਨੇ ਮਲਿਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵਿੰਡਸਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਾਨ ਲੈ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹਿੱਟ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਵਿੰਡਸਰ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਗਲੋਬ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਸਰੋਤ ਸੀ, ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਆਈ ਸੀ।

90 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਓਲਸਨ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿੰਡਸਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, CSIS ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਓਲਸਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ "ਘੁੰਮਦੇ ਰਸਤੇ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਸਨ, CSIS ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਏਜੰਸੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ, ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜੋ ਇਸਨੇ ਅਣਜਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬਾਰੇ ਅਪਡੇਟਸ ਰੁਕ ਗਏ।
ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਫਾਈਲਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮੇਤ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਰਾਅ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਿਆ।

1985 ਅਤੇ 1986 ਵਿੱਚ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ CSIS ਦਫਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੋਕੀ ਰੱਖੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। CSIS ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ CSIS ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ RAW ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, CSIS ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਜਾਸੂਸੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਖ਼ਤਰਾ ਸਨ।
"ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਮਾਊਂਟੀ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੌਫੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ RAW ਏਜੰਟ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉੱਠ ਕੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ," ਗਿਬ-ਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। RCMP ਨੂੰ ਇਹ ਆਸਣ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਲੱਗਿਆ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 91

ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੇਡੀ ਗਈ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਫੜਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾਏ, ਅਤੇ CSIS ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਪਿੱਛੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। CSIS ਵਿਰੋਧੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੂੰ CSIS ਫਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਖੋਦਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ।
ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੱਥ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। 1982 ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕ੍ਰਿਸ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਲਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ

ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜੋ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ।

2 ਅਗਸਤ, 1984 ਨੂੰ ਰਾਤ 9:50 ਵਜੇ, ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਮੀਨਾਮਬੱਕਮ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਮੈਨੇਜਰ, ਲੈਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਮਨਾਮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਸਟਮ ਨਿਰੀਖਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੋ ਸੂਟਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ-ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਫਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼, ਨਾਲ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਡਿਪਟੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਸਫੋਟਕ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਝੂਠ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਬੰਬ ਰਾਤ 10:52 ਵਜੇ ਫਟ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨੱਤੀ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਠੱਤੀ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਤਾਮਿਲ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਿੰਹਲੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਲੜ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੇ ਤਾਮਿਲ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਕੋਲੰਬੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸੂਟਕੇਸ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ।

92 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ। ਮਦਰਾਸ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਲੰਬੋ ਵਿੱਚ ਬੈਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਏਅਰ ਲੰਕਾ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਗੋ ਹੋਲਡ ਵਿੱਚ ਲੋਡ ਹੋ ਜਾਣ। ਬੰਬ ਫਟਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਦੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਲੰਬੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਨ।

ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਯਾਤਰੀ ਕੋਲੰਬੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਡਾਣ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਿਆ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਬੈਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੈਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ

ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੂਟਕੇਸ ਕੋਲੰਬੋ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਬੇਚੈਨ ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।
ਗਿਬਸਨ ਅਤੇ ਓਲਸਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਨਰੀਤਾ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਇਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਰਿਫਿਊਲਿੰਗ ਸਟਾਪ ਦੌਰਾਨ ਹੀਥਰੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੰਬ ਫਟਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਯੋਗ ਇੰਜਣ ਨੂੰ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੰਬ ਫਟਿਆ ਤਾਂ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਦੂਰ ਸੀ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਚੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉਸੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹੋਣ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ।
ਮਦਰਾਸ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋ ਤਾਮਿਲ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੂਹ ਸਨ, ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਆਫ਼ ਤਾਮਿਲ ਈਲਮ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਈਲਮ ਆਰਮੀ। ਦੋਵੇਂ ਸਮੂਹ, ਜੋ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤੀ ਸੂਬੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਮਿਲ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪੱਛਮੀ ਖੁਫੀਆ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸੀਆਈਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਈਏ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਐਮਆਈ-5 ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ-ਸਾਂਝਾਕਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਕੁਲੀਨ ਐਸਏਐਸ (ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਅਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼) ਦਸਤੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਸੰਗਠਨ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ-ਗੁਪਤ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ।

ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, CSIS ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਠਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਕੋਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਲਾਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਿੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਸੀ, ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। ਗਿਬਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੋਖਮ ਹੋਵੇ, ਸਿੱਧਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ। ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮਿਲੇ ਸਨ,

ਬੰਬ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵੇਂ ਸਮੂਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦੀ ਹੀ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਫਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਭਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੋ ਭਰੌੜੇ ਸਨ, ਨੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਟ੍ਰੇਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਰਮ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਵਜੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ "ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ" ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਛਾਪ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸਫਲ ਰਹੀ।

8

ਸ਼ਾਇਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੁਜਾਰੀ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਮੁੱਖ

ਸ਼ੱਕੀ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਪੰਥ ਦਾ ਕੱਟੜ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਈ ਆਗੂ, ਉਹ ਗੈਰ-ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ "ਸਾਈਡਵਿੰਦਰ" ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਦਿੱਤਾ, ਬਦਨਾਮ ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ। ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ 'ਤੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ "ਦਿ ਬਿਗ ਟੀ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸਦੇ ਉੱਚੇ ਕੱਦ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਭਗਵੇਂ ਪੱਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ" (ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ) ਕਿਹਾ, ਇਹ ਖਿਤਾਬ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਵੈਨ-ਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੇਲੇ, ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ "ਮੁਰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ" (ਮ੍ਰਿਤਕ ਸ਼ਹੀਦ) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਫਰਵਰੀ, 1944 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ: "ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਮਾਵਾਂ ਹਨ.... ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਹੁਣ ਸਤਿਆਸੀ ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮਾਂ ਮਿਲੀ। ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ।" ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੇ ਪਰਮਾਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਨ।

ਪਰਮਾਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ, ਕਿਸਾਨ ਵਰਗ ਤੋਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਬਿਤਾਏ, ਜੋ ਕਿ ਰਗਬੀ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਪਰ ਗੇਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

96 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਔਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁਸਤ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਸਰੀਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਲੀਵਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਇੱਕੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ, ਉਹ

ਵਿਆਹ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਖੇਤ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਾਲ: "ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੋਵੇ।"

ਪਰਮਾਰ 29 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਇੱਥੇ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਇੱਥੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਇਆ।"

ਹਲ ਦੀ ਥਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਖਰਾਦ ਨੇ ਲੈ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਐਲ ਐਂਡ ਕੇ ਲੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨਿਸਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਮੱਛੀ-ਪੈਕਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਖਾਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਪੱਗ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੱਟਿਆ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਸਮੈਂਟ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਏ।

ਪਰਮਾਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ। 1979 ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਘਰ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਲਗਭਗ $260,000 ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਇਆ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਰਨਬੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ $350,000 ਦਾ ਕਸਟਮ-ਬਿਲਟ ਘਰ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਮਹਿੰਗੇ ਸੁਆਦ ਉਸਦੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਖਰੀਦੇ। ਮੈਂ [ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ] ਦੋ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਰੱਬ ਕਦੇ ਵੀ ਛੱਤ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਦਿਮਾਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਗਿਆ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਖੌਤੀ ਹਿੰਦੂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। 1978 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 97

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਮੁੰਡੇ ਨੇ "ਜਥੇਦਾਰ" (ਸਿਪਾਹੀ-ਪੁਜਾਰੀ) ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਪੱਛਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਭਗਵੇਂ ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਨੀਲਾ ਚੋਗਾ ਪਹਿਨਿਆ। ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ, ਆਮ ਸਿੱਖ ਪੱਗ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ। "ਡਰਨਾ ਓਨਾ ਹੀ ਪਾਪ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ," ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ।
ਪਰਮਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਸ਼ਰਾਬ, ਤੰਬਾਕੂ ਜਾਂ ਮਾਸ ਦੇ ਸੇਵਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਮਰਦ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਕੱਟਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਵੇਚਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਸਾਈ ਟੈਲੀਵੈਨ-ਜੈਲਿਸਟਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਫਲਾਇਰ ਭੇਜਿਆ, ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਪੋਸਟਕਾਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜੋੜੀ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੋਧਾ ਨਸਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ, ਉਸਨੇ ਦਸਵੇਂ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਅਸ਼ੁੱਭ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਿਆ: "ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ।" ਪੋਸਟਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ "ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਰ" ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਉਹ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਾਮ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਰ (ਜਾਂ ਬੱਬਰ) ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਸ਼ੇਰ - ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ।"
ਉਸਦੇ ਪੋਸਟਕਾਰਡ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਜੋਂ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਘੱਟਣ ਲੱਗੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਵਿਗੜਦੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ

ਖੋਖਲੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ, ਪਰ-ਮਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਨਾਹਗਾਹ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਤੋਂ ਦਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ, ਇੱਕ ਭਰੌਂਡਾ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾ, ਜਿਸਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

98 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਨੇ 1978 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੀੜ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੌਰਾਨ ਬਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਤਲੇਆਮ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾੜਕੂ ਰਾਖੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਸਨ, ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।
ਉਹ 1980 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਡਾਣ ਭਰ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੌਂਡਾ ਅਤੇ ਕਾਤਲ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਹੀਰੋ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।
ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ "ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ" ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ? ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸ਼ਾਂਤ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ। ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਸੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸੀ, ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਇੱਕ ਖਾੜਕੂ ਆਗੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਰਮਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ।
ਭਾਵੇਂ ਗਿੱਲ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਤੱਥ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੂਹ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਮ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ (ਸੰਯੁਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਲੜਾਈ ਬਲ) ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। "ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ" ਨਾਮ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮਨਪਸੰਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸੀ "ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸ਼ੇਰ"। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ,

ਪਰ ਇਸਦੀ ਗਰਜ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇਵੇਗੀ।
ਪਰਮਾਰ 'ਤੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਘਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਣ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਤਲੇਆਮ ਪਿੰਡ ਦਹੇੜੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋੜੇ ਦੀ "ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।" ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜੋਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰਮਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ। ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ।

ਪਰ ਉਸਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ - ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਐਪੀਸੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਅਤੇ "ਦੁਸ਼ਟ ਹਿੰਦੂ ਸਾਮਰਾਜ" ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਭੱਜਣ ਦੀ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ, ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ, ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।
ਨਵੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ "ਜਲਾਵਤਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ" ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ। ਪਰਮਾਰ ਦੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀ, ਖ਼ਤਰੇ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦਲੀਲ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫੰਡ ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੌਹਾਨ ਆਖਰਕਾਰ 1987 ਵਿੱਚ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਅੱਤਵਾਦ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾ ਲਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਧਾਰਤ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

100 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟੇਡ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਰਮਾਰ, ਜੋ ਹੁਣ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਜਾਂ ਸਿਪਾਹੀ-ਪੁਜਾਰੀ ਵਜੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਉਪਨਗਰ ਬਰਨਬੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ $78,000 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ। ਇੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਬੈੱਡਰੂਮ, ਤਿੰਨ ਫਾਇਰਪਲੇਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰ-ਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਗੈਰਾਜ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜੈਕੂਜ਼ੀ ਵਰਲਪੂਲ ਬਾਥਟਬ ਜੋੜਿਆ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਨਕਦ ਸੌਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨਾ ਲੈਣਾ ਸੀ।

ਪਰਮਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੱਜ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੂਚਨਾ ਨੈਟਵਰਕ, ਇੰਟਰ-ਪੋਲ ਕੋਲ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜੂਨ 1983 ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਵਾਲਗੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਡਸੇਲਡੋਰਫ ਦੀ ਉਲਨਾ ਹੋਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ 50 ਹਫ਼ਤੇ ਬਿਤਾਏ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਰ 15 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਤਲ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਗਿਆ। ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 101

ਉਸਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 1984 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੀਅਰਸਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਜੰਗੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਦਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਸਮੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਠੀਕ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਡੀਸਨ ਸਕੁਏਅਰ ਗਾਰਡਨ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰ-ਮਾਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੋਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਪਸੰਦ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਹੀ: ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਮੂਰਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਰਮ-ਦਿਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਹੰਕਾਰ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕੀਤਾ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਰਸਮੀ ਖੰਜਰ, ਚਮਕ ਉੱਠੇ। ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੰਦਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਜੁੱਤੇ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ (ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜੁੱਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਦੇਣ)।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਪਰਮਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਰਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਟਾਪ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ, ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਲਾਚੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਿੱਖ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹੇਰੂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰੀ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਬਚਾਇਆ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਖ਼ਤ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਉਸਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੰਘਦੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਭੱਜਣ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਹੇਰੂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਮਾਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਪਰ, ਕਿਸੇ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਰਹੱਸਮਈ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਰੇਲਗੱਡੀ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਈ। ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਲਈ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਜੀਵਤ ਸ਼ਹੀਦ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਜਾਦੂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੂਪ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਹੋਰ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ ਬੱਬ-ਬਾਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭੱਜਣਾ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਨ, ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਕਤਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਕਿੱਥੇ ਸੀ? ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਹ ਕਤਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰ ਕੇ ਇੱਕ ਬਾਗੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਲਈ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਵੇਂ

ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਪਰਦਾ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ - ਇੱਕ ਰਸਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖੰਡਾ, ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖੰਡ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ, ਲਗਭਗ $500 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦਾਨ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 103

ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕੁਝ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸ਼ਰਧਾ ਤੋਂ ਥੱਕ ਗਏ ਸਨ। ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮਨ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਰੀ ਬੱਬਰਾਂ ਤੋਂ ਦੇਰ ਰਾਤ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਜੋ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਮਰਨ ਨਾਮਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਮਾਰੋਹ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ $5,000 ਤੱਕ ਦਾਨ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਕਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘੇਨਕੇਸ, ਇੱਕ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਘੇਨਕੇਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 2 ਵਜੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੀੜ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੈਸੇ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸੀ ਕਿਸਾਨੀ ਚੋਗਾ ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼ - ਕੋਈ ਪੈਂਟ ਨਹੀਂ - ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲੋਫਰ-ਟਾਈਪ ਜੁੱਤੇ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਗਲ ਹੋ?" ਘੇਨਕੇਸ ਨੂੰ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਯਾਦ ਆਇਆ।

"ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਉਸ ਜੰਗੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰ ਦਿਆਂ? ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਰਦੇ ਹੋ।" ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਰੌਂਡਾ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਨਕੇਸ ਦੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ।
ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਇੰਨਾ ਅਜੀਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਰਹੱਸਮਈ ਤੀਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ,

104 साफट टारगेट-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਹ ਸਿੱਖ ਜਿਸਨੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਤੋਂ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਨਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਧਮਾਕਾ ਹੋ ਗਿਆ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਰਿਆਤ ਨੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਲਈ ਬੇਝਿਜਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਜਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਉਹ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਸੀ ਜੋ ਸਮਰਾਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ, ਬੱਸਾਂ, ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਟਰੱਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਉਹ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈਐਨਟੀਯੂਸੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਆਈਐਨਟੀਯੂਸੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਰੀਤਾ ਬੰਬ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਸੀ - ਜੇ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉਹ ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਸੀ - ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ

ਲੱਗੇਗਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਤਲ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਭਰਾ, ਗੁਰਬਚਨ "ਜੋ" ਮਾਦਪੁਰੀ, ਇੱਕ ਮਿਸ-ਸਿਸਾਗਾ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕ, ਜਿਸਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮਾਦਪੁਰੀ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ, ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਿਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਖੁਦ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਰਾਵਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 350 ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖ ਸਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ 1984 ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਢਹਿ ਗਈ। "ਇਹ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ," ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਵਿਆਉਣ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਲਈ ਜੂਨ 1985 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਡੰਕਨ, ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ, ਡੰਕਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਰੁਕਣਾ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ 5 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫੇਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਅਗਸਤ 1985 ਵਿੱਚ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਦਪੁਰੀ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 6 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਟੈਲੀਐਕਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਮਾਦਪੁਰੀ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਸ਼ਾਇਦ... ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।"

ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਕਦੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸੀ। 1981 ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ 'ਤੇ ਦੋਹਰੇ ਪੁਲਿਸ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਰਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ ਹਿਲਾ ਕੇ।

106 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੇਰਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ

ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੈਮਿਲ-ਟਨ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ 1985 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ $40,000 ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਲੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਧਾਰਨ ਬੈਂਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪੈਸਾ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਮਈ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਲਈ ਕੋਰੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਲੋਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਮਈ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ (ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਥਿਤ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ) ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਪੈਸਾ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਅਤੇ ਕਾਲੋਏ, ਹੋਰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖਿਡਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਨ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ 7 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਕਾਲੋਏ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਲੇ, ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਟੈਲੀਫੋਨ ਗੱਲਬਾਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਜੋੜਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

"ਬਸ [ਇਸਨੂੰ] ਘਮੰਡ ਨਾ ਕਰੋ.... ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲੋ, ਹਾਂ। [ਮੈਨੂੰ] ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੇਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ," ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰੈਂਪਟਨ ਘਰ ਤੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਇਹ ਕੀ ਹੈ?" ਕਾਲੇਓ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"[ਮੈਨੂੰ] ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ," ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ।

"ਸ਼ੇਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ?" ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।
"ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ?"
"ਹਾਂ, ਇਹ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਰੰਦਾ ਹਰਾਮਜ਼ਾਦਾ ਨਿਕਲਿਆ...," ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ।
"ਉਹ ਇੱਕ ਰੰਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ - ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ [ਆਦਮੀ] ਜਾਪਦਾ ਸੀ," ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਆਦਮੀ, ਉਸਦਾ ਭਰਾ, ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।"
ਬੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਦਪੁਰੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਨਿੱਘੇ ਸਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਦਾਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਾਹੀਂ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ 1985 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਾਦਪੁਰੀ ਦੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ।
ਪਰਮਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕਾਲੋਏ ਅਤੇ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਲੋਏ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਲੋਏ ਅਤੇ ਮਾਦਪੁਰੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜੋੜਾ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ, "ਸਭ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।" ਨਾ ਤਾਂ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਸੀ। ਜੂਨ 1983 ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਪਰਕ, ਦਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਜੋ 1982 ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ।

108 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਸੋਢੀ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੀ।
"ਦਵਿੰਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਜਰਮਨੀ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਦਵਿੰਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ?' ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਲਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਣ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇ।' ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਟਿਕਟ, ਉੱਥੇ ਮੇਰਾ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ $1,500 ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।" ਸੋਢੀ, ਜੋ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਕੀਲ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅੰਦਰ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਟੀਮ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ 1985 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ। ਅਤੇ ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੰਬ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ

ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇੰਨਾ ਕਾਇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਚੇਲੇ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਨੇ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਖਰੀਦਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟੋਕੀਓ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਫਟ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਦਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਬੰਧ ਸੀ - ਨੇ ਵੀ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਪਰ ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ।

CSIS ਕੋਲ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਧਾਗੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਧਾਗਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਇਸ ਠੋਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਗੁਆਚਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕੋਲ, ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੀਆਂ ਸਿਰ-ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਅਟਕਲਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ - ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ।
ਮਈ 1986 ਵਿੱਚ, ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜੈੱਟ 'ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਵਾਇਰਟੈਪ ਕੀਤੇ ਕਾਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: "ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ!" ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਕੋਡ-ਨੇਮ "ਬਿਲੀ ਜੋ" ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ, ਇੱਕ ਫਾਇਰਮੈਨ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤਣਾ, ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਦਰਸ਼ਨ ਆਨੰਦ ਦੇ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਰੂ ਸੇਂਟ ਲੌਰੇਂਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਸਟੋਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਆਨੰਦ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਬਰ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਫੇਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੈਡੀਲੈਕ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਿੱਖ ਮੰਨਦਾ ਸੀ।

ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਨੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਨਿੰਦਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ $50,000 ਦੀ ਪੋਰਸ਼ ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰ $8,000 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇੱਕੀ ਸਾਲਾ ਮਨਿੰਦਰ ਰਾਹੀਂ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਪਰਮਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਾਈਫਲ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਊਬੈਕ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪੁਲਿਸ (QPF) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ - ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਖਬਰ ਸੀ - ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਉਹ ਬੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ।

110 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

QPF ਅਤੇ RCMP ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ।

ਫਿਰ ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਨੇ ਦੋ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਬੱਬਰਾਂ, ਚੌਵੀ ਸਾਲਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ ਅਤੇ ਬਤਾਲੀ ਸਾਲਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਾਫੀਆ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜੈੱਟ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਮਾਫੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਰੈਂਕ ਮੀਲ

ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਲਈ ਸਟਿੰਗ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਐਫਬੀਆਈ ਏਜੰਟ ਸੀ। ਮੀਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣੇ ਪਏ ਸਨ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਡਮ ਜਸਟਿਸ ਕਲੇਅਰ ਬੈਰੇਟ-ਜੋਨਕਾਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੈਰੋਲ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਦੀ ਕਦੇ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਫੋਰਸ ਸੌਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਖਰੀ ਉਤਰੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਲੀ ਜੋਅ ਦੇ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਦੋਸਤ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੈਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਜਿਸਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿ

ਮਨਿੰਦਰ ਆਨੰਦ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੱਬਰ-ਬਾਰ, ਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਨ-ਵੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਾਇਰਟੈਪ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸੈਣੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਨਿੰਦਰ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ, "ਲੋ" ਬਣਾਉਣ ਲਈ "ਬਾਰਾਂ-ਐਂਪ ਬੈਟਰੀ" ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੋ ਦਾ ਅਰਥ "ਰੋਸ਼ਨੀ" ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬੰਬ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਪੌਂਡ ਵਿਸਫੋਟਕ ਮੰਗਵਾਏ। ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਫਿਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਵਾਰ ਹੈਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ, ਪਰਮਾਰ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ, ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ

ਬਾਗੜੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਸਫੋਟਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਗ਼ੀ ਹਨ, ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜੋ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ, ਪੁਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੇਲ ਡਿਪੂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਬੰਬ ਵਿਸਫੋਟ ਕਰਨਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਬ ਵਿਸਫੋਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਹ ਦੋਸ਼ ਉਦੋਂ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਗ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਂਕੜੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਹੈਮਿਲਟਨ ਕਾਲੋਏ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਲਖਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ - ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੱਗੇ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਜੋੜੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਡੇਵਿਡ ਗਿਬਨਸ, ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਕੀਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਇਰਟੈਪ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਿਵਲ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕਲੇਟਨ ਰੂਬੀ ਦੀ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੂਬੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਗਿਬਨਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਹ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਚਾਲ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਚਾਖਚ ਭਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਇਸ ਵੱਡੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਵਾਇਰਟੈਪ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਬੂਤ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਾਲੋਏ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਥਿਆਰਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 15 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਥਿਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਬਰਿਕ ਆਉਟਲੈਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਪਲਾਂ, ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਮੁੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾਵਾਂ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਘਟੀਆ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਾਪਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੀ ਅਕਸਰ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਏ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਭੈਣ-ਭਰਾ" ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਥਿਆਰਾ ਦੁਆਰਾ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਲੋਏ ਦੁਆਰਾ ਫਰੰਟੀਅਰ ਮੇਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

"ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਟਿਕਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ," ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ।

"ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇਹ ਮੇਲ ਆਦਿ ਬਹੁਤਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ," ਥਿਆਰਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜੀਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਪਟੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਕੇ "ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ" ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਪਟੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੇਲ ਡਿਪੂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੂਟਕੇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਬ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੋਰ ਬੰਬ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਯੋਜਨਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਬ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। "ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ। ਜੇ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਚੁੱਕੋ," ਕਾਲੋਏ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਭੈਣ-ਭਰਾ, ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ 533 [ਜਾਂ] 34 ਲੋਕ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।
ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਬਾਗੜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 113

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਓਨਟਾਰੀਓ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਡੇਵਿਡ ਵਾਟ ਨੇ 105 ਵਾਇਰਟੈਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਚਾਰ ਸੌ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੱਕ ਚੱਲਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਇਰਟੈਪਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਓਨਟਾਰੀਓ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ ਨੂੰ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਇਰਟੈਪ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਓਨਟਾਰੀਓ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ, 16 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। "ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ," ਹੈਮਿਲਟਨ ਕੋਰਟਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਡੇਵਿਡ ਗਿਬਨਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਉੱਤੇ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਪਕੜ ਟੁੱਟਣ ਲੱਗੀ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੱਬਰ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸਮੂਹ ਬਣਾਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਪੰਥਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਆਮ ਲੋਕ"।
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਹੈਮਿਲਟਨ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਸਮਰਥਕਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਦਿਓਲ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਏਜੰਟ ਸੀ।

114 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਸੀ।
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥਕ ਦੀ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਚਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।
ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਗਏ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਆਗੂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਰਿਪੁਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਸਮਰਥਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾਮ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੂੰ "ਰਿਪ-ਓ-ਡੈਮੀਅਨ" ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਲਿਕ 1972 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ

ਆਟੋ-ਪਾਰਟਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੈਪਿਲਨ ਈਸਟਰਨ ਇੰਪੋਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ/ਲੇਸ ਇੰਪੋਰਟੇਸ਼ਨਸ ਹਿੰਦੁਈਜ਼ ਪੈਪਿਲਨ ਲਿਮਟਿਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਥੋਕ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਫੈਸ਼ਨ-ਵੀਅਰ ਇੰਪੋਰਟਿੰਗ ਫਰਮ ਖੋਲ੍ਹੀ।
ਮਲਿਕ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ। ਉਸਨੇ ਨਵੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਡੰਕਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੈਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਅ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। "ਜਦੋਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੀਡੀਆ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹਾਂ। ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ... ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਾਂਗਾ," ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।
ਜਦੋਂ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਮਲਿਕ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਕੁਝ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। 21 ਮਾਰਚ, 1984 ਨੂੰ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਲਿਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਕੈਨੇਡਾ) ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ 2 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸਿੰਗਲ-ਡਿਮਾਂਡ ਡਿਬੈਂਚਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ,

ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਜਿਸਨੇ ਪਰਮਾਰ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹੀ ਸਰਕਾਰ ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ।
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਬੈਂਚਰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਲਿਕ ਨੇ ਪੈਪਿਲਨ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ

ਜਮਾਂਦਰੂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡਿਬੈਂਚਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਿਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹਿੱਸਾ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ। "ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਡੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਮਲਿਕ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 1988 ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਡੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ [ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇੰਪੀਰੀਅਲ] ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਨਾਲ ਡੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ [ਨਾ ਹੀ]।"
ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ-ਭਾਰਤੀ ਟਕਰਾਅ ਬਹੁਤਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੈ। 1984 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮਲਿਕ ਦਾ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਟਕਰਾਅ ਕਤਲਾਂ, ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੱਕ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਬਦਲਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੁਆਰਾ "ਸੁਰੱਖਿਆ ਖ਼ਤਰਾ" ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਪਿਲਨ ਕੰਪਨੀ, ਅੱਜ ਤੱਕ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਬੈਂਕ, ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਲਿਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਦੇ ਲਈ 2 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਾਈਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

116 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਮਲਿਕ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਜਗਦੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।" ਉਸਨੇ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭੜਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਾਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਛਵੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਸੀ।

ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਲਿਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ। "ਮੈਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ [ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬ੍ਰਾਇਨ] ਮਲਰੋਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।"

ਮਲਿਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਰੌਸ ਸਟਰੀਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਨਵੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਮੈਂਬਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਮਲਿਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਵਰੀ 1988 ਤੱਕ $3 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਆਦਮੀ ਮਿਲੇ - ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਮਾਊਟ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.... ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1988 ਤੱਕ ਪਰਮਾਰ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮਿੰਨੀ-ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਰ-ਨਬੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਘਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਰਮਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ-ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਵਰਥਿੰਗਟਨ ਪਲੇਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਘਰ $259,000 ਤੋਂ $339,000 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਸੌਦਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਮਾਰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਖਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਰਥਿੰਗਟਨ ਪਲੇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਲਿਕ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 1987 ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਰਾਹੀਂ $190,000 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਬਰਨਬੀ ਘਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਕਰਜ਼ਾ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡੈਲਟਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ $530,000 ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਮਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਜਨਵਰੀ 1988 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਪਰਮਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਲਾਕ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਮਲਿਕ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ, ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੇਸਿਨ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਘੜੇ ਤੋਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਸਕੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਨਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚੇ ਸਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖੁਦ ਘਰ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 1972-73 ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨੌਂ ਬੈੱਡਰੂਮ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਘਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਕੋਲ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪੈਟ ਓਲਸਨ ਅਤੇ ਫਰੈੱਡ ਗਿਬਸਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਦੋਹਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੇ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਹਰੀ ਭੰਨਤੋੜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ। 1985 ਦੇ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਓਲਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਸਾਥੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ

ਭੜਕਾਊ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਿੱਖ, "ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਦਾਗ" ਵਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਸੀਐਸਆਈਐਸ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਡਬਲ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਪਰਮਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

118 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

"ਇਹ ਚਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਈ," ਓਲਸਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਮਈ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਡੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।"
-ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਇੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਓਲਸਨ ਨੇ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: "ਬੁੱਧੀ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਸਦੇ [ਪਰਮਾਰ ਦੇ] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਾਂ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਖੇਡ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਜਾੜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਿੱਤਰ ਹਨ।"
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਮਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਥੀਸਿਸ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਸਿੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

1989 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਰਮਾਰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ, ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

9

ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ - ਇਹ ਨਾਮ ਇੱਕ ਛਲ ਨਾਮ ਹੈ - ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੀ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਿਲਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਾਲ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌ ਡਾਲਰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਲਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਭੱਜ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਖੀ ਪਰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਟੋਰਾਂਟੋ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਲਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਹੋ ਗਿਆ।

ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਜ਼ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਸੀ।

ਇਹ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। 1984 ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1 ਨਵੰਬਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਟੈਲੀਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ।

"ਮੈਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

120 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਾਈਲਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪੈਸੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਤਾਂ

ਜੋ ਇਹ ਵਧ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਆਖਰਕਾਰ ਲਾਲ ਦੇ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦੇ ਜਾਸੂਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਲੇ ਗਏ - ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਖਬਰ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1986 ਦੀ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲੇ। ਲਾਲ ਫਿੰਚ ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਡੌਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੇਨੇਕਾ ਹਿਲਜ਼ ਹਾਈਰਾਈਜ਼ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 1004 ਵੱਲ ਹਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰਿਆ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜੈਕੇਟ ਦੀ ਛਾਤੀ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਲਾਲ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਚੁੱਪਚਾਪ ਘੁੰਮਦੀ ਟੇਪ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਦਬਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦਾ ਬਿੱਲ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ।

ਟੇਪ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ: ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਤ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਛੁਪਾਈ ਜਾਵੇ।

"ਇਹ ਗੁਪਤ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਦਾ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇ ਦੇਣ," ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ $1,700 ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਕੱਠ ਸੀ। ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰੇ। ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ

ਸੰਪਰਕ ਹੋਣ। ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲੇ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੈਲੀਗੇਟ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਜਦੋਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣਗੇ।

ਉਸ ਦਿਨ, ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਰ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀਟ 'ਤੇ ਹੈੱਡਰੈਸਟ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਲਾਲ ਕੋਲ ਅਜੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਘਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ $1,800 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। "ਜੇ ਮੈਂ ਘਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਪੈਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਖੂਨੀ ਕਤਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇਗਾ," ਲਾਲ ਨੇ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਨ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। "ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੌ ਡਾਲਰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ," ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਲਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਾਰੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। "ਦਿੱਲੀ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣਦੇ ਹਨ," ਲਾਲ ਨੇ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਲਾਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਹੈਮਿਲਟਨ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ CHCH ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, "ਤੁਸੀਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।"

ਟੋਰਾਂਟੋ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਪਾਰਕ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ, ਸਾਰੇ-ਨਸਲੀ ਐਮਟੀਵੀ, ਮਲਟੀਕਲਚਰਲ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਲਾਟ ਵਿੱਚ।

ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

122 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
"ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਝੰਡੇ ਵਾਂਗ ਹੈ," ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਤਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਤਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ.... ਉਸਨੇ ਜੋ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਡੇਢ ਸੌ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ।" ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਅਕਸਰ ਉੱਤਰੀ ਯਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਰੈਸਕਲਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਫਿੰਚ ਸਬਵੇਅ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਨੂੰ, ਸਿੰਘ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਲਾਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। "ਨਕਦ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ, ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ," ਲਾਲ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। "ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।" ਲਾਲ ਕੋਲ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਲਾਲ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਯਾਤਰਾ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।
ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਈ ਲਾਲ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਲਾਲ ਹੁਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ। ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਹੈ।"
ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਲਾਲ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਪੈਸੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ। "ਅਮਰੀਕੀ [ਫੰਡਾਂ] ਵਿੱਚ," ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੋਲਿਆ, ਉਸਦਾ ਸਬਰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸਮਝਾਈ: "ਮੈਂ ਚੌਂਤੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ [ਐਕਸਚੇਂਜ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ] ਲਈ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।"

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਾਲ ਨੇ ਐਵੇਨਿਊ ਰੋਡ 'ਤੇ ਫੈਸ਼ਨੇਬਲ ਬੇਲਮੋਂਟ ਸਟਰੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮਾਰਡਿਸ ਗ੍ਰਾਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੈਸੇ ਸੌਂਪੇ। ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਨਸੀਹਤ ਸੀ: "ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕੰਮ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰੋ।"
"ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ," ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
"ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਹੈ," ਲਾਲ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 123

ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਲਾਲ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਯਾਤਰਾ ਪੀਣ ਲਈ ਮਿਲੇ, ਜਿੱਥੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੇ ਫਿਰ ਬਿਹਤਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।
ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਲਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ] ਲੋਕ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ," ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।
ਲਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੇ ਜਾਸੂਸੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ: "ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਬੱਸ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ," ਲਾਲ ਨੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ।
ਡੀਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਯਾਤਰਾ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਚੁੱਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ, ਲਾਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ।
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਟ ਸੌਂਪਿਆ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਤਾ ਸਨ ਜੋ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ.... ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ," ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੰਜ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ। ਉਸਨੇ ਲਾਲ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਘੜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਆਦਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਤੱਕ ਕਈ ਹੋਰ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਡੇਵਿਸਵਿਲ ਸਬਵੇਅ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਯੋਂਗ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਵਾਲੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਲਾਲ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰੰਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

124 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

"ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ," ਲਾਲ ਨੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਡੇਟ੍ਰਾਇਟ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿੱਚ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋ ਆਦਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ $200,000 ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਡਰਵਰਲਡ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਨੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਲਾਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਪਰ, ਉਸਦੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਾਲ ਨੇ ਹੇਨਰਿਕ ਜੈਕਬਸਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਲਿੰਡਨ ਲਾਰੂਚੇ ਪ੍ਰੋਪੋਗੰਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਵੀ ਸੀ।

ਸਿੰਘ ਡਬਲ ਏਜੰਟ ਦੀ ਇਹ ਖੇਡ ਕਿਉਂ ਖੇਡੇਗਾ? ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਕਤੂਬਰ 1985 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ - ਅਰਥਾਤ, ਖੁਫੀਆ ਕੰਮ - ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਨ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਝਪਟ ਪਿਆ ਪਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ।

ਦਸੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ, ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਟੇਪਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ। ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਸਟਰਨਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਟੇਪਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਜ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਊਂਟੀ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਟੇਪਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਆਖਰੀ ਸੰਪਰਕ ਸੀ।

ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇੰਨਾ ਅਜੀਬ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਟਰਨਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਯਕੀਨਨ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਖਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਜੰਸੀ ਐਕਸ-ਟਰਨਲ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਧ ਰਹੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਐਕਸਟਰਨਲ ਕਹਾਣੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਟਰੈਕ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਏਜੰਸੀ ਸੀ - ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਏਜੰਟ ਫਰੈੱਡ ਗਿਬਸਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਏਜੰਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ - 1982 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

1985 ਵਿੱਚ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ - 1986 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ।

126 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਸੌਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੈਲਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਨੋਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਿਸਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ $1.9 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਸੌਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲੀ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਰੇਗਿਸਤਾਨਾਂ, ਦਸ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸੋਲਾਂ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਨੋਵਾ ਇੱਕ ਇਤਾਲਵੀ ਫਰਮ, ਇੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ-ਜਾਪਾਨੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਕਸੀਕਨ ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੋਵਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਆਫਸ਼ੋਰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਛੇ ਵੱਡੇ ਖਾਦ ਪਲਾਂਟਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 18.5 ਮਿਲੀਅਨ ਘਣ ਮੀਟਰ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਲਿਜਾਣ ਲਈ 450,000 ਟਨ ਸਟੀਲ ਪਾਈਪ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨੋਵਾ 1986 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ।
ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 15 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਸਾਥੀ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਐਮਪੀ ਬੌਬ ਹੌਰਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਦੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਲਿਖਿਆ: "ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਬੰਧ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਗੈਰ-ਗਠਜੋੜ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹੈ।"
ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹੈੱਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਲਸਨ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 127

ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਸੋਵੀਅਤ ਕੇਜੀਬੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੋਵੀਅਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, ਮੈਨ ਇਨ ਦ ਸ਼ੈਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ, ਜੌਨ ਸਾਵਤਸਕੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਏਜੰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਬਿਤਾਇਆ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਜੀਬੀ ਜਾਸੂਸ ਸੀ। ਬਾਹਰੀ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਵਤਸਕੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ: "ਬਾਹਰੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਜਾਸੂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਕਣਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਣਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"
ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਾਸੂਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ, ਸਾਵਤਸਕੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਬਾਹਰੀ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੂਟਨੀਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਦੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਰਸੋਨਾ ਨਾਨ ਗ੍ਰਾਟਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। "ਬਾਹਰੀ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜੋ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇੱਕ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਨੇ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਜਨਤਕ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਅਤੇ ਮਨੋਬਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਸੋਵੀਅਤ ਖੁਫੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ.... ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਦਾ ਘੱਟ-ਕੁੰਜੀ ਗੈਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਨਰਮਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਟਰਨਲ ਵਧਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। 1986 ਵਿੱਚ - ਨੋਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਬੋਲੀ ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

128 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਇਆ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਦੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਤਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਫਾਰਸੀ ਖਾੜੀ ਸ਼ੇਖਡਮ ਨੂੰ ਕੂਟਨੀਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੇਕ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ, ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਜਗਦੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਟੋਕੀਓ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ, ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਟਰਨਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੇਝਿਜਕ, ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ, ਫਰਵਰੀ 1987 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ, ਤਿੰਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੈਂਡਲਰ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਕੌਂਸਲਰ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਐਮ.ਕੇ. ਧਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਉਪ-ਕੌਂਸਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਵਾਂਗ, ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਕਵਰ ਹੇਠ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ 1985 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਛੋਟਾ, ਮੋਟਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੀ - ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਕੜ। ਉਸਦਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਇੱਕ ਧੀਮਾ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਢੰਗ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਾ ਸੁਰ ਸੀ।
ਲਾਲ, ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਵਾਂਗ, ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ-ਮੁਕਤ ਸ਼ਰਾਬ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਉਦਾਰ ਸੀ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ - ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਗਲੋਬ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ 'ਤੇ ਸੀ, ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। "ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। "ਸਾਨੂੰ ਸਕਾਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਡਾਲਰ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ.... ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਪੁਰਾਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਉਸਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਟੀਚਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਸ਼ਹੀਦ ਸਿਪਾਹੀ-ਪੁਜਾਰੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਨੇ ਲਾਲ ਦੀ ਆਈਐਸਵਾਈਐਫ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

20 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ, ਗਲੋਬ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਾਸੂਸੀ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਲੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਲਾਲ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਪੀਟਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਵਿਅਸਤ ਬਲੂਰ ਅਤੇ ਯੋਂਗ ਸਬਵੇਅ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲਾ ਪੱਬ ਹੈ।

ਲਾਲ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੌਂਸਲੇਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖੁਫੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਲੰਬੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਚੌਥੀ ਮਾਰਟੀਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ - ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਿਲਚਸਪ ਕੰਮ ਬਾਰੇ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਪਾਹੀ-ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਘਰੇਲੂ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਮੂਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਇੱਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਗੁਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਮੁਖਬਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਵੰਡਣ, ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ।

130 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੰਜ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। "ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਬੰਬਈ ਤੱਕ ਕੀਤਾ, ਛੇ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ, ਅਤੇ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਾਪਸ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਥੱਕਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਗੁਆਨਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਆਰਾਮ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਆਰਾਮ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਲੋਕ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਆਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ।" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਲਾਲ ਨੇ ਗਲੋਬ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ-ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮੂਹ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਖੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ - ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ISYF ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲਾਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਲਾਲ ਨੇ ਮਲਿਕ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਤੀਬਰ ਨਾਪਸੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਲਿਕ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਗਲੋਬ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਆਫ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਲਿਕ "ਮਰਨ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਮਲਿਕ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲਾਲ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋ ਕੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਸਸਤੀ ਡਿਊਟੀ-ਮੁਕਤ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਰੁਟੀਨ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। "ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੈ।"

ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਡੱਬਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।"

ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ "ਸੰਪਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ ਸਨ। ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਢਿੱਡ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਲਾਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲਾਲ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਸੰਚਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਨੋਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰਚ 1987 ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਥਰਡ ਮੈਨ, ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ, ਗੁਰਬਚਨ "ਜੋ" ਮਾਦਪੁਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਲ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਡਸ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘੀ ਕੁੜੱਤਣ ਭੜਕਾਈ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੰਦੂ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਮਾਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕੁੜੱਤਣ ਕਾਰਨ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1985 ਵਿੱਚ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੋਰਾਂਟੋ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਰੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਲ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।
ਬੇਸ਼ੱਕ, ਲਾਲ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਲ ਨਾਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਦਲਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

132 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਲਾਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਸੰਪਰਕ ਫ਼ੋਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਦਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਯੌਰਕਵਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਲਾਲ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਕਿਸਨੂੰ ਪਰਵਾਹ ਹੈ?"

10

26 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, KLM ਰਾਇਲ ਡੱਚ ਏਅਰਲਾਈਨ ਜੈੱਟ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਵੱਲ ਉਤਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸਦੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜੈੱਟ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਘਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਲਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਇਲਾਕਾ ਸੀ। ਚਾਲੀ ਸਾਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਏਅਰਪੋਰਟ ਲਿਮੋਜ਼ਿਨ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਸੀ।

ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ, ਨਵਜੀਤ ਸੀ। "ਡੈਡੀ, ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ!" ਉਹ ਬਲਕਾਰ ਵੱਲ ਭੱਜਦੀ ਹੋਈ ਰੋ ਪਈ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਕੈਮਰਾ ਕਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਿੱਖ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਆਈ, ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ-ਅਧਾਰਤ ਸਿੱਖ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਮੈਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਦਾ ਮਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ," ਬਲਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਲਗਭਗ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਡੀ, ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਮੰਡੀ ਆਪਣੀ ਭਿਆਨਕ ਸਾਖ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਿਆ ਸੀ।

ਬਲਕਾਰ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਭੈਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਸਕੂਲੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ

ਲਈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦੌਰਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

134 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਔਖੀ ਘੜੀ 2 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
"ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਮਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ.... ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੋਟਲ [ਕਮਰੇ] ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੱਜਣ, ਅਸੀਂ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਘਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ," ਉਸਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।
"ਸਵੇਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸੱਜਣ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆਏ ਅਤੇ 'ਉਸਨੂੰ ਫੜੋ, ਫੜੋ' ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਥੇ ਆਓ ਅਤੇ ਬੈਠੋ ਅਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ,' ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਨਹੀਂ! ਸਾਨੂੰ ਬੈਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।'"
ਬਲਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜੀਪ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਮੰਡੀ ਜੇਲ੍ਹ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਡਰ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇਗੀ। "ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੈਠਾਂਗੇ, ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"
ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੌਦਾਂ ਘੰਟੇ ਬੇਰਹਿਮ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਲਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ।

ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਪੈਰ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਛੱਤ ਨਾਲ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਗਿੱਟਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਸੀ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰੱਸੀ 'ਤੇ ਝੂਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ "ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮੋਢੇ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।" ਉਸਨੂੰ ਤੀਬਰ ਦਰਦ ਤੋਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। "ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਰੋਇਆ," ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਨੱਕ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਗ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।"
"ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਸਮਾਂ ਅਜੇ ਆਉਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਨਗਰ, ਈਟੋਬੀਕੋਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ, ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ।
"ਦੂਜਾ [ਪੜਾਅ] ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ [ਉਹ] ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਝਟਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਇੱਕ ਤਾਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਿੰਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਤਾਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਗੁਦਾ, ਛਾਤੀ, ਕੰਨ, ਮੰਦਰ, ਦੰਦ, ਜੀਭ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀ - ਮੇਰੀ ਨੱਕ 'ਤੇ ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ [ਅਤੇ] ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ।"
ਬਲਕਾਰ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। "ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ

ਪੁੱਛਿਆ: ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮੀਨੇ ਹੋ।"
ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਾਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਹ ਬਦਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਾਸੂਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਘਰੇਲੂ ਜਾਸੂਸੀ ਏਜੰਸੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ, ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਉਹ ਕੁੱਟਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ: 'ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਭੇਜਿਆ ਹੈ?' ਜਾਂ ਤਾਂ CSIS ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਮੂਹ? ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"
ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜਦਾ ਗਿਆ।
ਦਸ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ "ਉਸ ਮਾਸ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਲ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਹੈ?' ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹਾਂ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪੈਟਰੋਲ ਤਿਆਰ ਹੈ? ਠੀਕ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿਓ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ [ਅਜਿਹੀ] ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਰੱਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਹਿ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

136 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਮਾਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੱਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਾਂਗਾ।"
ਜੇਲ੍ਹਰ ਉਸਦੀ ਮਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਉੱਨੀ ਰਾਉਂਡ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ

ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਵੇ। (ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ, ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ RCMP ਜਾਂ CSIS ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।)

ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਲਕਾਰ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਕਠੋਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਲਕਾਰ ਨੇ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਕੈਦ ਕੱਟੀ, ਜਿੱਥੇ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਟਾਇਲਟ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੱਢਣਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਲਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਲਕਾਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਉਸਨੂੰ "ਸਰੀਰਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਲਕਾਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਲਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ-ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਚੁੱਕਿਆ।

ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਸਿੱਖ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ISYF ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਬਲਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਲਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਸੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਅਕਸਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ, ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੱਥ", ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਰਾਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਕਲਾਰਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸੀਐਸਆਈਐਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ "ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦੀ" ਅਤੇ ਅਤਿ-ਹਿੰਸਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਦਾ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ" ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦਾ "ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ WSO ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ,

138 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਦੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ-1987 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਾਰ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ। ਉਸ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੀ। ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਲਕਾਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚੌਦਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਦੋ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਮਨਘੜਤ ਸਨ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ।
ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। 7 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ, ਹਾਵਰਡ ਪਾਵਲੇ ਨੂੰ ਕਲਾਰਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ।
ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੱਦੇ ਕੀਮਤੀ ਹਨ....

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਸੰਗਠਨ ਹਨ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ISYF), ਅਤੇ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।"

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 139

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਸ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
"ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"
ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਪਾਵਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐਕਸਟਰਨਲ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਕਸ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ। ਉਸਨੇ ਵੱਡੀ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਛੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਓਨਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
ਕਲਾਰਕ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ: ਇਹ ਸਮੂਹ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸਿੱਖ ਮੂਲ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ "ਚਿੜਚਿੜੇ" ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਯੋਗ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕੱਟੜ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਚਿੱਤਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਲਾਰਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਪੱਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਖ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। "ਔਨ ਦ ਐਜ ਆਫ਼ ਟ੍ਰਬਲ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਇਹ ਲੇਖ 16 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਰਾਏ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਭਰਤ ਕਰਨਾਡ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਕੇਂਦਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਸੀ। "ਕਲਾਰਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼" ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਕਰਨਾਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਰੋਮੇਸ਼ ਭੰਡਾਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ-ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੌਬਰਟ ਸਿਮੰਡਸ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ।

140 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਕਰਨਾਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਉਸ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਸ੍ਰੀ ਕਲਾਰਕ ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ... ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਦੱਖਣੀ ਪੁਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ... ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕ ਲੌਰਟੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ, ਜੋ ਕਿ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਅਧੂਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਨਿਰਯਾਤਕ, ਉੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦਾ ਆਯਾਤਕ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ [ਅਮਰੀਕੀ] ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ, ਦੋਵਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਉੱਤਰ-ਦੱਖਣੀ 'ਸੰਵਾਦ' ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
"ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਤਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੱਖਣ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਬਣਨ ਲਈ, ਓਟਾਵਾ ਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੌਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ.... ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ

ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੁਲ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਮੱਧ ਵਰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਧਦੀ ਖਪਤਕਾਰੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ.... ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਤਰਾ ਔਸਤਨ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜਾਂ ਚੌਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਕਰਨਾਡ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: "ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦੇਵੇ।"

ਕਰਨਾਡ ਦੇ ਥੀਸਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਵਪਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਓਟਾਵਾ ਨੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਹਾ, ਓਨਾ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 141

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਰਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਲਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਉਦੋਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਲਾਰਕ ਦੀ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਨ। ਦਸੰਬਰ 1986 ਵਿੱਚ ਕੈਮਲੂਪਸ ਨਿਊਜ਼ ਨੇ "ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਚਲਾਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: "ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਬਿਲ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।" ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਾਰਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੈਂਬਰਜ਼ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੰਘੀ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਮੰਤਰਾਲੇ ਜਾਂ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ: "ਜੋ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।" ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਨ।
1987 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ 1987 ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਕ ਟੋਰਾਂਟੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਚੇਅਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਐਕਸਟਰਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

142 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਦਸੰਬਰ 1987 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੀ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਦੋਸਤਾਨਾ ਦੇਸ਼ [ਭਾਰਤ] ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੇਟਸ ਦੇ ਸਵੈਂਡ ਰੌਬਿਨਸਨ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲ ਜੌਨ ਨਨਜ਼ੀਆਟਾ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਲਾਰਕ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹੀ ਤਰਕ ਲਿਥੁਆਨੀਅਨਾਂ, ਲਾਤਵੀਅਨਾਂ, ਯੂਕਰੇਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ (ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਉਹ "ਦੋਸਤਾਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ" ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ), ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

1988 ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਮੇਜਰ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਸੀ। ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬੱਗਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਨਰਲ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਰੇਡ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਗਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

1988 ਦੀ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ ਦੇ ਸਟਾਫ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੱਧਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਾਬਕਾ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਛੁਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇ। ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਲਾਰਕ ਦਾ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਾੜਕੂ ਸੀ। ਪਰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਇਸਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਦੇ ਵੀ ਚਾਲੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹਾਰਡ-ਕੋਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ।

ਕਲਾਰਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਚਿਤ ਸੀ। ISYF ਨੇ CSIS ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ, 1987 ਵਿੱਚ, CSIS ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ISYF ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ, ISYF ਨੇ CSIS ਅਤੇ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਲਾਰਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਨਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, WSO ਦੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਸਾਖ ਨੂੰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ [ਕਲਾਰਕ] ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ [ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ] ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ.... ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਲਾਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੱਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ।"

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਲਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਲਾਰਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਮਾਰਟਿਨ ਡੋਲਿਨ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਮੈਂਬਰ, ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ

ਆਪ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕਲਾਰਕ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

144 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਡੋਲਿਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸੂਬਾਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਗੈਰੀ ਡੋਅਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਡਿਨਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਵਲੇ ਤੋਂ ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮਿਲੀ। ਡੋਲਿਨ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਕਸਟਰਨਲ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ "ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ WSO ਅਤੇ ISYF ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਜੋ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਟ ਭੇਜਿਆ।" ਡੋਲਿਨ ਨੇ ਫਿਰ ਕਲਾਰਕ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਮੰਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋ ਟੈਲੀਕਸ ਭੇਜੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਦੋ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਚੱਲਿਆ।

"ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨ ਸੀ," ਡੋਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨੋਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਹਿੰਸਕ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਲਾਰਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ [ਇੱਕ] ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਚਰਚਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ। ਕੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸੀ।"

ਡੋਲਿਨ ਕੋਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਕਲਾਰਕ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਲਾਰਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਡੋਲਿਨ 1988 ਦੀਆਂ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਰਾਈਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਨੇ ਲਿਬਰਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੋਲਿਨ ਦੀਆਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਜ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲਿੰਡਨ ਲਾਰੂਚੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਨ। ਹੋਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਕਰਨਲ, ਯੋਰਾਮ ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸਨ ਜੋ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਅਧਿਐਨ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਉਹ ਸਿੱਖ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਬੀਟ, ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਸਟਰ ਥੀਸਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲਾਰੂਚੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਯੋਰਾਮ ਨੂੰ ਮੋਸਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਰੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿੱਖ ਅੱਤਵਾਦ ਬਾਰੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਗਸਤ 1988 ਵਿੱਚ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਇੰਡੀਆ: ਏ ਰਿਵਿਊ ਆਫ਼ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਇਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਐਨਐਸਏ) ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਅ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ (ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ) ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐਕਟ (ਟਾਡਾ) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ "ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ" ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਾਡਾ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ

ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ। ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਾਡਾ ਅਤੇ ਐਨਐਸਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਰਚ, 1987 ਵਿੱਚ ਜੂਲੀਓ ਰਿਬੇਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਹੁਣ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹਕਾਰ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਅਸੀਂ 52 ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ [ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ] ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟਾਡਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'
"ਮਾਰਚ, 1988 ਵਿੱਚ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 59 ਵਾਂ ਸੋਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੜਬੜ' ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ 'ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।' [ਸੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ] ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ... ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।"

146 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪਾਵਰਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸਾਬਕਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਸਮੇਤ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੂੰ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।" ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਸਟੇਜੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ-ਅੱਤਵਾਦੀ "ਮੁਕਾਬਲੇ" ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ। ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਦੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: "ਪੰਜ ਜਾਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜੇ

ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।" ਅਜਿਹੇ "ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਤਲਾਂ" ਵਿੱਚ, ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਐਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ, ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ "ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਮਤ" ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ "ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਮਤ" ਹੈ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਹਰ, ਐਲੀ ਵੈਨ ਗਰਡੇਰੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ "ਮੁਕਾਬਲੇ" ਦੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ, ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। "ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ [ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ], ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੋਈ ਨਮੂਨੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ।"

ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡੈਥ ਸਕੁਐਡ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਏ ਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੈਮਿਲਟਨ ਸਿੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਜੂਨ 1986 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਇਰਟੈਪ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਗ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲੋਏ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਜਾਂਚ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਮਿਲਟਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਲੋਏ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰ, ਨੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।

ਕੋਡ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: "ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਭਰਾ ਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਰਤੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।"

"ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ, ਭਰਾ ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸੰਪਰਕ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕਾਲਾਪਨ ਅਤੇ ਸੜਨ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਇੰਚਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹੁੰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ।"

ਕੋਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।" ਕੋਡ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਨਹੁੰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਪਰ, ਕੋਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਐਕਸਟਰਨਲ ਨੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।"

ਕੋਡ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਫਾਇਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 2 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਕੋਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੈਨੇਡਾ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੇ। "ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ.... ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਪੁਲਿਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।"

ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ, ਕਾਰਪੋਰਲ ਪੀਅਰੇ ਬੇਲੈਂਜਰ, ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੁਲਿਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਕਿ ਗੋਰੇ ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ ਗੜ੍ਹ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਜੂਨ 1988 ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 2,363 ਅਧਿਕਾਰੀ-ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਿਰਫ 9 (ਜਾਂ 0.38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ

ਵਾਲੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। 2,095 ਸਹਾਇਤਾ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਿਰਫ 21 (ਜਾਂ 0.57 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਨ।
ਫਿਰ ਵੀ ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ।

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 149

1987 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬ੍ਰਾਇਨ ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 6 ਫਰਵਰੀ, 1987 ਨੂੰ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਜੌਹਨਸਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਐਨਾਲਿਸਿਸ ਵਿੰਗ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ-ਸਾਂਝਾਕਰਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਫਾਈਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। " 'ਹੁਣ ਤੱਕ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ (ਸੁਰੱਖਿਆ-ਖੁਫੀਆ) ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ,' ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ [ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ]। ਨਿਯਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।' " ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਖੇਡੀ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਓਟਾਵਾ ਦਾ ਸਿੱਖ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਵਿਆਪਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਫੁੱਟਨੋਟ ਸੀ। 1988 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੈਕਾਲਿਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਲਈ ਟੈਂਡੇਮਾਰ ਰਿਸਰਚ ਇੰਕ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਓਪੀਨੀਅਨ

ਪੋਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਪੋਲ ਵਿੱਚ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ 250 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਫ੍ਰੈਂਕੋਫੋਨ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਉਹ ਸਨ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਪੱਗ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।
ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਹੈਤੀਆਈ ਦੋਵਾਂ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਸੀ।

150 साफट टारगेट-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 19 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ।
ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?" ਤਾਂ ਤਿਰੰਗਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਤਿੱਖੇ, ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੱਤੇ: ਬਗਾਵਤ, ਟਕਰਾਅ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੰਗੇ, ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਇੱਥੇ ਮੁਸੀਬਤ ਲਿਆਉਣਾ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, ਅੱਤਵਾਦ, ਹਿੰਸਾ, ਕੱਟੜਪੰਥੀ, ਕੱਟੜਪੰਥੀ, ਲੜਾਕੂ, ਯੋਧੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨਾ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ। ਸਿਰਫ 14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਹਨ। ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਫੜ ਚੁੱਕੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੀ ਹੈ।
1988 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਮਾਊਂਟੀਜ਼ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਤੱਕ ਤਾਰ ਫਿਰ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਨੋਟ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ: ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਨੀ ਵਾਰ ਬਘਿਆੜ ਨੂੰ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਸ਼ਾਖਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਨੋਟ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ 2 ਬਲੂਰ ਵੈਸਟ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀਏ।"
ਇਹ ਪਤਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਸਰੋਤ

ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਦੁਆਰਾ 1980 ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਲਈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਇਨ ਮੈਕਐਂਡਰਿਊ ਦੁਆਰਾ 1985 ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਲਈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਲੇਖ ਕਲਿੱਪਿੰਗਾਂ ਹਰ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ।

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ (ਲੰਡਨ: ਜੋਨਾਥਨ ਕੇਪ, 1985); ਸਿੱਖ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਫੋਰਮ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਭਾਰਤ, ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬਚਾ, ਦ ਬੇਟ੍ਰੇਲ ਆਫ਼ ਦ ਸਿਖਸ; ਐਮ.ਜੇ. ਅਕਬਰ, ਇੰਡੀਆ: ਦ ਸੀਜ ਵਿਦਿਨ (ਹਾਰਮੰਡਸਵਰਥ, ਮਿਡਲਸੈਕਸ: ਪੈਂਗੁਇਨ ਬੁੱਕਸ, 1985); ਬੀਟ ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ, "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" (ਮਾਸਟਰਜ਼ ਥੀਸਿਸ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਜੂਨ 1985); ਸੱਤਿਆ ਐਮ. ਰਾਏ, ਪੰਜਾਬ ਹੀਰੋਇਕ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨਜ਼ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, 1978); ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਦ ਰਿਲੀਜਨ ਆਫ਼ ਦ ਸਿਖਸ (ਬੰਬਈ/ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਕਲਕੱਤਾ: ਏਸ਼ੀਆ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1978); ਦਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ (ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਤੇ ਕੈਂਬਰਿਜ ਖੋਜ ਪੱਤਰ; ਕੈਂਬਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਤਾਬਚਾ, 1986); ਰੌਬਿਨ ਜੈਫਰੀ, ਵਟਸਐਪਿੰਗ ਟੂ ਇੰਡੀਆ? (ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ, 1986)।

ਅਧਿਆਇ 1

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਕਈ ਅੰਕ, 1980-81।

ਅਧਿਆਇ 3

ਜੈਫਰੀ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਅਧਿਆਇ 4

ਟੱਲੀ ਅਤੇ ਜੈਕਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ; ਅਕਬਰ, ਭਾਰਤ; ਜੈਫਰੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਅਧਿਆਇ 5

ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ; ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼, ਹੰਸਾਰਡ (ਓਟਾਵਾ); ਯੂਐਸ ਸੈਨੇਟ ਰਿਕਾਰਡ।

ਅਧਿਆਇ 6

ਡੰਕਨ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਕੋਰਟ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਦੀਆਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ, 1985-86; ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਕੁਆਰੀ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ, 1986-87।

ਅਧਿਆਇ 7

ਸੁਰਿਆ ਇੰਡੀਆ ਵੀਕਲੀ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ), ਸਤੰਬਰ 1984; ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ), 31 ਅਗਸਤ, 1984।

ਅਧਿਆਇ 8

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਖਪਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ; ਹੈਮਿਲਟਨ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਕੋਰਟ, ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਵਾਇਰਟੈਪਸ ਦੀਆਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ, 1986; ਪੈਪਿਲਨ ਈਸਟਰਨ ਇੰਪੋਰਟਸ, ਸਪਰਿੰਗ ਐਂਡ ਸਮਰ ਕੈਟਾਲਾਗ (ਵੈਨ-ਕੂਵਰ, 1988); ਓਨਟਾਰੀਓ ਦਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ; ਲਾ ਵੇਰੀਟੇ: ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ (ਮਾਂਟਰੀਅਲ), ਜੂਨ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ ਅੰਕ, 1985।

ਅਧਿਆਇ 9

ਜੌਨ ਸਾਵਟਸਕੀ, ਮੈਨ ਇਨ ਦ ਸ਼ੈਡੋਜ਼: ਦ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ (ਟੋਰਾਂਟੋ: ਡਬਲਡੇ ਕੈਨੇਡਾ, 1980)।

ਅਧਿਆਇ 10

ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਭਾਰਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ (ਲੰਡਨ, ਅਗਸਤ 1988); ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ, ਓਟਾਵਾ, ਨਸਲੀ ਮੂਲ/ਨਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੰਡ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰਵੇਖਣ; ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ); ਕੈਮਲੂਪਸ ਨਿਊਜ਼ (ਕੈਮ-ਲੂਪਸ, ਬੀ.ਸੀ.); ਮੈਕਾਲਿਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਸਲੀ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ, 1988।

ਇੰਡੈਕਸ

ਐਡਮਜ਼, ਜੈਨੀ, 66-69, 71
ਅਫਗਾਨ ਬਾਗ਼ੀ, 88
ਅਫਰੀਕਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ, 17
ਏਜੰਟ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ, 25, 53, 85, 130
ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 17, 19, 20-22, 31-33, 107-8, 128; 20-21
ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ, 72
ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ, 36, 57, 115;
ਬੰਬ ਧਮਕੀਆਂ, 58, 60, 109;
ਫਲਾਈਟ 182
ਕਰੈਸ਼, vii-viii, 59, 62-73, 75, 77-79, 84-85, 87-95, 110, 126, 130, 136;
ਫਲਾਈਟ 182
ਚਾਲਕ ਦਲ, 87;
ਫਲਾਈਟ 301, 64, 73;
ਸੁਰੱਖਿਆ, 58, 70, 72
ਏਅਰ ਲੰਕਾ, 92
ਅਕਾਲੀ ਬੱਬਰ, xiv
ਅਕਾਲੀ ਦਲ, 4-5, 41, 46, 88
ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਾ (ਸੰਯੁਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਫੋਰਸ), 98
ਅਕਬਰ, ਐਮ.ਜੇ., xv, 42
ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ, xii
ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (AISSF), 46, 49
ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, 52, 137, 145-46;
ਭਾਰਤ: ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ, 145

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਐਕਸ; ਮਾਲ ਮੰਡੀ ਜੇਲ੍ਹ, 133-34;
ਕਤਲੇਆਮ (1978), 98
ਆਨੰਦ, ਦਰਸ਼ਨ, 109
ਆਨੰਦ, ਮਨਿੰਦਰ, 109-10
ਐਂਜਲੋਮੈਟਿਸ, ਜਾਰਜ, 60
ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ (ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ), xiii
ਔਡਲੀ, ਡੀਨ, 26
ਐਕਸਵਰਥੀ, ਲੋਇਡ, 1-3
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, 23, 54-55, 57, 62, 78, 83, 85, 88-89, 95, 98-100, 102-3, 106-7, 113, 115-17, 138, 142-44;
ਹੈਮਿਲਟਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਬਰੀ, 111-13;
ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਬੰਬ ਸਾਜ਼ਿਸ਼, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ, 109-11
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥਕ, 113-15
ਬੱਗਾ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, 142
ਬਾਗੜੀ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ, 45, 98, 101, 111
ਬੈਂਸ, ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, 28-29
ਬੈਂਸ, ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, 29-30, 38
ਬਨਵੈਤ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, 110
ਬੈਰੇਟ-ਜੋਨਕਾਸ, ਮੈਡਮ ਜਸਟਿਸ
ਕਲੇਅਰ, 110
ਬੇਲੈਂਜਰ, ਕਾਰਪੋਰਲ ਪੀਅਰੇ, 148
ਬੇਸੋ, ਪੌਲ, 59-60
ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, 39, 44, 46, 129;
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ, 39, 40; ਕੱਟੜਵਾਦ, 40-41;
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਘੇਰਾਬੰਦੀ, 41, 43, 48, 49; ਕੈਦ, 40, 102;
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ, 41;

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ, 40, 41
ਭੁੱਲਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, 44
"ਬਿਲੀ ਜੋਅ," 109-10
ਬਿੰਦਰ, ਐੱਸ.ਐੱਸ., 87
ਬਿਰਕ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, 58
ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, 2
ਬੂਥਬੀ, ਡੇਵਿਡ, 15 ਸਾਲ
ਬਰਾੜ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, 46, 48, 129-30
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬ੍ਰੌਡਕਾਸਟਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਬੀਬੀਸੀ), 43, 48
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਖਪਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, 115

156 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਭਾਰਤ ਫੌਜ, xiv
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ, xiv
ਬਰਨਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੰਪਨੀ, 70-71
ਕੈਂਪਰ, ਫਰੈਂਕ, 58-59
ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ, 57
ਕੈਨੇਡਾ-ਭਾਰਤ ਸਬੰਧ, 85, 142; ਸਹਾਇਤਾ, 148; ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ, 23, 148; ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ, 90, 149; ਵਪਾਰ, viii, 35, 125-26, 128, 139-40। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ; ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ, 70-71, 73
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ, 23; ਸਿੱਖ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ, 141-42, 144, 149;
ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਮੰਤਰਾਲਾ, 141;
ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ/ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੀਤੀ, 1-3, 142। ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਭਾਗ; ਕੈਨੇਡਾ-ਭਾਰਤ ਸਬੰਧ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਭਾਰਤ), 136
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ (CSIS), vii, 35, 60, 116, 125, 135; GOI, 50-51, 56, 85;
ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ/ਨਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, 62, 81-94, 103-4, 108-9, 117-18, 136;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ, viii, 50, 84-86, 109, 125, 131;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੀ ਜਾਂਚ, 45, 50, 56, 143, 150;
ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ, 84, 90;
RCMP ਨਾਲ ਦਰਾਰ, 83, 90;
ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਥਿਊਰੀ, 85, 93
"ਕੈਟ, " (ਜਿਸਨੂੰ "ਬਿੱਲਾ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 12
ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.), 7, 18, 48, 85, 90, 128, 149
ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, xiii-xiv ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਏ.), 35, 93
ਚੈਂਬਰਜ਼, ਬਿੱਲ, 141
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 4
ਚੌਹਾਨ, ਡਾ.ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 3-8, 17-19, 43, 87, 99
ਸੀਐਚਸੀਐਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ (ਹੈਮਿਲਟਨ), 121
ਚੌਹਾਨ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, 18
ਕਲਾਰਕ, ਜੋਅ, 124, 126, 128, 137-44,147, 149
ਕੋਡ, ਮਾਈਕਲ, 111, 113, 147-48
ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, 143
ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਭਰੋਂੜਾ ਆਫ਼-ਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 23
ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, 4
ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, 17
ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, xiv-xv, 6, 15, 40-41, 104, 141
ਕੋਰਮਨ, ਜਿਮ, 44

ਸੀਪੀ ਏਅਰ, 62-64, 66, 69, 73, 78-79, 86.
ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਨਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰੈਬ, ਕਾਰਪੋਰਲ ਡੇਵਿਡ, 25, 34 ਡੀ'ਸੂਜ਼ਾ, ਜੌਨ, 70-71
ਖਾਲਸਾ ਤੋਂ, 55, 88
ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, 40
ਦਸਮੇਸ਼ ਰੈਜੀਮੈਂਟ, 55
ਡੈਲਟਾ ਕ੍ਵੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ, 117
ਦਿਓਲ, ਅਮਰਜੀਤ, 113
ਦਿਓਲ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, 111
ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ, ਕੈਨੇਡਾ, xiii, 8, 23, 35, 54, 56-58, 90, 120, 124-28, 133, 136, 143-44, 147-48, 150;
ਸਿੱਖ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ, 36, 148;
ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ, 127-28, 131;
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ, 83-84, 131, 137-39, 141।
ਕੈਨੇਡਾ-ਭਾਰਤ ਸਬੰਧ ਵੀ ਵੇਖੋ; ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਕੈਨੇਡਾ, 142
ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ, ਕੈਨੇਡਾ, 23
ਧਾਰ, ਐਮ.ਕੇ., 128
ਢਿੱਲੋਂ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, 44, 53

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 157

ਢਿੱਲੋਂ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, 110
ਢਿੱਲੋਂ, ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, 106-7, 111
ਢੀਂਸਾ, ਨਿਰਮਲ, 2-3
ਢੋਅ, 14-15

ਡੋਰ, ਗੈਰੀ, 144
ਡੋਲਿਨ, ਮਾਰਟਿਨ, 143-44
ਡੋਨਾਹੁਏ, ਮਾਰਟੀਨ, 64
ਡੋਰਵਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 64
ਡੰਕਨ, ਬੀ.ਸੀ., 62-63
ਡੰਕਨ, ਗੈਰਾਲਡ, 64-65
ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡਿਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ (EIDC), 16, 18, 28
ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰਿਫਿਊਜੀ ਏਡ ਕਮੇਟੀ, 2, 18
ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, 28
ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ, ਦ, 55, 88, 124।
ਲਾਰੂਚੇ, ਲਿੰਡਨ ਫੈਬੀਅਨ, ਪੀ.ਕੇ., 49 ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (FBI), 58, 94, 110
ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ, 26-27, 141
ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਕ੍ਰਿਸ, 25-30, 33-35, 91
ਫਿਨ, ਟੇਡ, 84
ਫੋਂਸੇਕਾ, ਆਸਕਰ, 11
ਫੋਰਟ ਬੋਨੀਫਾਸੀਓ, ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼, 47
ਫਰੰਟੀਅਰ ਮੇਲ, 112
ਗਾਂਧੀ, ਇੰਦਰਾ, xv, 6, 21, 28, 34, 40, 42-43, 88; 46-47, 56 ਦਾ ਕਤਲ;
ਕਤਲੇਆਮ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, 46-47, 60, 141;
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਮਲਾ, xi, 41, 43; 46-47 ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ; xvi, 3, 41-42 ਦੁਆਰਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵੀ ਦੇਖੋ; ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ
ਗਾਂਧੀ, ਮਹਾਤਮਾ, xiv-xv
ਗਾਂਧੀ, ਰਾਜੀਵ, 53, 87, 145; 58, 86, 89, 94, 143
ਗਾਂਧੀ, ਸੰਜੇ, 40 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼
ਗ਼ਦਰ, xiv

ਘੇਨਕੇਸ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, 103
ਘੁੰਮਣ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 46-48
ਗਿਬਨਸ, ਡੇਵਿਡ, 111, 113
ਗਿਬਸਨ, ਫਰੈੱਡ (ਛਦਨਾਮ), viii, 56-57, 81, 83, 90, 92-93
ਗਿੱਲ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 63
ਗਿੱਲ, ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ, 45, 95, 98, 101-2, 113
ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ, 85-86, 89, 128-30, 149
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸੇਵਾ - ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, xi, 6, 49, 52, 129;
ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ, 57-58, 62, 81;
ਹਮਲਾ, xi, 20, 39, 41-43, 46-49, 115-16, 119, 142 ਵੇਖੋ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਗ੍ਰਾਹਮ, ਜਨਰਲ ਡੈਨੀਅਲ, 44 ਵੀ ਵੇਖੋ।
ਗ੍ਰੀਨਵੇਅ, ਲੋਰਨ, 52
ਗਰੇਵਾਲ, ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ, 29-30, 38
ਗਰੇਵਾਲ, ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, 60
ਗੁਰਦੁਆਰਾ, xiii, 37
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, xii
ਹਾਜੀ ਮਸਤਾਨ, ਦੇਖੋ ਮਸਤਾਨ ਮੁਹੰਮਦ
ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ, ਬੀਟ, x, 145
ਹਮੀਜ਼ਰਾਚੀ, ਯੋਰਾਮ, 144-45
ਹਾਰਪਰ, ਟਿਮ, 29
ਹਰਿਆਣਾ, 4
ਹੈਲਮਜ਼, ਜੈਸੀ, 52-53
ਹੈਂਡਰਸਨ, ਡੱਗ, 74-75,79
ਹਾਈ ਫਰੰਟੀਅਰ, 44
ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਦੋਸਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, 122

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ, ix-x
ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ), 139
ਹੌਰਨਰ, ਬੌਬ, 126
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ/ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵੇਖੋ।

158 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਬੰਧ। ਕੈਨੇਡਾ-ਭਾਰਤ ਸਬੰਧ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ (ਇੰਡੀਆ), 45, 54 ਵੇਖੋ।
ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ, 3, 41-42, 129, 146।
ਗਾਂਧੀ, ਇੰਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਵੇਖੋ; ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ; ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ
ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ (ਟੋਰਾਂਟੋ), 14, 20, 42, 60, 104, 107, 119, 128, 151;
ਏਜੰਟ ਭੜਕਾਊ, 25;
ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, 30-31, 124, 129, 131; (1982), 25-33, 35-37, 126-27
ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ, 85-90, 124, 130;
ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, 19-20, 25, 32-33, 119-25। ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਵੇਖੋ।
ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ (ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ), 49, 53, 131
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, 23, 47, 115-16, 121, 145;
ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ, 8-9, 45-46, 49-50, 150-51;
ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, 36, 45, 84-85, 91, 93, 149; xv-xvi, 34-35, 93, 129, 137 ਦੀਆਂ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੀਤੀਆਂ;
ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ, 4, 53-56, 59, 85-87, 90-91, 94, 137, 150-51;
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, 27, 36, 145-46, 148;
ਖੁਫੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ, vii, 7-9, 36, 45, 48, 86, 90-94, 107, 129, 121-22;
ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, viii, 23-24, 53, 56, 91, 150-51;
ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ/ਨਾਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, 117;
ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ, 2, 56, 61, 81, 83, 138;

ਪ੍ਰਚਾਰ, 49-50; ਅੱਤਵਾਦ 'ਤੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਪੇਪਰ, 99। ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ (ਟੋਰਾਂਟੋ) ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਓਟ-ਤਾਵਾ), 8, 49, 57, 85, 128, 131, 144
ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ। ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗਾ ਦੇਖੋ-
ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ-ਇਨ-ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੈੱਟਵਰਕ; ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ (ਟੋਰਾਂਟੋ); ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ; ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ (INTUC), 104
ਭਾਰਤੀ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, 126-27 ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ, 134, 145-47; ਮੌਤ ਦੇ ਦਸਤੇ, 146; ਤਸ਼ੱਦਦ, 27, 34-36, 134-36
ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ, 5
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ISYF), 46-47, 49, 55, 59, 103, 121, 129, 133, 136-38, 143-44, 150
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ, 52
ਇੰਟਰਪੋਲ, 100
ਇੱਤਿਹਾਸ (ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰ), 86
ਜੈਕਬ, ਸਤੀਸ਼, 48-49
ਜੈਕਬਸਨ, ਹੇਨਰਿਕ, 124
ਜੌਹਲ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, 65
ਜੌਹਨਸਨ, ਬ੍ਰਾਇਨ, 148
ਕਾਲੀਰਾਏ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, 29
ਕਾਲੀਰਾਈ, ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ, 29
ਕਾਲੋਏ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 102, 106-7, 111-13, 146-47
ਕੈਮਲੂਪਸ ਨਿਊਜ਼, 141
ਕੰਵਲ, ਗੁਰਦਿਆਲ, 19
ਕਰਨਾਡ, ਭਾਰਤ, 139-40
ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਜ਼ੁਹੈਰ, 129
ਕੌਰ (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ), xii
ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ, 98

ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ, 117। ਪਤਨੀ ਕੇਜੀਬੀ, 127 ਦੇ ਪਰ-ਮਾਰ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਖਹਿਰਾ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 99
ਖਾਲਿਸਤਾਨ, x, 55, 99, 116, 138;
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖ, 19, 27-30;
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ, xi, 2-5, 41, 47, 55, 88, 119, 129, 145;
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ 7, 44;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ, 3, 8, 17, 36, 50, 106, 136-37

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 159

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹਾਊਸ, 6
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ, 137
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ, 55
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ, 18, 27
ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕੌਂਸਲੇਟ, 6
ਖਾਲਸਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ, 116-17
ਖਾਨ, ਸਾਰਜੈਂਟ ਜਮਾਲ, 13
ਬੇਬੀ, ਗਿਆਰਾਂ, 102
ਖੇਲਾ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, 110
ਖੁਨਖੁਨ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, 59
ਕੇਐਲਐਮ ਰਾਇਲ ਡੱਚ ਏਅਰਲਾਈਨ, 133
ਕੋਰ-ਏ-ਨੂਰ ਹੀਰਾ, xiii
ਕੁਮਾਰ, ਵਿਜੇ, 53
ਲਾਚੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, 101
ਲਖਾਇਆਂ, ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, 111
ਲਾਲ, ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ, 60, 119-24, 128-32

ਲਾਰੂਚੇ, ਲਿੰਡਨ, 55, 88, 124, 144-45।
ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਰਿਵਿਊ ਲਾਅ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਅੱਪਰ ਕੈਨੇਡਾ, 12 ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਲੇ ਕੋਰਬੁਸੀਅਰ, 4
ਲੈਸਟਰ ਬੀ. ਪੀਅਰਸਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 57, 69-72, 101, 105, 133
ਲੇਵਿਸ, ਡਾਨਾ, 42
ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਆਫ਼ ਤਾਮਿਲ ਈਲਮ, 92, 93
ਲੌਕ, ਜੱਜ ਹਿਊ, 38
ਲੰਡਨ ਸੰਮੇਲਨ (1982), 36
ਲੌਰਟੀ, ਮਾਰਕ, 140
ਲੋਵੇ, ਲੈਰੀ, 62-63, 82
ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, 15
ਮੈਕਾਲਿਫ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ, 149 ਮੈ
ਡੀਸਨ ਸਕੁਏਅਰ ਗਾਰਡਨ, 43-45, 101
ਮਾਦਪੁਰੀ, ਗੁਰਬਚਨ "ਜੋ," 104-5, 107, 131
ਮਦਰਾਸ ਬੰਬਾਰੀ, 91-93
ਮਹੰਤ, xiii
ਮਾਲ ਮੰਡੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 133-34
ਮਲਿਕ, ਸੁਰਿੰਦਰ, 42, 86-89, 94, 127-30; 87
ਮਲਿਕ, ਰਿਪੁਦੁਮਨ ਸਿੰਘ, 114-17 ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ
ਮਰਦਾਨਾ, ix
ਮਸਤਾਨ, ਮੁਹੰਮਦ, 15, 22
ਮੈਕਐਡਮਜ਼, ਲੀਨ, 62-63, 82
ਮੈਕਮੂਰਟਰੀ, ਰਾਏ, 39
ਮੀਨਾਮਬੱਕਮ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 91
ਮੈਟਰੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ, viii, 11, 39, 42, 150-51;
ਨਸਲੀ ਸੰਬੰਧ ਇਕਾਈ, 26, 31, 34;

ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, 25-30;
ਓਸਗੁਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, 12, 15, 19, 21-22;
ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ, 31
ਮੀਲ, ਫਰੈਂਕ, 110
ਮਿਲਟਰੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (MI-5), 35, 93
ਮਿਰਬੇਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 60, 64,72
ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਮੇਟੀ, ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼, 142 ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, 121-22
ਨਾਗਰਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ। ਘੁੰਮਣ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕ, X-III, 5, 14 ਦੇਖੋ
ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, xi, xiv-xv
ਨਾਨਜੀ, ਨਸੀਮ, 71
ਨਾਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ, 62-63, 66, 69, 73, 75, 78, 83-85, 89-93, 104, 108
ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਰਵਿਸ (NCIS), 56
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਰੋਲ ਬੋਰਡ, 110
ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ, 53
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਐਨਐਸਏ), 145
ਨਵੀ ਧਰਤਿਵ (ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰ), 19
ਨਹਿਰੂ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ, xiv
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 128। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਵੇਖੋ
ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼, 5
ਨਿੱਝਰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, 87
ਨਿੱਝਰ, ਜਗਦੇਵ, 86-87
ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ, xiii, 40, 97-98

ਗੈਰ-ਗਠਜੋੜ ਲਹਿਰ, 126
ਨੋਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, 126-27
ਨੂਨਜ਼ੀਆਟਾ, ਜੌਨ, 142
ਓ ਡਿਵੀਜ਼ਨ (ਆਰਸੀਐਮਪੀ), 25, 34
ਓ'ਨੀਲ, ਥਾਮਸ "ਟਿਪ," 44
ਓਲਡ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਮੰਦਰ, 27, 29, 33, 101
ਓਲਡਹੈਮ, ਵੇਨ, 22
ਓਲਸਨ, ਪੈਟ (ਛਦਨਾਮ), viii, 34–35, 46, 56–57, 60, 81–83, 85, 89–90, 93, 118, 126 ਓਨਟਾਰੀਓ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, 113
ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ, 39, 41-45, 88, 130;
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਰਕ, 49-50;
ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, 42-43, 52, 60;
ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, 43। ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ - ਓਸਗੂਡ ਹਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ, 10-13, 15, 23, 35-36, 125
ਓਸਲਰ, ਜਸਟਿਸ ਜੌਨ, 10-12
ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, 104, 107
ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ, xi
ਪੰਨੂ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 11-12
ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਮੰਦਰ, 5, 10-12, 17-18, 27-30, 33
ਪੈਪਿਲਨ ਈਸਟਰਨ ਇੰਪੋਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ, 114-15
ਪਰਮਾਰ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 45, 57, 105-6, 109, 111, 115-16;
ਰਿਆਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, 62-63, 74, 76-78,82-84;
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਆਗੂ ਵਜੋਂ, 23, 54, 88-89, 95, 100-101, 103, 107, 113-14, 124; 116-17 ਦਾ ਭਰਾ; ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਚਪਨ, 95;
ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ, 100, 108;
ਹੈਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਬਰੀ ਹੋਣਾ, 111-13;

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, 96;
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼, 99, 102, 105; 95-96, 105 ;
ਪੰਜਾਬ ਮਿਸ਼ਨ, 98-99;
ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵੈਂਚਰਜ਼, 96, 116-17;
ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਵਜੋਂ, 96-97;
ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਜੋਂ, 83-85;
ਸ਼ੱਕੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ, 46, 114, 117-18
ਪਾਵਲੇ, ਹਾਵਰਡ, 138-39, 144
ਪੀਡੀ-4 ਮਾਡਲ ਸਨਿਫਰ, 70-71
ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਦੇ ਰਾਜ, 14
ਫੇਰੂਮਾਨ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, 4
ਫਿਲਿਪ, ਡੇਵਿਡ, 11
ਪੋਸਟ, ਜੇਮਜ਼ ਫਰੈਡਰਿਕ, 70-71
ਪੁਰਸਕਾਰ, ਅਜ਼ੀਜ਼, 66
ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਬੀ.ਸੀ., 54. ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ, ਬੀ.ਸੀ. ਪੰਜਾਬ, 106, 130-31, 137-38;
ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, 3, 93;
ਇਤਿਹਾਸ, xii-xv, 4-5;
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ, xv-xvi, 34-35, 93, 140, 145;
ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ, 97-99, 102; ਰਾਜਨੀਤੀ, 4-6, 31, 40-41, 50;
ਹਿੰਸਾ, 2, 5, 34-36, 52, 93, 147 ਵੀ ਵੇਖੋ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ - ਹਮਲਾ; ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਵੀ ਵੇਖੋ।
ਕਿਊਬੈਕ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪੁਲਿਸ (QPF), 109
ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ, xiii
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਸਲਵਾਦ, 16
ਰੀਗਨ, ਰੋਨਾਲਡ, 44 ਸਾਲ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਗਣਰਾਜ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ, 5.

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਐਨਾਲਿਸਿਸ ਵਿੰਗ (RAW), 18, 45, 85, 90, 149
ਰਿਆਤ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, 62-63, 74-80, 82-85, 104-5, 108; 79
ਰਿਬੇਰੋ, ਜੂਲੀਓ, 145 ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਵੇਖੋ।
ਰਿਡਆਉਟ, ਰੇਮੰਡ, 78
ਰੌਬਿਨਸ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਿਲੀਅਮ, 78
ਰੌਬਿਨਸਨ, ਸਵੇਂਡ, 142
ਰੌਕਵੈੱਲ, ਗਲੇਨ, 74-75, 79
ਰੋਡੇ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, 46-48
ਰੌਸ ਸਟਰੀਟ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, 65, 116
ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟੇਡ ਪੁਲਿਸ (RCMP), ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ, vii-
,viii, 16, 25, 31, 34, 110-11, 114, 116, 126-27, 148;

ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 161

ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ, 82, 84, 95;
ਸ਼ੱਕੀ ਭਾਰਤੀ ਗੁਪਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ, 50, 90, 109, 113;
ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ/ਨਰੀਤਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, 62, 65, 67-71, 74-80, 82, 84-85, 105-6,
109, 111, 136;
ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੀ ਜਾਂਚ, 26, 34, 45, 56, 59-60, 116, 124;
ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ, 90, 147-48;
CSIS ਨਾਲ ਫੁੱਟ, 83, 90
ਸੈਣੀ, ਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, 110
ਸੈਣੀ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, 42
ਸਮਰਾ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, 11
ਸਮਰਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, 10-19, 21-23,27; 13 ਵੇਂ
ਸੰਧੂ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, 143 ਦੀ ਪਤਨੀ

ਸੰਤ, 40
ਸੈਨਿਓ ਸਟੀਰੀਓ ਟਿਊਨਰ, 74, 79, 83, 104
ਸਰਸਵਤੀ, ਦਯਾਨੰਦ, xiii
ਸਾਵਤਸਕੀ, ਜੌਨ, 127
ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ। ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟਿਡ ਪੁਲਿਸ ਸੇਖੋਂ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, 138 ਦੇਖੋ
ਸ਼ੈਨਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 73
ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਸ਼, 116
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, xiv
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ, 5
ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, xiv
ਸਿੱਖ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਗਰੁੱਪ, 133, 137
ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, 55
ਸਿੱਖ-ਹਿੰਦੂ/ਭਾਰਤੀ ਟਕਰਾਅ, xvi, 141 2, 35-36, 46-47, 96-97, 115, 119,
ਸਿੱਖ ਧਰਮ: ਰਸਮਾਂ/ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ, xi, 37, 40, 101-3;
ਟੋਰਾਂਟੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕਾਨਫਰੰਸ, 141;
ਪਤਨ, xiii;
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਰਗਹੀਣ ਲੋਕਤੰਤਰ, x;
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੌਜੀਵਾਦ, xi-xii;
ਸਾਮਰਾਜ, xii;
ਸਥਾਪਨਾ, ix;
ਮੂਲਵਾਦ, 40;
ਪ੍ਰਤੀਕ, xi;
ਦਸ ਗੁਰੂ, xi, xii

ਸਿੱਖ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨਫਰੰਸ, 120-23;
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, 7-8, 17, 91, 128;

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੀਲਾ ਸਿਖਲਾਈ, 58;
ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਉਣਾ (ਕਥਿਤ), 56-57, 145;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ, 23, 30, 36, 38, 111, 139, 142, 149-50;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾੜਕੂਵਾਦ, 50;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਸੇਬਾ, xiv, 14;
ਟੋਰਨ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1983 ਤੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, 38;
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਵਜੋਂ, xiv, 27, 36, 46-47, 98, 120, 145-46, 148;
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ, 49, 85

ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਵਿੱਚ - ਭਾਰਤ, 49
ਸਿਮੰਡਸ, ਰਾਬਰਟ, 83, 139
ਸਿੰਘ (ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ), xi-xii
ਸਿੰਘ, ਅਮੰਦ, 58, 86, 94
ਸਿੰਘ, ਅਰਜੁਨ, xi;
ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ, xi, 41
ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ, 46
ਸਿੰਘ, ਬਹਿਲ, 29
ਸਿੰਘ, ਬਲਬੀਰ, 147
ਸਿੰਘ, ਬਲਕਾਰ, 133-38
ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੂਰਤ, 99
ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ, xiii
ਸਿੰਘ, ਗੋਬਿੰਦ, ਸ਼ੀ, ਸ਼ੀ, 97
ਸਿੰਘ, ਗੁਰਿੰਦਰ, 128
ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਲ, 59
ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ, 100, 108
ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰੀਤਮ, 99

ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਦ, 64
ਸਿੰਘ, ਕਰਮ, 36
ਸਿੰਘ, ਐੱਲ., 65, 69
ਸਿੰਘ, ਲੈਲਾ, 91
ਸਿੰਘ, ਲਖਬੀਰ, 143
ਸਿੰਘ, ਲਾਲ, 58, 86, 94
ਸਿੰਘ, ਐਮ., 65, 67-69, 71
ਸਿੰਘ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ, xii, xiii
ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ, 66
ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਇੰਦਰ (ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 47
ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ (ਛਦਨਾਮ), 119-25, 128, 131-32
ਸਿੰਘ, ਮੋਹਿੰਦਰਬੇਲ, 64
ਸਿੰਘ, ਨਿਰੰਜਨ, 99

162 ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ-ਅਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਸਿੰਘ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ। ਦੇਖੋ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ, 40, 46
ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ, 141
ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰਾ, 104-8, 131। ਤੀਜਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਸਿਧਾਰਥ, 87 ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ, 79. ਤੀਜਾ ਆਦਮੀ ਵੀ ਦੇਖੋ
ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ, 100
ਸਿੰਘ, ਜ਼ੈਲ, 9, 40, 88, 102
ਸਲੇਡ, ਕੇਨੇਥ, 76
ਸੋਢੀ, ਦਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 20, 32-33, 107-8; ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਮਿਕਾ, 20 ਸੋਢੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 137
ਸੋਨੀ, ਪੀ.ਐਨ., 32, 33
ਸੋਵੀਅਤ ਧਮਕੀ, vii, 126

ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਅਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (SAS), ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼, 93
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਕਟ, 146
ਬੁਲਾਰਾ, ਦ, 20
ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਅੱਤਵਾਦ, 91-92
ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 114-15
ਤਾਮਿਲ ਈਲਮ ਆਰਮੀ, 92-93
ਤਾਮਿਲ ਵੱਖਵਾਦੀ, 91-92
ਟੈਂਡੇਮਾਰ ਰਿਸਰਚ ਇੰਕ., 149
ਤਤਲਾ, ਅਮਰਜੀਤ, 12
ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐਕਟ (ਟਾਡਾ), 136, 145
ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ, ਬੀ.ਸੀ., 54-56
ਥਿਆੜਾ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, 112
ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ, 85, 93, 129
ਥਰਡ ਮੈਨ, 62-63, 74, 76, 79, 82, 104, 108, 131.
ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ, 29, 32, 37-38 ਵੀ ਵੇਖੋ
ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ, 69-71
ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ, 21-22
ਟਲੀ, ਮਾਰਕ, ਐਕਸ.
ਉਲਨਾ ਹੋ ਜੇਲ, ਡਸੇਲਡੋਰਫ, 100
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ, 5, 27, 137
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ, 27, 137
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 141
ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 144
ਵੈਨ ਗਰਡੇਰੇਨ, ਐਲੀ, 146
ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ, 142
ਵੈਨਕੂਵਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, 66

ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ, 13, 105
ਵੈਂਡਰਹੋਰਸਟ, ਜੋਹਾਨ, 55-56
ਵਾਟ, ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਡੇਵਿਡ, 113
ਵ੍ਹੀਲਰ, ਲੈਰੀ, 78
ਵਿੰਡਸਰ ਮੰਦਰ, 88-90
ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਡਬਲਯੂਐਸਓ), 43-46, 52, 101, 137-38, 142-44
ਵੌਥਿੰਗਟਨ ਪਲੇਸ, 116-17
ਯੌਰਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਟੈਂਪਲ, 33-34

***** ਅੰਤ *****